

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA  
MESTA KRUPINA  
NA OBDOBIE 2016 - 2023**

|                              |  |
|------------------------------|--|
| Názov                        | Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Krupina na obdobie 2016 – 2023  |
| Územné vymedzenie            | mesto Krupina  |
| Územný plán obce schválený   | Územný plán mesta Krupina bol schválený uznesením MsZ č. 4/2004 dňa 28. januára 2004 v znení neskorších zmien a doplnkov |
| <b>Dátum schválenia PHSR</b> | 10.12.2015 uznesením č. 346/2015-MsZ   |
| Dátum platnosti              | 01. 01. 2016 – 31. 12. 2023  |
| Verzia                       | 1  |

|   |    |
|---|----|
| ÚVOD .....  | 3  |
| Analytická časť .....   | 4  |
| Analýza vnútorného prostredia.....                                  | 4  |
| Ex post hodnotenie PHSR 2007 - 2014.....                            | 34 |
| Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia .....                     | 40 |
| STEEP analýza .....   | 40 |
| Analýza konkurencie.....  | 40 |
| Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia.....                  | 42 |
| Vízie .....   | 42 |
| Časť 2 – Strategická časť .....                                     | 53 |
| Strategický plán.....   | 53 |
| Časť 3 - Programová časť .....                                      | 61 |
| Časť 4 – REALIZAČNÁ ČASŤ .....                                      | 68 |
| Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR .....    | 68 |
| Komunikačná stratégia .....   | 68 |
| Systém monitorovania a hodnotenia .....                             | 68 |
| Časť 5 – FINANČNÁ ČASŤ .....  | 70 |
| Možnosti financovania .....   | 70 |
| Indikatívny finančný plán .....                                     | 71 |
| Prehľad plánu viaczdrojového financovania.....                      | 71 |
| PRÍLOHY .....   | 74 |
| Príloha č. 1 - Zoznam spracovateľov .....                           | 74 |
| Príloha č. 2 – Problémové analýzy.....                              | 76 |
| Príloha č. 3 – Stromy cieľov.....                                   | 86 |
| Príloha č. 4 – Použitie participatívnych metód pri tvorbe PHSR..... | 91 |

# ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej „PHSR“) je strednodobým rozvojovým dokumentom, ktorý je určený na komplexné plánovanie rozvoja mesta v hospodárskej a sociálnej oblasti. Mesto spracovaním PHSR prejavuje záujem o svoju budúcnosť a o budúcnosť svojich obyvateľov a zároveň tak plní princíp programovania - jeden zo základných princípov regionálnej európskej politiky. Jeho spracovaním zvýši šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ. Zámerom PHSR je zvrátenie nepriaznivých efektov a rozvoj tých oblastí, ktoré môžu z dlhodobého hľadiska vytvoriť podmienky na dlhodobo udržateľný rozvoj územia a jeho atraktivitu.

Spracovanie PHSR sa realizovalo kombináciou expertnej metódy a participatívneho plánovania za účasti dôležitých aktérov v území a partnerov mesta z verejného sektora, podnikateľského a tretieho sektora. Celý proces možno rozdeliť do niekoľkých fáz – zber dát a ich analýza, stanovenie stratégie rozvoja, formulácia akčného plánu, finálne spracovanie a prerokovanie dokumentu.

V procese tvorby PHSR mesta Krupina bola uplatnená dvojstupňová riadiaca štruktúra – riadiaci tím zložený z vedúcich pracovníkov Mestského úradu Krupina a štyri odborné skupiny zložené z predstaviteľov verejných a súkromných inštitúcií, pôsobiacich v meste, vrátane zamestnancov Mestského úradu a poslancov Mestského zastupiteľstva. Stretnutia odborných skupín boli facilitované a ich obsahom bolo:

1. stretnutie - základné informácie o procese spracovania PHSR, harmonogram a vízie,
2. stretnutie - analýza SWOT - silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození mesta,
3. stretnutie - problémová analýza,
4. stretnutie - určenie strategických cieľov a opatrení,
5. stretnutie - akčný plán, spôsob realizácie, monitoringu a vyhodnocovania PHSR.

S jednotlivými fázami a výsledkami spracovania PHSR bola verejnosť pravidelne oboznamovaná prostredníctvom webovej stránky mesta, informačnej tabule a príspevkami v miestnej tlači a televízii. Celé spracovanie trvalo takmer 2 roky.

Program hospodárskeho rozvoja mesta Krupina na obdobie 2016 – 2023:

- je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.,
- je spracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR 2014 – 2020 a Partnerskou dohodou SR,
- zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023.

## Analytická časť

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov pričom obsahujem komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mesta Krupina s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia.

## Analýza vnútorného prostredia

### Územie

#### Poloha

Mesto Krupina leží v nadmorskej výške 280 m v údolí obklopenom od východu Krupinskou planinou, ktorá tvorí predhorie Javoriu a Štiavnickým vrchom, rozprestierajúcim sa na severozápad od Krupiny. Zo severu ohraničuje mesto Pliešovská kotlina s náhornými plošinami. Geologický podklad Štiavnických vrchov tvoria andezity a ich pyroklastiká. Krupinskú planinu tvoria takmer výlučne tufy a tufity pyroxenických andezitov v rozličnom vývoji. Klimaticky leží na rozhraní teplej, mierne vlhkej oblasti s chladnou zimou a mierne teplej, vlhkej vrchovinatej oblasti. Pozdĺž mesta z východnej strany tečie rieka Krupinica, ktorá sa spomína v historických prameňoch už v roku 1135. Pramení severozápadne od Krupiny na Pliešovských lazoch, zo severozápadnej časti sa vlievajú do nej menšie potoky, najmä Vajsov potok a Bebrava, z východnej časti Kňazov potok a Briač, preteká ľavým okrajom mesta a pri Šahách sa vlieva do Ipľa.

Mesto Krupina je súčasťou Banskobystrického kraja, je okresným mestom pre 36 obcí a susedí s tromi okresmi - Veľký Krtíš, Zvolen a Banská Štiavnica.

#### Rozloha

Katastrálne územie mesta má výmeru 88,67 km<sup>2</sup>. Podrobnejší prehľad o území poskytuje Tabuľka 1.

Tab. 1 Členenie katastrálneho územia mesta Krupina

| Popis                        | Intravilán (km <sup>2</sup> ) | Extravilán (km <sup>2</sup> ) | Spolu (km <sup>2</sup> ) |
|------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|--------------------------|
| Orná pôda                    | 0,42                          | 11,27                         | 11,69                    |
| Vinice                       | 0,00                          | 0,08                          | 0,08                     |
| Záhrady                      | 0,34                          | 0,35                          | 0,69                     |
| Ovocné sady                  | 0,02                          | 0,21                          | 0,22                     |
| Trvale trávnaté pozemky      | 0,68                          | 22,82                         | 23,49                    |
| Lesné pozemky                | 0,26                          | 45,72                         | 45,98                    |
| Vodné plochy                 | 0,07                          | 0,68                          | 0,75                     |
| Zastavané plochy a nádvorcia | 1,59                          | 1,78                          | 3,37                     |
| Ostatné plochy               | 0,38                          | 2,01                          | 2,39                     |
| <b>Spolu</b>                 | <b>3,76</b>                   | <b>84,91</b>                  | <b>88,67</b>             |

Zdroj: Katastrálny úrad Krupina

Významnú časť katastrálneho územia predstavuje osídlenie okolitých lazov, ktoré je známe už zo stredoveku. Dodnes existujú lazy a osady v okolí Krupiny, napr. Biely kameň, Briač, Červená hora, Čierne blato, Dolné Kopanice, Dorkovička, Drahy, Ďurica, Ficberg, Gubáň, Havran, Horné

Kopanice, Hozník, Lánička, Líška, Môlkňa, Na Petre, Nová hora, Poloma, Stará hora, Starý háj, Široké lúky, Šváb, Tepličky, Vajsov, Víčok.

## Demografia

Podľa údajov Štatistického úradu SR žilo v meste Krupina k 31. 12. 2014 presne 8 010 obyvateľov, z čoho bolo 52 % žien a 48 % mužov. Z doleuvedenej tabuľky je zrejmé, že počet obyvateľov mal od roku 1997 klesajúci charakter, ktorý sa zvrátil až v roku 2009. Počas rokov 2009 – 2014 stúpol počet obyvateľov o 225, čím sa mesto Krupina dostalo počtom obyvateľov na úroveň roku 2000.

Analýza vývoja štruktúry obyvateľstva (Tab. 2) ukazuje, že najväčší nárast bol zaznamenaný u produktívnej zložky obyvateľstva, pokiaľ predproduktívna zložka za posledné roky plynule klesá a poproduktívna plynulo rastie. Dočasný nárast produktívneho obyvateľstva bude v horizonte 15 – 20 rokov vystriedaný výrazným nárastom poproduktívnej zložky.

Tab. 2 Počet obyvateľov v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014

| Krupina |              | OBYVATEĽSTVO    |              |             |              |               |              | SPOLU       |
|---------|--------------|-----------------|--------------|-------------|--------------|---------------|--------------|-------------|
|         |              | predproduktívne |              | produktívne |              | poproduktívne |              |             |
|         |              | počet           | %            | počet       | %            | počet         | %            |             |
| 2007    | ženy         | 645             | 15,72        | 2827        | 68,88        | 632           | 15,40        | 4104        |
|         | muži         | 603             | 16,33        | 2764        | 74,84        | 326           | 8,83         | 3693        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1248</b>     | <b>16,01</b> | <b>5591</b> | <b>71,71</b> | <b>958</b>    | <b>12,29</b> | <b>7797</b> |
| 2008    | ženy         | 611             | 14,93        | 2850        | 69,65        | 631           | 15,42        | 4092        |
|         | muži         | 601             | 16,31        | 2766        | 75,08        | 317           | 8,60         | 3684        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1212</b>     | <b>15,59</b> | <b>5616</b> | <b>72,22</b> | <b>948</b>    | <b>12,19</b> | <b>7776</b> |
| 2009    | ženy         | 599             | 14,65        | 2854        | 69,80        | 636           | 15,55        | 4089        |
|         | muži         | 611             | 16,53        | 2764        | 74,78        | 321           | 8,69         | 3696        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1210</b>     | <b>15,54</b> | <b>5618</b> | <b>72,16</b> | <b>957</b>    | <b>12,29</b> | <b>7785</b> |
| 2010    | ženy         | 607             | 14,88        | 2835        | 69,50        | 637           | 15,62        | 4079        |
|         | muži         | 612             | 16,50        | 2774        | 74,79        | 323           | 8,71         | 3709        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1219</b>     | <b>15,65</b> | <b>5609</b> | <b>72,02</b> | <b>960</b>    | <b>12,33</b> | <b>7788</b> |
| 2011    | ženy         | 589             | 14,08        | 2913        | 69,66        | 680           | 16,26        | 4182        |
|         | muži         | 633             | 16,43        | 2880        | 74,75        | 340           | 8,82         | 3853        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1222</b>     | <b>15,21</b> | <b>5793</b> | <b>72,10</b> | <b>1020</b>   | <b>12,69</b> | <b>8035</b> |
| 2012    | ženy         | 572             | 13,77        | 2894        | 69,65        | 689           | 16,58        | 4155        |
|         | muži         | 618             | 16,04        | 2882        | 74,82        | 352           | 9,14         | 3852        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1190</b>     | <b>14,86</b> | <b>5776</b> | <b>72,14</b> | <b>1041</b>   | <b>13,00</b> | <b>8007</b> |
| 2013    | ženy         | 590             | 14,18        | 2869        | 68,95        | 702           | 16,87        | 4161        |
|         | muži         | 606             | 15,74        | 2879        | 74,80        | 364           | 9,46         | 3849        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1196</b>     | <b>14,93</b> | <b>5748</b> | <b>71,76</b> | <b>1066</b>   | <b>13,31</b> | <b>8010</b> |
| 2014    | ženy         | 586             | 14,08        | 2854        | 68,57        | 722           | 17,35        | 4162        |
|         | muži         | 597             | 15,51        | 2868        | 74,53        | 383           | 9,95         | 3848        |
|         | <b>spolu</b> | <b>1183</b>     | <b>14,77</b> | <b>5722</b> | <b>71,44</b> | <b>1105</b>   | <b>13,80</b> | <b>8010</b> |

Zdroj: Štatistický úrad

Prirodzený vývoj – súčet narodených a zomrelých za posledné roky ukazuje záporné hodnoty, zatiaľ čo migračné saldo – súčet prisťahovaných a vystťahovaných vykazuje v posledných rokoch okrem záporných v niektorých rokoch aj kladné hodnoty. Nárast počtu obyvateľov medzi rokmi 2009 až 2014 bol teda zapríčinený migračným saldom - prevahe prisťahovaných obyvateľov nad odstťahovanými v niektorých rokoch, keďže v tomto období bol každoročne zaznamenaný prirodzený úbytok obyvateľov.

**Tab. 3 Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 - 2014**

| Rok      | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|----------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Narodení | 82   | 73   | 71   | 95   | 76   | 69   | 68   | 71   |
| Zomrelí  | 97   | 91   | 99   | 98   | 79   | 84   | 72   | 79   |
| Saldo    | -15  | -18  | -28  | -3   | -3   | -15  | -4   | -8   |

Zdroj: Štatistický úrad

**Tab. 4 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014**

| Rok         | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|-------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Priťahovaní | 99   | 118  | 116  | 119  | 90   | 71   | 95   | 108  |
| Odstahovaní | 122  | 121  | 78   | 113  | 109  | 84   | 88   | 91   |
| Saldo       | -23  | -3   | 38   | 6    | -19  | -13  | 7    | 17   |

Zdroj: Štatistický úrad

**Tab. 5 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014**

| Rok                | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Demografické saldo | -15  | -18  | -28  | -3   | -3   | -15  | -4   | -8   |
| Migračné saldo     | -23  | -3   | 38   | 6    | -19  | -13  | 7    | 17   |
| Prírastok/úbytok   | -38  | -21  | 10   | 3    | -22  | -28  | 3    | 9    |

Zdroj: Štatistický úrad

Podľa údajov posledného sčítania obyvateľov, domácností a bytov (SOBD) v roku 2011 je zrejme, že až 87,9 % trvalobývajúcich obyvateľov v meste Krupina sa hlási k slovenskej národnosti. Národnosť sa nepodarilo zistiť u 10,3 % obyvateľstva. Príslušnosť k iným národnostiam deklarovalo v jednotlivých kategóriách menej ako 1% obyvateľstva a medzi najpočetnejšie patrili národnosť rómska (0,92%), maďarská (0,31%) a česká (0,25%).

Prevažujúca väčšina obyvateľov mesta Krupina je veriacich a hlási sa najmä k rímskokatolíckej cirkvi (62,65%) a k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (14,94%). Bez vyznania je podľa štatistiky 8,60 % obyvateľov.

Čo sa týka vzdelanostnej úrovne obyvateľov mesta Krupina, možno konštatovať, že najpočetnejšiu skupinu tvoria občania s úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou (takmer 28 %). Rovnaký podiel takto vzdelaných obyvateľov je aj v Banskobystrickom kraji (BBSK) a v SR. V Krupine je vyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov, ako je priemer v BBSK a v SR a nižší podiel obyvateľov so základným vzdelaním. (Tab. 6)

**Tab. 6 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania**

| Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania                  | Spolu       | % Krupina     | % v BBSK      | % v SR        |
|---|-------------|---------------|---------------|---------------|
| Základné  | 1042        | 12,95         | 16,43         | 14,99         |
| Učňovské alebo stredné odborné vzdelanie (bez maturity)       | 1896        | 23,56         | 22,48         | 23,04         |
| Úplné stredné vzdelanie s maturitou                           | 2278        | 28,31         | 28,74         | 28,08         |
| Vyššie vzdelanie  | 139         | 1,73          | 1,52          | 1,49          |
| Vysokoškolské bakalárske, magisterské, inžinierske, doktorské | 1246        | 15,49         | 11,75         | 13,10         |
| Vysokoškolské doktorandské                                    | 16          | 0,20          | 0,56          | 0,75          |
| Bez vzdelania   | 1236        | 15,36         | 14,9          | 15,68         |
| Nezistené   | 193         | 2,40          | 3,62          | 2,87          |
| <b>Celkom</b>   | <b>8046</b> | <b>100,00</b> | <b>100,00</b> | <b>100,00</b> |

Zdroj: Štatistický úrad

## Ekonomický rozvoj

Mesto Krupina patrí do územného obvodu Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý je z hľadiska výkonnosti ekonomiky dlhodobo zaradený medzi slabšie kraje Slovenska. Nosnými odvetviami v meste Krupina sú predovšetkým strojársky a drevospracujúci priemysel. Podniky pôsobiace v meste Krupina zamestnávajú nielen obyvateľov mesta, ale vo veľkej miere aj obyvateľov z okolitých obcí. V rámci ekonomického rozvoja mesta funguje aj prepojenie medzi Strednou odbornou školou obchodu a služieb s firmami pôsobiacimi v meste. Škola má uzatvorenú dohodu s firmou WAY Industries a.s. o spolupráci a praktickej príprave žiakov v odbore obrábač kovov, ktorá sa realizuje v priestoroch firmy. Podobne to funguje aj v odbore autoopravár, kde má škola uzatvorenú dohodu o spolupráci a praktickej príprave študentov s autoservismi pôsobiacimi v meste Krupina.

Od roku 2007 do roku 2013 mala miera nezamestnanosti v meste striedavo klesajúcu a vzrastajúcu tendenciu (Tab.7). Najvyššia miera nezamestnanosti v sledovanom období bola dosiahnutá v roku 2009, kedy sa pohybovala na úrovni 21,11%. Odvtedy do roku 2014 postupne klesala, ale nedostala sa na úroveň rokov 2007-2008. Od roku 2008 sa počet uchádzačov o zamestnanie pohybuje nad úrovňou 600 a viac.

Voľných pracovných miest je málo a štruktúra uchádzačov o zamestnanie vo veľkej miere nezodpovedá ponuke voľných pracovných miest. Najmenšie šance uplatniť sa na trhu práce majú hlavne absolventi škôl, občania nad 50 rokov, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny ponúka pre uchádzačov o zamestnanie rôzne rekvalifikačné a vzdelávacie kurzy, aby týmto obyvateľom čo najviac uľahčil a umožnil rýchly nástup popri prípade návrat do zamestnania.

**Tab. 7 Vývoj nezamestnanosti v meste Krupina v rokoch 2007 - 2014**

| Rok                                    | 2007 | 2008  | 2009  | 2010  | 2011  | 2012  | 2013  | 2014  |
|--|------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Registrovaná miera nezamestnanosti v % | 9,54 | 11,63 | 21,11 | 18,15 | 17,69 | 18,08 | 16,23 | 14,63 |
| Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov  | 4065 | 3559  | 3563  | 3597  | 3657  | 3889  | 3889  | 3889  |
| Počet uchádzačov o zamestnanie         | 388  | 414   | 752   | 653   | 647   | 703   | 631   | 569   |
| - z toho žien:                         | 186  | 193   | 314   | 282   | 261   | 297   | 260   | 253   |

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

V roku 2014 medzi najväčších zamestnávateľov v meste Krupina patrili firmy Way Industries, a.s., Brother Industries (Slovakia) s.r.o., Lind Mobler Slovakia s.r.o., Coop Jednota, Logistické centrum stred, a.s., Wittur, s.r.o. (Tab.8) Významnými poskytovateľmi zamestnania v meste Krupina sú aj menšie miestne firmy a prevádzky, ako napríklad Nikara- Róbert Jurových, DADO stavebniny, HONTAPEX pekáraň, MRAMOR granit- Mohyla, MRAMOR spol. s.r.o., OPTIM spol. s.r.o., Nemocnica Zvolen.

**Tab. 8 Počet zamestnancov v kľúčových podnikoch mesta za rok 2014**

| Podnik                               | Zameranie             | Počet zamestnancov |
|--------------------------------------|-----------------------|--------------------|
| Way Industries a.s.                  | strojárstvo           | 264                |
| Brother Industries (Slovakia) s.r.o. | IT priemysel          | 226                |
| Lind Mobler Slovakia s.r.o.          | nábytkársky priemysel | 200                |
| Coop Jednota Krupina                 | obchod                | 127                |
| Logistické centrum stred a.s.        | logistika             | 108                |
| Wittur s.r.o.                        | strojárstvo           | 98                 |

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

Za rok 2014 bolo v meste Krupina podľa počtu zamestnancov evidovaných 29 malých podnikov, 7 stredných podnikov a 1 veľký podnik (Tab.9). Z pohľadu organizačno - právnej formy tu v roku

2014 pôsobilo 142 živnostníkov, 67 spoločností s ručením obmedzeným, 13 akciových spoločností, tri verejné obchodné spoločnosti, dva štátne podniky a jedno družstvo (Tab.10).

**Tab. 9 Podniky v meste Krupina podľa počtu zamestnancov za rok 2014**

|                                      |    |
|--------------------------------------|----|
| Malý podnik (10-50 zamestnancov)     | 29 |
| Stredný podnik (50-250 zamestnancov) | 7  |
| Veľký podnik (nad 250 zamestnancov)  | 1  |

*Zdroj: vlastná evidencia MsÚ*

**Tab. 10 Podniky v meste Krupina podľa organizačno – právnej formy za rok 2014**

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Fyzické osoby - živnostníci     | 142 |
| Spoločnosť s ručením obmedzeným | 67  |
| Akciová spoločnosť              | 13  |
| Verejná obchodná spoločnosť     | 3   |
| Štátny podnik                   | 2   |
| Družstvo                        | 1   |

*Zdroj: vlastná evidencia MsÚ*

## Samospráva

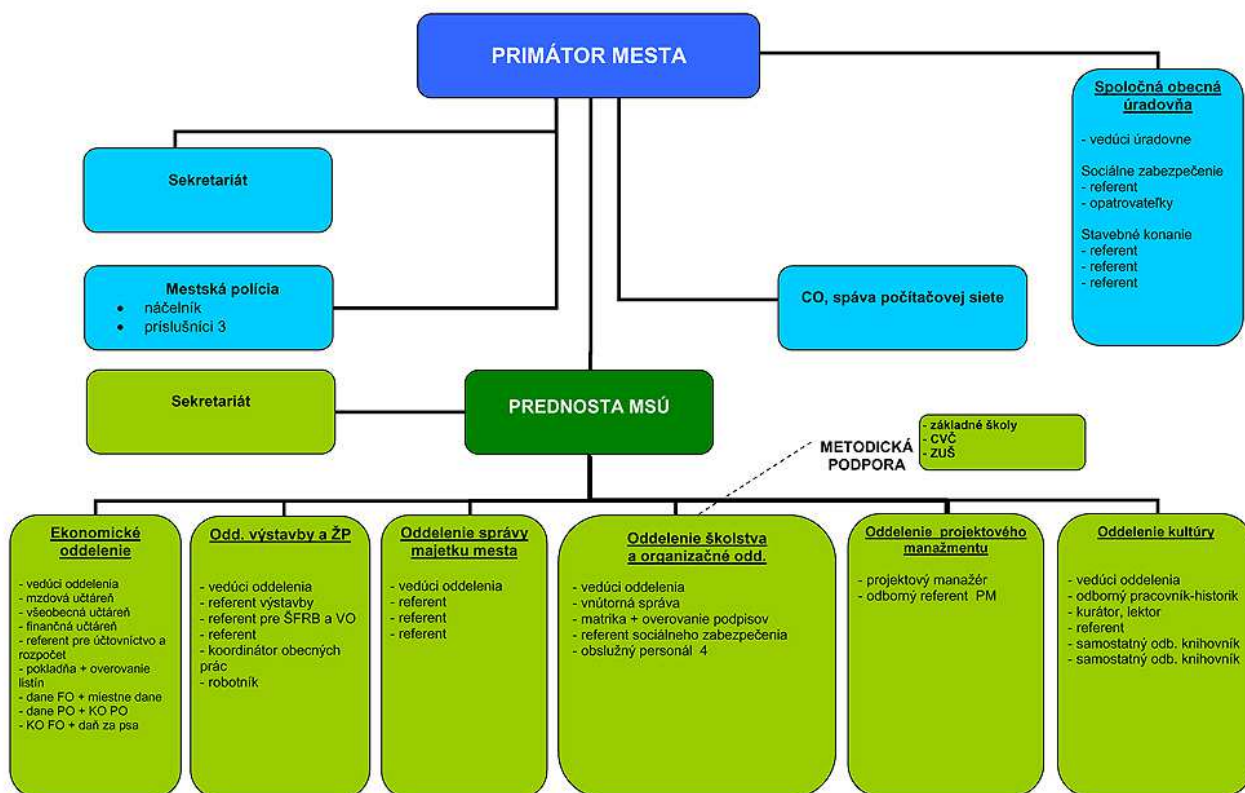
Mesto Krupina je samostatný samosprávny a správny územný celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami a jeho hospodárenie sa realizuje za podmienok ustanovených zákonom. Riadi sa zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a jeho základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Mestský úrad Krupina sídli na adrese: Svätotrojické nám. 4/4, 963 01 Krupina v dvoch vzájomne prepojených budovách. Hlavná budova je zaradená do zoznamu Národných kultúrnych pamiatok, postavená bola v roku 1901. Stav budovy je vyhovujúci, ale v najbližších rokoch je potrebné rátať s výmenou strešnej krytiny a opravou fasády. V druhej budove sa nachádzajú sčasti administratívne priestory mestského úradu a sčasti služby pre verejnosť. Postavená bola v 60–tych rokoch v duchu funkcionalizmu a v súčasnosti si vyžaduje realizáciu opatrení na zníženie energetickej náročnosti.

V súčasnosti pracuje v Mestskom úrade Krupina 65 zamestnancov, ktorí zabezpečujú všetky zákonom stanovené činnosti samosprávy.



## Organizačná štruktúra Mestského úradu



Mestský úrad využíva pri výkone svojich činností informačný systém MIS – AIS (agendový informačný systém), MIS – EIS (ekonomický informačný systém) a GISPLAN (katastrálne údaje a mapové podklady). Spravuje internetovú stránku [www.krupina.sk](http://www.krupina.sk) a mobilnú aplikáciu „Mesto v mobile“.

Mesto Krupina má spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu (ÚPD), ktorá bola schválená Mestským zastupiteľstvom v Krupine v roku 2004 v znení neskorších zmien a doplnkov. Urbanistický a architektonický rozvoj mesta je zabezpečovaný v zmysle schválenej ÚPD.

Samospráva sa venuje rozvoju mesta v súlade so strategickým dokumentom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) mesta Krupina na roky 2007 – 2014 s výhľadom do roku 2015, ktorý bol schválený v roku 2006. V zmysle PHSR sa Mesto Krupina uchádzalo o finančné prostriedky z rôznych zdrojov (Európske štrukturálne fondy, štátny rozpočet, granty od nadácií a pod.). V období rokov 2011 – 2014 bolo podaných 101 žiadostí o dotáciu, z čoho bol podporených a zrealizovaných 39 projektov v celkovom objeme cudzích zdrojov 1.887.955 EUR.

Do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta patria:

- rozpočtové organizácie -
  - o Základná škola Jozefa Cígera Hronského,
  - o Základná škola Eleny Maróthy Šoltésovej,
  - o Materská škola,
  - o Domček - Centrum voľného času,
  - o Základná umelecká škola,
- príspevkové organizácie
  - o Kultúrne centrum a Múzeum Andreja Sládkoviča,
- obchodné spoločnosti

Mestské lesy, s.r.o. Krupina je obchodná organizácia, ktorá vznikla dňa 1. októbra 1994 v zmysle novely zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí. Spoločnosť bola zapísaná do Obchodného registra SR dňa 14.10.1994.

Hospodári na výmere 4600 ha lesnej pôdy s ročným objemom ťažby (približovanie, odvoz a manipulácia) 18 tis. m<sup>3</sup>. Podľa Zákona o lesoch č. 61/1977 Z.z. v znení neskorších predpisov má lesný užívateľský celok Mestské lesy Krupina podľa kategorizácie lesov hospodárske lesy na výmere 4 009,74 ha porastovej pôdy, ochranné lesy na výmere 453,40 ha porastovej pôdy a účelové lesy na výmere 13,63 ha porastovej pôdy.

Mestský podnik služieb s.r.o. zabezpečuje najmä technické práce, napr. práce na UNC, rezanie asfaltu, opravy asfaltových plôch, mulčovanie, štiepkovanie, vysokozdvížná plošina, demolačné práce, zemné práce - UDS, UNC, dovoz materiálu - LIAZ, AVIA. Ďalšou činnosťou je zimná údržba cestných komunikácií, letná údržba cestných komunikácií, valcovanie pevných plôch.

Spoločnosť Mestský bytový podnik, s.r.o. Krupina má tri hlavné činnosti:

- prenájom nebytových priestorov - spoločnosť prenajíma nebytové priestory v meste Krupina v budovách vo vlastníctve mesta Krupina pre prevádzkovanie obchodu, služieb, poradenstva a iných podnikateľských služieb,
- bytové hospodárstvo - spoločnosť spravuje 402 bytov v bytových domoch. Z toho 135 mestských nájomných, 225 bytov pre SVB a 42 na základe zmluvy o výkone správy,
- vodné zdroje - spravuje 5 vodných zdrojov (Kopanice, Stará Hora, Nová Hora, Ficber, Červená Hora) a dodáva vodu cca 500 odberným miestam z väčšej časti pre domácnosti.

#### Rozpočet mesta

V rokoch 2007 – 2014 Mesto Krupina hospodáril s kladným hospodárskym výsledkom. Príjmy vzrastali v r. 2007 – 2008, v ďalších dvoch rokoch 2009 – 2010 došlo k poklesu. Príjmy v rokoch 2010 – 2014 sú stále pod úrovňou roku 2007. Následne na to klesli po roku 2008 aj celkové výdavky (Tab.11).

**Tab. 11 Prehľad príjmov a výdavkov Mesta Krupina za obdobie 2007 - 2014**

| Rok                  | 2007             | 2008             | 2009             | 2010             | 2011             | 2012             | 2013             | 2014             |
|----------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Príjmy               | 4 279 659        | 6 045 044        | 4 896 206        | 3 891 179        | 5 357 192        | 4 589 182        | 4 563 109        | 5 165 378        |
| Príjmové operácie    | 1 531 733        | 1 238 764        | 1 336 151        | 257 539          | 89 811           | 78 312           | 70 488           | 354 358          |
| <b>Príjmy spolu</b>  | <b>5 811 392</b> | <b>7 283 808</b> | <b>6 232 357</b> | <b>4 148 718</b> | <b>5 447 003</b> | <b>4 667 494</b> | <b>4 633 597</b> | <b>5 519 736</b> |
| Výdavky              | 3 828 719        | 4 386 078        | 3 974 186        | 2 387 703        | 3 319 790        | 2 546 038        | 2 432 884        | 2 981 828        |
| Výdavkové operácie   | 408 783          | 1 084 047        | 338 437          | 247 081          | 309 326          | 328 694          | 349 824          | 247 891          |
| <b>Výdavky spolu</b> | <b>4 237 502</b> | <b>5 470 125</b> | <b>4 312 623</b> | <b>2 634 784</b> | <b>3 629 116</b> | <b>2 874 732</b> | <b>2 782 708</b> | <b>3 229 719</b> |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Úverové zaťaženie mesta postupne klesá, kým v roku 2007 bol 1,338 mil. v roku 2014 dosiahlo len 217 888 € (Tab. 12).

**Tab. 12 Prehľad úverového zaťaženia mesta za obdobie 2007 - 2014**

| Obdobie                 | 2007      | 2008      | 2009    | 2010    | 2011    | 2012    | 2013    | 2014    |
|-------------------------|-----------|-----------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Zostatok úverov v €     | 1 338 262 | 1 071 301 | 851 026 | 737 775 | 683 569 | 496 612 | 307 703 | 217 888 |
| Zostatok na 1 obyvateľa | 172       | 138       | 109     | 95      | 85      | 62      | 38      | 27      |
| Počet obyvateľov        | 7 797     | 7 776     | 7 785   | 7 788   | 8 035   | 8 007   | 8 010   | 8 010   |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Z rozpočtu mesta je podporovaná činnosť záujmových združení a spolkov prostredníctvom Všeobecne záväzného nariadenia č.2/2013 o poskytovaní dotácií na všeobecne prospešné služby alebo verejnoprospešný účel. Výška poskytnutých dotácií v r. 2012 – 2015 narástla o 4850 €. Najvyššie dotácie sú poskytované na šport, najnižšie na kultúrne podujatia (Tab.13).

**Tab. 13 Dotácie poskytnuté Mestom Krupina**

| Oblasť/ Rok        | 2012     | 2013     | 2014     | 2015     |
|--------------------|----------|----------|----------|----------|
| Šport              | 1.650,00 | 2.500,00 | 5.290,00 | 5.000,00 |
| Kultúrne podujatia | 400,00   | 400,00   | 400,00   | 400,00   |
| Záujmové združenia | 450,00   | -        | 200,00   | 1.950,00 |
| Spolu              | 2.500,00 | 2.900,00 | 5.890,00 | 7.350,00 |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

#### Prenesené kompetencie štátnej správy

Zákonom boli na samosprávu prenesené niektoré úlohy štátnej správy, aby bolo ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie. S ich prenesením súvisia aj finančné prostriedky, ktoré štát poskytuje na zabezpečenie činností na:

- a) úseku matriky,
- b) úseku Štátneho fondu rozvoja bývania, v rozsahu zákona NR SR č. 607/2003 Z. z., v znení 536/2004 Z. z. a 523/2004 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie ŠFRB,
- c) úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov,
- d) úseku školstva – originálne kompetencie a prenesený výkon štátnej správy (normatívne a nenormatívne financovanie – doprava, vzdelávacie poukazy, obchodné), hmotnú núdzu (strava, školské pomôcky, motivačný príspevok a súkromné školstvo).

#### Orgány mesta

Najvyššími a zároveň rovnocennými orgánmi Mesta Krupina sú Mestské zastupiteľstvo v Krupine a primátor mesta.

Mestské zastupiteľstvo v Krupine je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta. Počet poslancov na celé volebné obdobie (štyri roky) určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov mesta v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Mestské zastupiteľstvo v Krupine na volebné obdobie 2015 – 2018 je zložené z 11 poslancov.

Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom Mestského zastupiteľstva. Plní úlohy podľa rozhodnutia Mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Zložená je z troch členov a schádza sa podľa potreby, najmenej raz za mesiac. Jej zasadnutie zvoláva a vedie primátor.

Poradným orgánom Mestského zastupiteľstva (MsZ) v Krupine sú komisie, ktoré zriaďuje priamo mestské zastupiteľstvo. V aktuálnom volebnom období je to 6 komisií, ktorých členmi sú poslanci MsZ a odborná verejnosť v jednotlivých oblastiach:

1. Komisia rozvoja mesta,
2. Komisia pre školstvo, mládež, kultúru a šport,
3. Komisia „Človek človeku“ ZPOZ,
4. Komisia na prešetrovanie sťažností proti činnosti poslanca MsZ, primátora mesta a hlavného kontrolóra,
5. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov,
6. Komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky.

## Spolupráca

Mesto Krupina je členom rôznych organizácií – ZMOS, Asociácia prednostov MsÚ, Združenie hlavných kontrolórov, RVC Martin, Asociácia ekonómov SR, Združenie náčelníkov MsP, Asociácia slovenských filmových klubov, Mikroregión Krupinská planina, Verejno – súkromné partnerstvo Hontiansko – Dobronivské, Krajská rozvojová agentúra Banská Bystrica.

Od roku 1995 má mesto Krupina podpísanú Dohodu o družobných a priateľských vzťahoch s mestom Nepomuk (ČR). Poslaním dohody je nadviazať družobné a priateľské vzťahy medzi oboma mestami, ktoré majú približne rovnakú slávnú históriu. Obe mestá sa tak zaviazali:

- uskutočňovať výmenné návštevy predstaviteľov a občanov miest za účelom oboznámenia sa s históriou a súčasnosťou miest,
- organizovať vzájomné výmenné podujatia kultúrnych skupín, súborov a telies ako aj športových klubov a telovýchovných jedôt s možnosťou zúčastňovať sa organizovaných podujatí,
- nadviazať spoluprácu medzi školami a podnikateľskými subjektmi v záujme výmeny poznatkov a skúseností,
- na úseku samosprávnych orgánov obidvoch miest umožniť pracovníkom vzájomnú návštevu a oboznamovanie sa s fungovaním týchto orgánov,
- vzájomne si vytvárať v mestách podmienky pre realizáciu podnikateľských zámerov prospešných pre obidve strany.

## **Vzdelávanie**

### **Materské školy**

V zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Krupina je jedna materská škola s právnou subjektivitou - Materská škola na Malinovského ulici s elokovaným pracoviskom na ul. Ivana Krasku. Kapacita materskej školy je 235 detí, z toho je 9 tried je umiestnených na ulici Malinovského a 2 triedy na ulici Ivana Krasku. Materská škola sa riadi Štátnym vzdelávacím programom v spojitosti s vlastným zameraním školy na dopravnú výchovu. Názov vzdelávacieho programu „Hravo, zdravo, bezpečne“ obsahuje hlavnú myšlienku, ktorá je nosná pre výchovno – vzdelávaciu činnosť. Prostredníctvom tejto myšlienky deti objavujú a poznávajú svet okolo nás, súvislosti s potrebami dieťaťa a jeho bezpečnosťou. V triede najmenších detí (2 – 3 roky) sa uplatňujú prvky alternatívnej pedagogiky Montessori.

V Materskej škole na Malinovského ul. práve prebieha projekt „Optimalizácia energetickej náročnosti budov, ktorý je zameraný na rozšírenie kapacity materskej školy, celkovú rekonštrukciu existujúcich budov, prístavbu jedálne a obstaranie vybavenia – nábytok, informačno – komunikačné technológie, vybavenie kuchyne a zariadenie herne. Realizácia aktivít projektu bude ukončená do novembra 2015.

V budove na ulici Ivana Krasku boli v posledných rokoch tiež realizované opatrenia na zníženie energetickej náročnosti (výmena okien a dverí) a na zlepšenie podmienok pre realizáciu výchovno – vzdelávacieho procesu (výmena sietí, zníženie stropu).

V minulosti bola realizovaná v meste Krupina racionalizácia siete predškolských zariadení, čo sa po niekoľkých rokoch ukázalo ako nie najvhodnejšie riešenie. Preto vznikla potreba uspokojiť požiadavky rodičov inou formou predškolského zariadenia – súkromnej materskej školy, ktorá je umiestnená na Školskej ulici a od 1.9. 2006 je zaradená do siete školských zariadení. Kapacita tejto materskej školy je 42 detí, ktoré sú umiestnené v dvoch triedach. Výchovno-vzdelávacia činnosť je realizovaná podľa vypracovaného školského vzdelávacieho programu s názvom "Príroda náš kamarát". Uvedený školský vzdelávací program vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu "Dieťa a svet", ktorý určuje základné požadované spôsobilosti pre predprimárne vzdelávanie a vychádza z humanistických princípov v predškolskej výchove a vzdelávaní.

Vo vyčlenených priestoroch súkromnej materskej školy je zriadené Súkromné detské centrum, ktoré zabezpečuje celodennú starostlivosť pre deti vo veku 1 – 3 rokov.

Budova súkromnej materskej školy prechádza v posledných rokoch postupnou rekonštrukciou – výmena podláh, okien, zateplenie fasády, izolácie.

Z pohľadu materiálne – technického zabezpečenia možno konštatovať, že obe materské školy sú vo vzťahu k potrebám výchovno – vzdelávacieho procesu vybavené veľmi dobre. V minulosti sa úspešne zapojili do projektu Digitalizácie škôl a aj vďaka nemu pribudli v triedach nové informačno – komunikačné technológie, ako napr. interaktívne tabule a tlačiarne.

Počet detí v materských školách je stabilizovaný, v posledných troch rokoch s mierne rastúcim trendom (Tab. 14).

**Tab. 14 Vývoj počtu detí v materských školách**

| Počet detí      | Školský rok |            |            |            |            |            |
|-----------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                 | 2008/2009   | 2009/2010  | 2010/2011  | 2011/2012  | 2012/2013  | 2013/2014  |
| MŠ Malinovského | 219         | 220        | 219        | 210        | 228        | 227        |
| SMŠ             | 48          | 45         | 42         | 42         | 49         | 48         |
| <b>Spolu</b>    | <b>267</b>  | <b>265</b> | <b>261</b> | <b>252</b> | <b>277</b> | <b>275</b> |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

## Základné školy

V meste Krupina sa nachádzajú dve plnoorganizované základné školy s právnou subjektivitou, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Obe základné školy sa nachádzajú v školskom areáli s vybudovanými športoviskami – dve multifunkčné ihriská, spevnené ihrisko, atletická časť (bežecký okruh – 250 m, doskočiská).

Základná škola v Krupine na Školskej ulici 10 je plnoorganizovaná škola s deviatimi ročníkmi rozdelenými do 22 tried (9 tried na prvom stupni, 13 tried na druhom stupni) a 4 oddeleniami školského klubu detí „Slniečko“. V školskom roku 2013 /2014 navštevovalo školu 498 žiakov. Škola využíva zriadené odborné učebne – telocvičňa, odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, učebňa výpočtovej techniky (15 PC), jazykové laboratórium s počítačovou zostavou pre 18 žiakov, počítačová učebňa s notebookmi, dataprojektorom, učebňa s interaktívnou tabuľou, softvérovým vybavením a knižnica. Priamo v budove školy sa nachádza telocvičňa aj jedáleň s vlastnou kuchyňou.

Škola prešla kompletnou rekonštrukciou v roku 2010 s cieľom znížiť energetickú náročnosť budovy a vytvoriť lepšie podmienky pre zabezpečenie výchovno – vzdelávacieho procesu. Okrem stavebných úprav (zateplenie budovy, výmena okien a dverí, keramických obkladov, elektroinštalácií a pod.) bolo zaobstarané aj vybavenie tried novým nábytkom a výpočtovou technikou.

Základná škola Eleny Maróthy Šoltésovej v Krupine je plnoorganizovaná škola s deviatimi ročníkmi rozdelenými do 17 tried (8 tried na prvom stupni a 9 tried na druhom stupni). Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu sú 4 oddelenia klubu detí „Stonožka“, ktoré navštevuje 100 žiakov. Už štvrtý rok je na tejto základnej škole zriadený nultý ročník pre žiakov s odloženou školskou dochádzkou.

Základná škola má zriadené a využíva 4 klasické triedy v prístavbe, jedna z nich je vybavená notebookmi pre vyučovanie informatickej výchovy. Prístavba disponuje aj interaktívnymi tabuľami a dataprojektormi. V hlavnej budove je umiestnených 14 klasických tried, jedno

jazykové laboratórium pre 18 žiakov so slúchadlovou zostavou - audiotechnikou a interaktívnou tabuľou, notebookmi pre všetkých žiakov aj vyučujúcich, knižnica s moderným knižničným softvérom CLAVIUS a jedna miestnosť s vybavením pre školskú televíziu. Okrem toho škola disponuje 2 PC učebňami. V hlavnej budove je k dispozícii 10 interaktívnych tabúl s dataprojektormi. Pedagogickí zamestnanci majú k dispozícii notebooky, ktoré môžu využívať na vyučovaní a tiež na administratívu. Pripojenie na internet je možné z ktoréhokoľvek miesta v škole.

Škola prešla rozsiahlou rekonštrukciou v roku 2011 (zateplenie budov, výmena okien a dverí, podláh, vykurovacích telies, elektroinštalácie, kanalizácie, výmena strechy na budove prístavby, rekonštrukcia školskej kuchyne spojená s nákupom nových elektrických spotrebičov a vybudovaním vzduchotechniky, úprava školského dvora). V rámci rekonštrukcie bola zabezpečená debarierizácia budovy formou výťahu a schodiskovej rampy.

Pre výchovno-vzdelávací proces v školách je vhodné, že existuje vzájomná konkurencia škôl, čo vedie k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, rozširovanie ponuky a profilácií jednotlivých škôl – vyučovanie informatiky, cudzích jazykov, školské športové strediská (futbal, volejbal).

Obe školy navštevujú aj žiaci z okolitých obcí ako napr. Babiná, Bzovík, Dolný Badín, Cerovo, Litava, Senohrad, Devičie, Hontianske Nemce, Sebechleby, Rykynčice a iné.

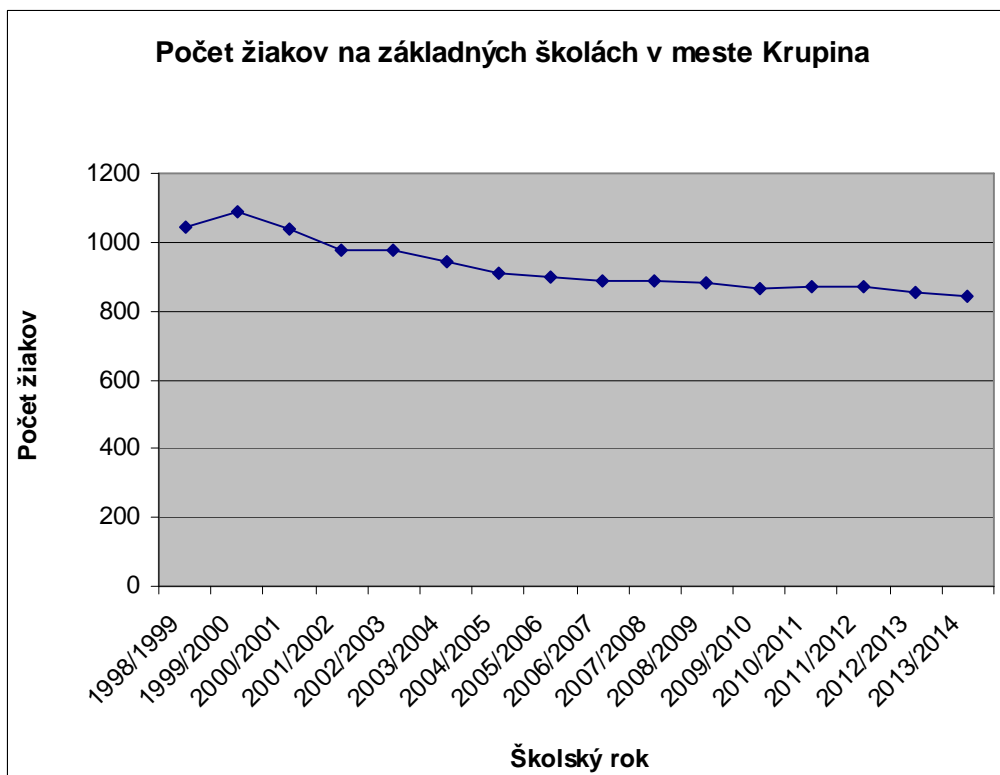
Počet žiakov v základných školách dlhodobovo klesá (Tab. 15). Od roku 1998 do roku 2013 klesol počet žiakov o 198. Počet narodených a prisťahovaných obyvateľov je v posledných rokoch stabilizovaný, s malými odchýlkami, takisto počet detí v materských školách len mierne narástol (8 detí za 7 rokov), z čoho sa dá usudzovať, že počet žiakov v základných školách bude v najbližších rokoch stabilizovaný.

**Tab.15 Počet žiakov na základných školách v meste Krupina v rokoch 1998 - 2014**

| Škola                       | Školský rok |             |             |            |            |            |            |            |
|-----------------------------|-------------|-------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                             | 1998/99     | 1999/00     | 2000/1      | 2001/2     | 2002/3     | 2003/4     | 2004/5     | 2005/6     |
| ZŠ Eleny Maróthy Šoltésovej | 509         | 530         | 482         | 456        | 443        | 421        | 389        | 383        |
| ZŠ Jozefa Cígera Hronského  | 532         | 556         | 555         | 518        | 532        | 525        | 518        | 517        |
| <b>Spolu</b>                | <b>1041</b> | <b>1086</b> | <b>1037</b> | <b>974</b> | <b>975</b> | <b>946</b> | <b>907</b> | <b>900</b> |

| Škola                               | Školský rok |            |            |            |            |            |            |            |
|-------------------------------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                                     | 2006/7      | 2007/8     | 2008/9     | 2009/10    | 2010/11    | 2011/12    | 2012/13    | 2013/14    |
| ZŠ Eleny Maróthy Šoltésovej Krupina | 373         | 379        | 364        | 364        | 363        | 356        | 341        | 345        |
| ZŠ Jozefa Cígera Hronského          | 514         | 506        | 518        | 499        | 507        | 516        | 511        | 498        |
| <b>Spolu</b>                        | <b>887</b>  | <b>885</b> | <b>882</b> | <b>863</b> | <b>870</b> | <b>872</b> | <b>852</b> | <b>843</b> |

Zdroj: Mestský úrad Krupina



Zdroj: Mestský úrad Krupina

Počet zamestnancov v základných školách bol v rokoch 2010-2014 stabilný, v ZŠ J.C.Hronského sa znížil počet nepedagogických zamestnancov o 5. Kým počet žiakov v školách klesá, počet žiakov v školských kluboch mládeže mierne narástol, najmä v ZŠ J.C.Hronského o 13 (Tab. 16).

**Tab. 16 Vývoj počtu pedagogických a nepedagogických zamestnancov a prehľad počtu žiakov navštevujúcich školský klub**

| Šk rok    | ZŠ J. C. Hronského |               |                    | ZŠ E. M. Šoltésovej |               |    |                    |
|-----------|--------------------|---------------|--------------------|---------------------|---------------|----|--------------------|
|           | Počet zamestnancov |               | Počet žiakov v ŠKD | Počet zamestnancov  |               |    | Počet žiakov v ŠKD |
|           | Pedagogickí        | Nepedagogickí |                    | Pedagogickí         | Nepedagogickí |    |                    |
| 2010/2011 | 36                 | 21            | 134                | 2010/2011           | 34            | 14 | 100                |
| 2011/2012 | 37                 | 21            | 150                | 2011/2012           | 34            | 14 | 100                |
| 2012/2013 | 38                 | 18            | 148                | 2012/2013           | 34            | 14 | 112                |
| 2013/2014 | 37                 | 16            | 147                | 2013/2014           | 34            | 14 | 103                |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Okrem spomenutých dvoch základných škôl sa tu nachádza aj Špeciálna základná škola, ktorej zriaďovateľom je Okresný úrad – odbor školstva v Banskej Bystrici. Je plnoorganizovaná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (zdravotným znevýhodnením). V škole sa vzdelávajú žiaci s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, žiaci s viacnásobným postihnutím a žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (autizmom). So žiakmi pracuje tím špeciálnych pedagógov – psychopédov, pedagogických asistentov, vychovávateľka (12 pedagogických, 3 nepedagogických zamestnancov). V školskom roku 2013/2014 navštevovalo školu 41 žiakov nielen z Krupiny, ale celého okresu Krupina (Tab. 17). Škola úzko spolupracuje s Logopedickou ambulanciou pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v Krupine. Pri škole pracuje Školský klub detí a zároveň ponúka záujmové krúžky: remeselnícku dielňu, ľudové tance, fotografický krúžok, zumba krúžok.

Špeciálna základná škola je debarierizovaná, má zrekonštruované detské ihrisko, uzavretý a bezpečný vlastný školský pozemok, telocvičňu, remeselnícku dielňu na prácu s hlinou a na prácu na hrnčiarskom kruhu a kuchynku. V školskom roku 2014 tu bola realizovaná Canisterapia ako pomocná a podporná psychoterapeutická metóda.

**Tab. 17 Vývoj počtu detí navštevujúcich Špeciálnu základnú školu v Krupine**

| Počet detí  | Školský rok |           |           |           |           |           |           |
|-------------|-------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|             | 2007/2008   | 2008/2009 | 2009/2010 | 2010/2011 | 2011/2012 | 2012/2013 | 2013/2014 |
| ŠZŠ Krupina | 52          | 50        | 50        | 52        | 52        | 51        | 41        |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Ďalším školským zariadením v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta je Základná umelecká škola, ktorá pôsobí dvoch budovách - na Svätotrojčnom námestí a na ul. M. R. Štefánika. Žiaci si tu môžu rozvíjať svoj talent v troch odboroch- hudobný, výtvarný a tanečný.

Hudobný odbor je organizovaný ako prípravné štúdium pre žiakov vo veku od 6 rokov. Vyučuje sa korepetícia, improvizácia, komorná hra, štvorročná hra, hudobná náuka, spev, hlasová výchova, hra na klavíri, akordeóne, husliach, zobcovej flaute, priečnej flaute a klarinete. Škola pripravuje trikrát v školskom roku verejné žiacke koncerty v Kine Kultúra v Krupine, kde sa prezentujú úspešní absolventi a najlepší žiaci školy zo všetkých ročníkov. Výtvarný odbor realizuje vyučovanie orientované od materiálo-technického experimentovania v nižších ročníkoch cez štúdie k samostatnej operatívnej tvorby. Vyučovanie v tanečnom odbore prebieha v školskom roku 2014/2015 len v prípravnom ročníku. Tanečná príprava, ktorá je určená deťom vo veku 6 – 7 rokov, je základom pre rozvoj klasického, ľudového a moderného tanca vo vyšších ročníkoch. Škola podporuje zapájanie svojich žiakov aj do tanečných, speváckych a iných aktivít v pôsobnosti iných škôl a záujmových zariadení v Krupine. Mimoškolská činnosť učiteľov ZUŠ predstavuje významný prínos do kultúrneho života mesta. K najvýraznejším úspechom, ktoré dosiahli žiaci ZUŠ, patrí účasť vo vedomostných súťažiach, kde mnoho rokov získavajú popredné umiestnenia na krajských a celoslovenských súťažiach.

Počet detí v ZUŠ od r. 2008 klesá, v súčasnosti ju navštevuje 172 žiakov.

**Tab. 18 Vývoj počtu detí navštevujúcich Základnú umeleckú školu v Krupine**

| Počet detí  | Školský rok |           |           |           |           |           |
|-------------|-------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|             | 2008/2009   | 2009/2010 | 2010/2011 | 2011/2012 | 2012/2013 | 2013/2014 |
| ZUŠ Krupina | 220         | 198       | 202       | 190       | 179       | 172       |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

### Centrum voľného času

Mesto Krupina je zriaďovateľom Centra voľného času - Domček. Centrum pôsobí v mestskej historickej budove (kúrii) na ulici M. R. Štefánika. Centrum voľného času navštevujú deti a mládež nielen z mesta Krupina, ale aj okolitých obcí, ktorí sú organizovaní v 38 záujmových kluboch. CVČ Domček sa orientuje nielen na prácu s mládežou, ale má akreditované produkty celoživotného vzdelávania (jazyky, počítače, komunikačné zručnosti), ktoré ponúka širokej verejnosti, vrátane uchádzačov na trhu práce. Budova centra voľného času bola zrekonštruovaná v roku 2009 a v priebehu ďalších rokov boli realizované ďalšie nevyhnutné opravy.

Počet detí v CVČ klesol najmä po šk. roku 2012/13 (Tab.19), čo súvisí so zmenou financovania na žiaka navštevujúceho CVČ (pokles koeficientu pre financovania CVČ z 3,6 na 1,1)



**Tab. 19 Vývoj počtu detí navštevujúcich Centrum voľného času – Domček v Krupine**

| Počet detí   | Školský rok |           |           |           |           |           |           |
|--------------|-------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|              | 2007/2008   | 2008/2009 | 2009/2010 | 2010/2011 | 2011/2012 | 2012/2013 | 2013/2014 |
| CVČ - Domček | 929         | 959       | 1221      | 708       | 1050      | 940       | 606       |

Zdroj: Mestský úrad Krupina

### Stredné školy

Banskobystrický samosprávny kraj je zriaďovateľom dvoch stredných škôl v Krupine: Gymnázia Andreja Sládkoviča a Strednej odborenej školy obchodu a služieb. V oblasti stredných škôl je tak zastúpené všeobecné aj odborné vzdelávanie.

Gymnázium A. Sládkoviča ponúka štúdium vo štvorročnom všeobecnom vzdelávacom procese. Do roku 2008 gymnázium ponúkalo aj osemročné všeobecné štúdium, ale na základe odporúčania Ministerstva školstva utlmiť túto formu štúdia v menších mestách, bola táto forma štúdia v roku 2008 ukončená.

Do roku 2014 v meste pôsobila aj Obchodná akadémia, ktorá sídlila v budove Gymnázia Andreja Sládkoviča. 1.9.2014 Obchodná akadémia zanikla, avšak od roku 2014 bol pre študentov bývalej obchodnej akadémie otvorený odbor obchodná akadémia na Strednej odbornej škole obchodu a služieb Krupina.

Podľa súčasného školského zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní k 1. 9. 2008 zanikli stredné odborné učilištia a boli zriadené stredné odborné školy. Preto podľa zriaďovacej listiny má stredná odborná škola plný názov Stredná odborná škola obchodu a služieb, Janka Jesenského 888/1, Krupina. V rámci štúdia ponúka učebné odbory autoopravár – mechanik, cukrár, obrábač kovov, strojní mechanik, potravinárska výroba. Ďalej ponúka študijné odbory nadstavbového štúdia: dopravná prevádzka- cestná a mestská doprava, potravinárska výroba - cukrárska a pekárnska výroba, strojárstvo- obrábanie materiálov a študijné odbory- mechanik strojov a zariadení, obchodná akadémia.

Počet žiakov v stredných školách v Krupine výrazne klesol, najmä po šk. roku 2007/8, kedy bola zrušená Obchodná akadémia. Počet žiakov v dvoch zostávajúcich stredných školách sa počas ďalšieho školského roka nezvýšil. Naopak, v ďalších rokoch pokračoval pokles počtu žiakov v obidvoch školách. V školskom roku 2013/14 ich navštevovalo len 276 žiakov.

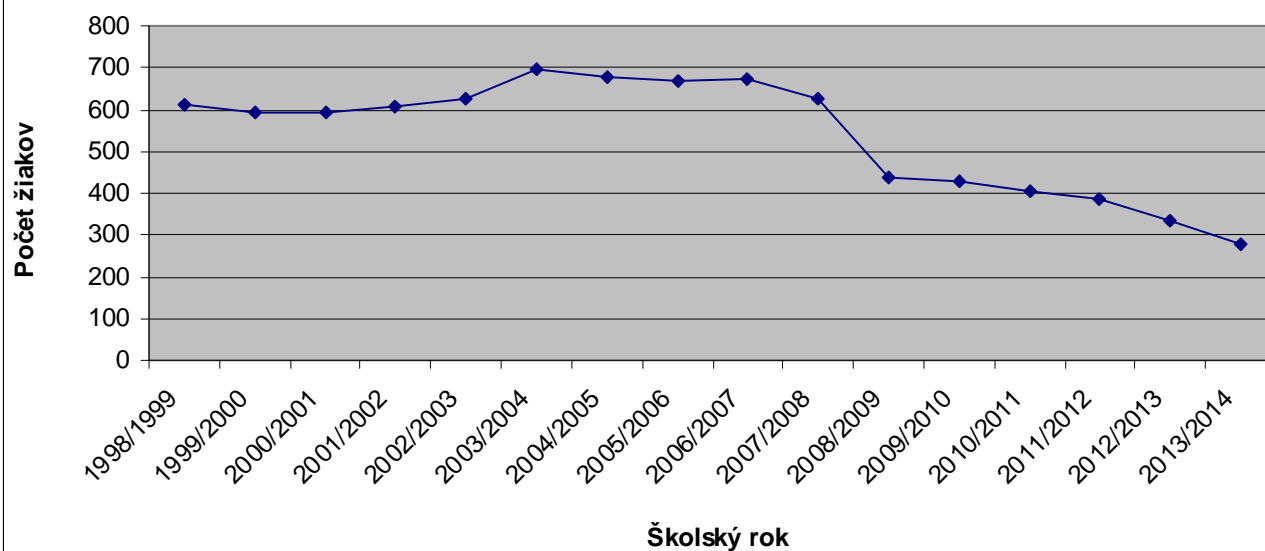
**Tab. 20 Počet žiakov na stredných školách v meste Krupina v rokoch 1998 - 2014**

| Škola                   | Školský rok |            |            |            |            |            |            |            |
|-------------------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                         | 1998/99     | 1999/00    | 2000/1     | 2001/2     | 2002/3     | 2003/4     | 2004/5     | 2005/6     |
| Gymnázium A. Sládkoviča | 237         | 240        | 259        | 282        | 299        | 327        | 330        | 328        |
| OA                      | 133         | 115        | 111        | 117        | 114        | 125        | 129        | 128        |
| SOŠ OaS                 | 244         | 236        | 224        | 209        | 214        | 246        | 220        | 213        |
| <b>Spolu</b>            | <b>614</b>  | <b>591</b> | <b>594</b> | <b>608</b> | <b>627</b> | <b>698</b> | <b>679</b> | <b>669</b> |

| Škola                   | Školský rok |            |            |            |            |            |            |            |
|-------------------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                         | 2006/7      | 2007/8     | 2008/9     | 2009/10    | 2010/11    | 2011/12    | 2012/13    | 2013/14    |
| Gymnázium A. Sládkoviča | 332         | 323        | 309        | 298        | 291        | 272        | 242        | 196        |
| OA                      | 135         | 124        | 128        | 129        | 116        | 112        | 91         | 80         |
| SOŠ OaS                 | 204         | 180        | -          | -          | -          | -          | -          | -          |
| <b>Spolu</b>            | <b>671</b>  | <b>627</b> | <b>437</b> | <b>427</b> | <b>407</b> | <b>384</b> | <b>333</b> | <b>276</b> |

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

## Počet žiakov na stredných školách v meste Krupina



## Kultúra

Krupina patrí medzi najstaršie uhorské – teda i slovenské – mestá. V čase vzniku Uhorského štátu sa začlenila do nového štátneho útvaru. Do dejín najprv vchádza rieka Krupina (1135), potom krupinskí Sasi (1238) a napokon i samotné mesto, ktorému Belo IV. obnovil (1244) staršie, za tatárskeho vpádu (1241) stratené privilégia. Tieto privilégia hosťom (Nemcom) zaručovali samosprávu v právnej, hospodárskej i cirkevnej oblasti. Vypelost' Krupiny dokladá významná architektonická dominanta mesta rímsko- katolícky Kostol Narodenia Panny Márie, datovaný do prvej tretiny 13. storočia, v čase udelenia mestských privilégii pravdepodobne už stál. Patrí medzi najväčšie románske kostoly na Slovensku. Počas 15. storočia v čase bojov Alžbety a V. Jagelovského o uhorský trón, bola Krupina obsadená vojskom J. Jiskru z Brandýsa (v službách kráľovnej Alžbety), pričom okolo kostola postavili bašty a spojili ich múrom. Dodnes sa zachovala takmer v pôvodnom stave len jediná z nich, tzv. Husistská bašta. V 16. – 17. storočí bola Krupina neustále pod hrozbou tureckého nebezpečenstva. Mesto bolo čiastočne vlastným nákladom a čiastočne nákladom krajiny opevnené (budovať hradby boli v Krupine aj obyvatelia okolitých stolíc a niektorých panstiev). Krupinské brány – Dolná a Horná brána sa spolu s bastiónmi, hradobným múrom a mestským hradom stali symbolom nedobytej Krupiny. K týmto symbolom sa okolo r. 1564 zaradila aj strážna veža Vartovky postavená na kopci Stražavár. Táto štvorcová stavba s ochodzou a schodmi – podobne ako ďalšie vartovky v iných mestách a kopcoch – bola dôležitým spojivom a obranným článkom Zvolenskej stolice. Počas 17. – 18. storočia bola Krupina známa tzv. bosoráckymi procesmi. Mučenie sa odohrávalo v Kopňovej pivnici pod mestským domom s „mučidlami“, ktoré sa dodnes zachovali v kriminalistickom múzeu v Budapešti. Okrem toho existovala ústna tradícia, ktorá hovorila o tom, že v Krupine upálili vraj poslednú bosorku v Európe (1741), čo však nezodpovedá skutočnosti – no ako legenda je veľmi dobrým príkladom odrazu historických skutočností uplatňovania práva meča v rámci Krupinského práva.

Tolerančný patent vytvoril možnosti slobodnejšieho vyznávania aj ostatných konfesií, vďaka čomu si mohli evanjelici augsburského vyznania v Krupine postaviť kostol, ktorý už r. 1796 stál. Neskôr k nemu pristavili vežu, ktorá zhorela, a tak v r. 1829 postavili súčasnú stavbu veže.

V rámci rekatolizačných snáh boli do Krupiny povolani piaristi. Ich pozitívnu úlohou – navzdory rekatolizácii – bolo to, že tu mohli študovať i chudobné deti aj z protestantských rodín. Študenti gymnázia nacvičovali a predvádzali divadelné hry, inšpirované najmä antickými hrami. Krupinské gymnázium tu fungovalo až do začiatku druhej polovice 19. storočia. Tu študovali viaceré slovenské osobnosti – napríklad súrodenci Braxatorisovci, ktorých rodina v regióne a v Krupine pôsobila od konca 18. storočia. Ondrej Braxatoris napísal o Krupine prvú vytlačenú monografiu Letopisové krupinští (1810). Andrej Braxatoris – Sládkovič sa r. 1820 v Krupine narodil.

V meste Krupina v rámci kultúrnych zariadení pôsobia: Mestská knižnica, FS Hont, Múzeum A. Sládkoviča, Kino Kultúra a Informačné centrum.

Mestská knižnica je verejnou, univerzálnou knižnicou pre mesto Krupina a okolie. Plní dôležité úlohy v oblasti vzdelávania a výchovy obyvateľov mesta a regiónu. V súčasnosti je knižnica umiestnená na prvom poschodí Boryho domu (známeho tiež ako Blažkovičov dom) na Svätotrojčnom námestí. Od 1. júna 2007 bola Mestská knižnica organizačnou zložkou Mestského úradu v Krupine. V roku 2010 sa stala súčasťou Kultúrneho centra a Múzea A. Sládkoviča v Krupine a od 1.1.2014 sa znovu stala organizačnou zložkou Mestského úradu v Krupine. V roku 2014 bolo v Mestskej knižnici Krupina evidovaných 774 čitateľov. Počas roka si čitatelia vypožičali 30 755 knižničných jednotiek. Ku koncu roku 2014 evidovala knižnica 19 720 knižničných jednotiek a do knižnice pribudlo 419 nových knižničných jednotiek.

V roku 2012 založila Mestská knižnica v spolupráci s Klubom dôchodcov učiteľov a Strednou odbornou školou v Krupine Literárnu cukráreň, kde organizuje literárne besedy so súčasnými slovenskými spisovateľmi.

V meste pôsobí aj folklórny súbor Hont, ktorý bol založený v januári 1993 a vo svojej tradícii pokračuje dodnes. Súbor má 48 členov a pravidelne sa zúčastňuje folklórnych festivalov po celom Slovensku napr. v Hrušove, v Detve, v Podhorí. Taktiež sa zúčastňuje súťažných a nesúťažných prehliadok organizovaných Národným osvetovým centrom a niekoľkokrát sa úspešne predstavil aj v zahraničí (Nemecko, Chorvátsko, Taliansko, Francúzsko, Sardínia, Česko, Švajčiarsko, Maďarsko). Kolektív folklórneho súboru je tvorený prevažne študentmi a mladými ľuďmi z Krupiny a okolia. Činnosť folklórneho súboru je zaujímavá hlavne tým, že sa ako jeden z mála súborov zameriava a spracováva hudobný, tanečný a spevný materiál z oblasti bývalej Hontianskej župy so zreteľom na oblasť Krupinskej planiny.

V oblasti kultúry mesta Krupina je dôležitým subjektom Kino Kultúra a Amfiteáter Viliama Polónyiho. Kino Kultúra sídli v priestoroch na Sládkovičovej ulici. Kino je klasické jednosálové s kapacitou 224 čalúnených miest na sedenie. Budova kina je vo vyhovujúcom stave, postupne sa však plánuje začať s rekonštrukciou jej interiérových prvkov, výmenou okien, zateplením a celkovou novou architektonickou koncepciou, ktorá prispeje k modernizácii priestorov, skvalitneniu služieb a tiež zvýšeniu návštevnosti. Amfiteáter Viliama Polónyiho je umiestnený v pôvodnom bastióne mestských hradieb, čím vyniká spomedzi ostatných letných kín na Slovensku. V rokoch 2013 a 2014 Mesto Krupina zrealizovalo dôležité opravy a úpravy priestoru amfiteátra – sociálne zariadenia, pódium, ochranné maľby a nátery a v súčasnosti je realizovaná len údržba zariadenia. Amfiteáter je využívaný od apríla do septembra, organizujú sa rôzne kultúrne – spoločenské podujatia ako koncerty, prehliadky heligonkárov, gazdovský jarmok, akadémie školských zariadení a pod.

Kino Kultúra a Amfiteáter Viliama Polónyiho v roku 2014 prešli vďaka projektu z Audiovizuálneho fondu procesom digitalizácie a v súčasnej dobe ponúkajú návštevníkom kvalitný filmový zážitok. Z dôvodu zastaralého technického vybavenia kina nebolo možné do roku 2014 premietiť aktuálne filmové tituly a samotné premietanie bolo obmedzené len na medzinárodný festival filmov o životnom prostredí – Envirofilm. Po zdigitalizovaní kina technológiou D – Cinema sa podstatne zvýšil záujem o návštevu zariadenia. Za obdobie od začiatku digitalizácie až po september 2015 Kino Kultúra navštívilo 5194 divákov a bolo premietaných 106 filmových titulov. Projektor zakúpený prostredníctvom projektu Digitalizácie je využívaný nielen v priestoroch kina, ale aj počas premietania v rámci Letného kina na Amfiteátri Viliama Polónyiho.

Mesto Krupina je známe niekoľkými svojimi významnými a úspešnými rodákmi. Najznámejším z nich je spisovateľ Andrej Sládkovič, podľa ktorého je pomenované múzeum sídliace na Sládkovičovej ulici. Múzeum svoju činnosť prevádzkuje od roku 1965. Múzeum sídli v budove, ktorej technický stav je nevyhovujúci, vyžaduje si stavebné úpravy na riešenie statiky a zemnej

vlhkosti. Mesto Krupina má spracovanú projektovú dokumentáciu, ktorá obsahuje komplexné riešenie nielen budovy múzea ako národnej kultúrnej pamiatky, ale aj depozitáre a dvorovú časť. Medzi hlavné činnosti múzea patrí zbierkotvorná činnosť, výskumná činnosť a dokumentačná činnosť. Múzeum ponúka svojim návštevníkom stálu expozíciu s názvom Z histórie Krupiny, ktorá je rozdelená do dvoch celkov- história mesta a literárna časť, ktorá je venovaná osobnostiam a rodákom z Krupiny A. Sládkovičovi a E. M. Šoltésovej. V múzeu sú realizované aj krátkodobé výstavy rôzneho zamerania od historických tém, národopisné výstavy spojené s prezentáciou obcí regiónu, cez prírodopisné a náučné výstavy, až po výtvarné a vedecko-technické témy výstav. V múzeu je každoročne nainštalovaných niekoľko dočasných výstav.

V meste Krupina pôsobí aj Divadelný ochotnícky súbor Braxatoris, ktorý každoročne pripravuje pre obyvateľov mesta nové spracovania divadelných hier. Súbor sa prezentuje aj prostredníctvom vystúpení v okolitých obciach. V roku 2011 súbor získal so svojim spracovaním predstavenia Hra je hra víťazstvo regionálnej prehliadky divadelných ochotníckych súborov Podpoľania a Hontu.

V meste Krupina pôsobia aj tri Kluby dôchodcov: Klub dôchodcov učiteľov, Kresťanský klub dôchodcov a Mestská organizácia Jednoty dôchodcov, ktoré celoročne pripravujú akcie pre svojich členov. V kluboch sa stretávajú pri tradičných aktivitách ako sú pečenie, varenie, posedenie pri káve, kde sa spolu rozprávajú, hrajú karty a aj si spoločne zaspievajú. Bežné stretnutia sú doplnené o zaujímavé prednášky o zdraví, bezpečnosti v premávke a o témach, ktoré sú pre seniorov zaujímavé a nápomocné v bežnom živote.

Mesto Krupina v spolupráci s rôznymi organizáciami každoročne organizuje pre svojich obyvateľov rôzne kultúrno – spoločenské podujatia, ktoré majú stálu a dlhoročnú tradíciu. Okrem nich priebežne počas roka ponúka svojim obyvateľom aj rôzne príležitostné divadelné predstavenia a koncerty.

**Tab. 21 Tradičné podujatia v meste Krupina**

| Názov podujatia  | Organizátor  | Mesiac       |
|--|--|--------------|
| Vítame Nový rok  | Mesto Krupina  | január       |
| Novoročný koncert  | Spevácky zbor  | január       |
| Wonderland   | Centrum voľného času- Domček   | február      |
| Oslavy oslobodenia Mesta Krupina a Beh oslobodenia Mesta Krupina | Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov<br>Mesto Krupina | marec        |
| Oblievačka po Hontiansky   | FS HONT  | marec- apríl |
| Deň Zeme   | Organizácie v meste  | apríl        |
| Cena Krupina- cyklistické preteky                                | Cyklistický klub Krupina<br>Mesto Krupina  | apríl        |
| Lampiónový sprievod  | Oblasťná organizácia Smer SD<br>Primátor mesta                                       | apríl        |
| Stavanie májov   | FS HONT  | máj          |
| Jarný gazdovský jarmok   | Mesto Krupina  | máj          |
| Výročie ukončenia II. Svetovej vojny                             | Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov<br>Mesto Krupina | máj          |
| Vatra oslobodenia  | Oblasťná organizácia Smer SD   | máj          |
| Noc múzeí a galérií  | Mesto Krupina  | máj          |
| Spievanky pod Vartovkou  | Centrum voľného času- Domček   | máj          |
| Rúcanie májov  | FS HONT  | máj          |
| Medzinárodný deň detí  | Centrum voľného času- Domček   | jún          |
| Krupinská cyklistická liga                                       | Cyklistický klub Krupina   | jún          |
| Dni mesta Krupina  | Mesto Krupina  | jún          |
| Večer Slávy  | Centrum voľného času- Domček   | jún          |
| Cechové hry Krupinské  | Mesto Krupina  | jún          |
| Furmanské preteky  | Asociácia Furmanov Slovenska   | júl          |
| Hasičská súťaž THHL  | Dobrovoľnícky hasičský zbor Krupina  | júl          |

|  |  |           |
|--|--|-----------|
| Spomienka na Slovenské národné povstanie | Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov<br>Mesto Krupina | august    |
| Vatra SNP                                | Oblasťná organizácia Smer SD   | august    |
| Krupinský kotlík                         | Krupina Otvorené mesto   | august    |
| „Fun- Run“ beh pre radosť                | A. Trtolová, P. Miškovová  | september |
| Partizánska Vatra                        | Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov<br>Mesto Krupina | september |
| Jesenný jarmok                           | Mesto Krupina  | október   |
| Čaro zrelosti                            | Mesto Krupina  | október   |
| Krupinská heligónka                      | Mesto Krupina  | november  |
| Tradičná zabíjačka                       | Oblasťná organizácia Smer SD   | november  |
| Mikuláš v Domčeku                        | Centrum voľného času- Domček   | december  |
| Vianočný radničný rínek                  | Mesto Krupina  | december  |
| Silvestrovský beh ulicami mesta          | Mesto Krupina  | december  |

V meste Krupina pôsobí niekoľko desiatok záujmových klubov a združení, z ktorých medzi najvýraznejšie patria kluby a združenia vymenované v tabuľke.

**Tab. 22 Kluby a združenia pôsobiace v meste**

| Oblasť pôsobenia                  | Názov subjektu   |
|-----------------------------------|--|
| Kultúra                           | FS HONT  |
|                                   | DOS Braxatoris   |
|                                   | DFS Vartášik   |
|                                   | Jednota dôchodcov na Slovensku                             |
|                                   | Spevácky zbor pri rímsko- katolíckom kostole               |
|                                   | Tanečná skupina FRESH                                      |
| Šport                             | Telovýchovná Jednota- Športové kluby Krupina               |
|                                   | Strelecký klub Krupina                                     |
|                                   | Telovýchovná jednota KTK                                   |
|                                   | Mestský futbalový klub STROJÁR                             |
|                                   | Cyklistický klub   |
|                                   | Športový klub polície                                      |
|                                   | TJ ŠK Volejbalový klub Krupina                             |
|                                   | Hokejbalový klub   |
| Voľný čas                         | Dobrovoľný hasičský zbor                                   |
|                                   | Tekovsko- hontianska hasičská liga Krupina                 |
|                                   | Slovenský rybársky zväz                                    |
|                                   | OkO Slovenský poľovnícky zväz                              |
|                                   | Krupinský vinársky spolok                                  |
| Cestovný ruch a regionálny rozvoj | Slovenský klub turistov                                    |
|                                   | Verejno- súkromné partnerstvo Hontiansko- Dobronivské      |
|                                   | Informačné centrum mladých Krupina                         |
|                                   | Mikroregión Krupinská planina                              |
| Sociálne služby                   | Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Krupine |
|                                   | Centrum sociálnych služieb Krupina                         |

Podľa registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu Slovenskej republiky máme v meste Krupina evidované nasledovné pamiatkové objekty:

**Tab. 23 Pamätné tabule v meste Krupina**

| Názov                         | Stav       | Umiestnenie           |
|-------------------------------|------------|-----------------------|
| Pamätná tabuľa A. Sládkoviča  | vyhovujúci | Sládkovičova ulica 13 |
| Pamätná tabuľa revolučného NV | vyhovujúci | Svätotrojické nám. 4  |
| Pamätná tabuľa E.M.Šoltésová  | vyhovujúci | Svätotrojické nám. 21 |

**Tab. 24 Pamiatkové objekty v meste Krupina**

|   |   |                                 |
|---|---|---------------------------------|
| Náhrobník rumunského vojaka   | vyhovujúci  | Starý cintorín                  |
| Hradbový múr – mestské hradby   | vyhovujúci  | Park Andreja Sládkoviča         |
| Bastión- mestské hradby   | vyhovujúci  | Park Andreja Sládkoviča         |
| Veža strážna- protiturecká  | vyhovujúci  | Stražavár                       |
| Zaniknutý kostol na Petre-archeologické nálezisko                       | zasypaný  | Na kopci Bok                    |
| Mestský park  | vyhovujúci  | ul. 29. augusta                 |
| Pomník so sochou A.Sládkoviča   | vyhovujúci  | Park Andreja Sládkoviča         |
| Kostol- Bazilika narodenia Panny Márie                                  | vyhovujúci  | Bočkayho nám.                   |
| Múr hradbový- opevnenie kostola s baštou – Kostol narodenia Panny Márie | vyhovujúci  | Bočkayho nám.60                 |
| Socha sv. Jána Nepomuckého  | narušený  | V kostole narodenia Panny Márie |
| Kláštor piaristov   | po rekonštrukcii (Domov sociálnych služieb „Nádej“ Krupina n. o.) | Sládkovičova ul. 10             |
| Súsošie Najsvätejšia Trojica  | vyhovujúci  | Svätotrojčné námestie           |
| Pomník sovietskej armády  | vyhovujúci  | Svätotrojčné námestie           |

**Tab. 25 Pamiatkové objekty – domy**

|                                   |   |                          |
|-----------------------------------|---|--------------------------|
| Dom meštiansky                    | po rekonštrukcii (obytný dom)                     | Partizánska ulica 6      |
| Dom remeselnícky                  | po rekonštrukcii (obytný dom, obchodná prevádzka) | Pribinova 1              |
| Dom meštiansky                    | nevyhovujúci (Múzeum Andreja Sládkoviča)          | Sládkovičova ul. 20      |
| Dom pamätný                       | vyhovujúci (obytný dom)                           | Sládkovičovo nám. 13     |
| Remeselnícky dom                  | vyhovujúci (obchodná prevádzka)                   | Nám SNP 19               |
| Remeselnícky dom                  | po rekonštrukcii (obchodná prevádzka)             | Nám SNP 20               |
| Meštiansky dom                    | po rekonštrukcii (obytný dom)                     | Svätotrojčné námestie 2  |
| Pamätný dom- sídlo revolučného NV | vyhovujúci (MsÚ Krupina)                          | Svätotrojčné nám 4       |
| Dom meštiansky                    | vyhovujúci (IC, knižnica, obchodná prevádzka)     | Svätotrojčné námestie 15 |

## Šport a voľný čas

Mesto Krupina ponúka pre svojich obyvateľov pomerne širokú škálu možností športového vyžitia a trávenia voľného času. V letných mesiacoch je pre obyvateľov mesta sprístupnené kúpalisko Tepličky, na ktorom sa nachádzajú dva stále bazény a jeden nafukovací bazén pre najmenšie deti. Kúpalisko prešlo čiastočnou rekonštrukciou a ponúka svojim návštevníkom zrekonštruované priestory šatní a sociálnych zariadení. V areáli kúpaliska sa nachádza novovybudované detské ihrisko a tiež ihrisko pre plážový volejbal.

V blízkom okolí mesta sa nachádza aj vodná nádrž Bebrava, ktorá tiež ponúka možnosti na oddych a relax v prírode napríklad pri rybolove.

Obyvatelia mesta môžu v sezóne využívať aj cyklistickú trasu Krupinský okruh, ktorej trasu tvoria body Krupina – Vajsov – Pod Habankami – Šváb – Žibritov – Štangarigel' – Líška – Krupina s prepojením na Hontiansku cyklomagistrálu (Bzovík – Zaježová).

V okolí mesta sa nachádzajú dva náučné a tri turistické chodníky. Náučný chodník „Cesta zdravia a poznania“ má dĺžku 24 kilometrov a vedie Krupinskou planinou. Nachádza sa na ňom 17 náučných tabúľ so zaujímavosťami na trase – informácie o obciach, rastlinstve a živočíšstve, historických pamiatkach (Vartovka, Hrad Čabrad), ale aj o miestnych poverách. Druhým náučným chodníkom je Žibritovský chodník, ktorého dĺžka je 4 kilometre. Patrí do série náučných chodníkov Banskštiavnického geoparku, ktorý je vybudovaný na pozostatkoch najväčšej sopky v strednej Európe – Štiavnického stratovulkánu, ktorý na úpätí dosahoval priemer až 50 km a výšku cez 4000 m. Žibritovský chodník má 4 zastávky, ktoré informujú o geologickej histórii tohto územia, o Andrejovi Kmeťovi, ako aj o záhadných znakoch na kamenných stenách prírodnej pamiatky Krupinských bralcov. Náročnosť tohto náučného chodníka je klasifikovaná ako nenáročná.

V rámci mesta Krupina a jeho blízkeho okolia sa nachádzajú aj tri turistické chodníky:

- Krupina – Čabrad',
- Babiná- ObÚ Žibritov,
- Kuštrovka – Prírodná pamiatka Sixová stráž.

V meste sa nachádzajú dve telocvične, ktoré sú sústredené v areáli škôl a ich stav je vyhovujúci. Telocvična pri Základnej škole E. M. Šoltésovej bola v roku 2015 zdemolovaná kvôli havarijnému stavu a do prvej polovice roku 2016 by mala na jej mieste vyrásť nová športová hala.

Nachádza sa tu niekoľko detských ihrísk, z toho päť spravuje priamo Mesto Krupina. Ihriská ponúkajú možnosti trávenia voľného času pre deti a mládež a tiež pre matky s deťmi.

Matky s najmenšími deťmi majú možnosť stretávať sa aj v Materskom centre Sovička, ktoré je súčasťou Centra voľného času. Tu majú vytvorené priestory na spoločné aktivity – hry, prednášky alebo tvorivé dielne.

Navštevovaným je aj detské dopravné ihrisko, ktoré sa nachádza v areáli Centra voľného času. Vybavené je trvalým automatickým svetelným signalizačným zariadením, zvislým aj vodorovným dopravným značením. Situácia výcvikového priestoru imituje modely reálnych situácií v dopravnej premávke a okrem voľnočasových aktivít sa tu organizuje aj dopravná výchova a rôzne postupové obvodné či okresné súťaže.

V meste sa nachádza aj Mestský štadión, ktorého súčasťou je veľké futbalové ihrisko, tréningové futbalové ihrisko, bežecký okruh a volejbalové ihrisko. Pôsobí tu futbalový klub MFK Strojár Krupina a pravidelne sa tu konajú súťažné futbalové zápasy od prípravky až po dospelých, ktorí hrajú v súčasnosti I. triedu Zvolen. Priestory štadiónu sú často využívané aj školami a inými organizáciami pôsobiacimi v meste na prípravu rôznych akcií. Stav štadióna je vyhovujúci. V minulosti Mesto Krupina investovalo vlastné prostriedky do rekonštrukcie sociálnych zariadení, ochranných náterov kovových aj drevených konštrukcií tribúny.

V meste v oblasti futbalu pôsobia dva futbalové kluby: MFK Strojár a Športový klub polície.

V meste Krupina svoju činnosť vykonáva aj Volejbalový klub, v rámci ktorého súťažne pôsobia družstvá junioriek, kadetiek, mladších a starších žiačok. Súťažné zápasy týchto družstiev majú pomerne vysokú návštevnosť.

Každoročne sa konajú športové udalosti súvisiace s jednotlivými klubmi pôsobiacimi v meste, napríklad Cena Krupiny – medzinárodné cyklistické preteky alebo Krupinská cyklistická liga.

V meste pôsobí Cyklistický klub, ktorý tieto podujatia usporadúva v spolupráci s mestom. Mesto v oblasti cyklistiky významne reprezentuje jeho rodáčka Alžbeta Pavlendová, ktorá sa stala Majsterkou Slovenska v časovke v roku 2013.

Mesto Krupina a jeho obyvatelia kráčajú s novými trendmi, čo je vidieť aj na usporadúvaní bežeckých pretekov a akcií spojených s behom. Pomerne mladú, ale za to úspešnú tradíciu majú podujatia ako „FUN-RUN“ Beh pre radosť, Beh oslobodenia mesta Krupina, Silvestrovský beh ulicami mesta.

Vhodné podmienky pre priaznivcov tenisu ponúka Krupinský tenisový klub, ktorého členovia aktívne pôsobia v rámci podpoliansko-hontianskej tenisovej ligy. V meste Krupina sa nachádzajú dve miesta s tenisovými kurtmi.

Jednou zo zaujímavých možností trávenia voľného času v meste Krupina je novopostavené športovisko kalisteniky, ktorých sa na Slovensku nachádza len pár. Kalistenika alebo street workout je aktivita zameraná na cvičenie s vlastnou váhou tela.

Ďalším výrazným športovým klubom pôsobiacim v meste Krupina je hokejbalový klub. Ihrisko, na ktorom sa hráči hokejbalového klubu stretávajú, sa nachádza na Špitzerovej ulici. Krupinskí hokejbalisti sa zúčastňujú rôznych turnajov a súťaží a niektoré z nich sami usporadúvajú.

Pre obyvateľov mesta, ktorí majú radi adrenalínovejšie trávenie voľného času, je v ponuke paintbalové ihrisko, ktoré je vybudované neďaleko vodnej nádrže Bebrava. Ihrisko funguje od roku 2010 a rozprestiera sa na trávnom povrchu. Vo vlastníctve ma výstroj pre 30 hráčov a pre svojich návštevníkov ponúka aj možnosť prespania.

Ďalšou zaujímavou možnosťou trávenia voľného času je novovybudovaný Bowling bar, ktorý sa nachádza na Kuzmányho ulici. Svojim návštevníkom ponúka nielen príjemné strávenie voľného času, ale aj rôzne turnaje a súťaže.

Medzi najznámejšie športové združenia pôsobiace v meste patria:

- Slovenský klub turistov,
- Krupinský tenisový klub,
- Cyklistický klub Krupina,
- Hokejbalový klub,
- Mestský futbalový klub Strojár,
- Športový klub polície,
- TJ ŠK Volejbalový klub Krupina.

**Tab. 26 Športové zariadenia v meste**

| Športové zariadenie  | Počet |
|----------------------|-------|
| Futbalové ihrisko    | 1     |
| Štadión              | 1     |
| Multifunkčné ihrisko | 2     |
| Detské ihrisko       | 5     |
| Tenisové kurty       | 2     |
| Telocvičňa           | 2     |
| Fitnesscentrum       | 2     |
| Kúpalisko            | 1     |
| Lyžiarske stredisko  | 1     |
| Sauna                | 1     |
| Relaxačné centrum    | 1     |



## Cestovný ruch

Mesto Krupina a jeho okolie má priaznivé podmienky na rozvoj cestovného ruchu. V centre mesta sídli informačné centrum. Návštevníci a obyvatelia mesta tu môžu získať potrebné informácie a propagačné materiály. Informačné centrum poskytuje informácie turistického charakteru, informácie týkajúce sa kultúrnych, historických a prírodných pamiatok v meste a jeho blízkom okolí. Tiež poskytuje informácie o ubytovaní a možnosti stravovania v rámci mesta. Okrem vyššie vymenovaných služieb kancelária ponúka aj možnosť zakúpiť si rôzne suveníry, pohľadnice a propagačné materiály.

Významnú úlohu v oblasti cestovného ruchu v meste Krupina zohráva aj Múzeum Andreja Sládkoviča.

V meste sa nachádzajú kultúrne, historické pamiatky a prírodné zaujímavosti, ktoré tvoria základ pre rozvoj cestovného ruchu v meste. Medzi kultúrno-historické pamiatky mesta atraktívne pre návštevníkov mesta patria:

- Vartovka- protiturecká pozorovacia strážna veža,
- Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie – románskatrojloďová bazilika,
- evanjelický kostol,
- Rodný dom spisovateľa Andreja Sládkoviča,
- Husitská bašta,
- Krupinské pivnice.

Mesto Krupina so svojim územím spadá do chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy, preto má mesto možnosť ponúknuť svojim návštevníkom aj prírodné zaujímavosti. Medzi najznámejšie patria:

- Národná prírodná rezervácia Mäsiarsky bok,
- Krupinské bralce – Štangarígel',
- Prírodná pamiatka – Sixovastráň,
- Turecké studne,
- Vodné dielo Bebrava- neďaleko tohto vodného diela boli objavené základy stredovekého Kostola sv. Petra.

Ubytovacie a stravovacie služby v meste Krupina sú sústredené nielen v centre mesta, ale aj v jeho okrajových častiach. Návštevníkom mesta je ponúknutá aj možnosť ubytovania v chatovej oblasti mimo mesta. Ubytovacie možnosti v meste ponúka 8 ubytovacích zariadení s celkovým počtom 109 lôžok.

**Tab. 27 Ubytovacie zariadenia v meste Krupina**

| Názov zariadenia             | Adresa                  | Ubytovacia kapacita – počet lôžok |
|------------------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Hotel Slovan                 | Čsl. Armády 595/15      | 32                                |
| Apartmány na rínku           | Námestie SNP 21         | 8                                 |
| Penzión&Restaurant HANIŠBERG | Poloma 1304             | 12                                |
| Honstav                      | Kuzmányho 22            | 9                                 |
| Hostinec Relax               | Kuzmányho 20            | 8                                 |
| Chata Mojžišová              | Stará hora 1442         | 12                                |
| Turistická ubytovňa          | Osloboditeľov 923       | 16                                |
| Chata Šváb                   | Šváb                    | 12                                |
| <b>Spolu</b>                 | 8 ubytovacích zariadení | 109 lôžok                         |

V meste sa nachádza 11 stravovacích a reštauračných zariadení, ktorých služby využívajú nielen návštevníci mesta, ale aj obyvatelia Krupiny. Návštevníci a obyvatelia mesta sa môžu stravovať v nasledovných zariadeniach:

- Reštaurácia Life Club
- Hotel Slovan,

- CITY Bar,
- Pizzeria CALVA,
- Pohostinstvo Relax,
- Reštaurácia HONT,
- Penzión & Restaurant HANIŠBERG,
- Reštaurácia HONTSTAV,
- Pizzeria PARADISSO,
- Jedáleň GALAXIA,
- U konička.

## Sociálne služby

Poskytovanie sociálnych služieb v meste Krupina je zabezpečené verejnými aj neverejnými poskytovateľmi. Banskobystrický samosprávny kraj je zriaďovateľom zariadenia Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Krupine, ktoré poskytuje kapacity pre 41 klientov a sídli na Partizánskej ulici. Ďalej v meste pôsobí Domov sociálnych služieb Nádej, ktorý je neziskovou organizáciou a sídli v budove bývalého piaristického kláštora na Sládkovičovej ulici. Zriaďovateľom Domova sociálnych služieb Nádej je Národné združenie Spolkov kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul na Slovensku. DSS Nádej poskytuje kapacitne ubytovanie pre 38 klientov. V meste Krupina pôsobí aj Centrum sociálnych služieb Krupina – občianske združenie, ktoré je registrovaným neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Poskytuje služby základného sociálneho poradenstva, opatrovateľskú službu, sprostredkovanie osobnej asistencie, zariadenie núdzového bývania a službu denného stacionára. Ďalej prevádzkuje aj zariadenie núdzového bývania, ktoré je umiestnené v dvoch budovách. Jedna časť zariadenia pre 5 klientov a kancelária sociálnych poradcov sa nachádza na poschodí v prenajatých priestoroch "Katolíckeho domu" na Sládkovičovej ulici v Krupine. Druhá časť zariadenia núdzového bývania pre 10 osôb je umiestnená na Ul. 29. augusta v Krupine. Na prízemí zariadenia na Sládkovičovej ulici je v prevádzke denný stacionár pre zdravotne ťažko postihnutých občanov a seniorov. V rámci centra sociálnych služieb pôsobí aj chránená dielňa, ktorá zamestnáva zdravotne postihnutých občanov, ktorí pomáhajú pri poskytovaní sociálnych služieb. Ďalší domov sociálnych služieb v meste Krupina je DSS Svetlo, ktorý je neziskovou organizáciou a sídli v nemocnici. Kapacitne poskytuje lôžka pre 25 klientov.

V meste Krupina pôsobí aj resocializačné COR centrum Krupina. COR centrum n. o. je resocializačné stredisko, ktoré vykonáva opatrenia v súlade so Zákonom NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Resocializačné stredisko sa podľa tohto zákona zriaďuje za účelom aktivizovania vnútorných schopností detí a plnoletých fyzických osôb na prekonanie psychických dôsledkov, fyzických dôsledkov a sociálnych dôsledkov drogových závislostí, alebo iných závislostí a na opätovné zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí. COR centrum sídli na ulici Janka Jesenského a poskytuje kapacity pre 25 klientov.

V meste pôsobí aj Mestská organizácia Jednoty dôchodcov, ktorá celoročne pripravuje akcie pre svojich členov. V klube sa stretávajú aj pri tradičných aktivitách ako sú pečenie, varenie, posedenie pri káve. Bežné stretnutia sú doplnené o zaujímavé prednášky o zdraví, bezpečnosti v premávke a o témach, ktoré sú pre seniorov zaujímavé a nápomocné v bežnom živote.

Od roku 2009 sa v Krupine realizuje projekt Terénnej sociálnej práce (TSP), v rámci ktorého pôsobí jeden terénny sociálny pracovník a jeden asistent TSP. Projekt TSP sa zameriava na jedincov ohrozených sociálno – patologickými javmi a osoby v sociálnej núdzi. Terénny sociálny pracovníci poskytujú občanom z týchto skupín pomoc pri riešení problémov a pracujú s klientom priamo v jeho prirodzenom prostredí, čo je špecifikom tejto práce. Terénna sociálna práca by mala priniesť zlepšenie životnej situácie a integráciu sociálne vylúčených skupín obyvateľov s ohľadom na špecifické potreby, integráciu cieľovej skupiny obyvateľstva na trh práce, zlepšenie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a komunity so zameraním na zvýšenie ich aktivity a na

preberanie zodpovednosti za riešenie svojej situácie. Cieľovými skupinami tohto projektu sú zdravotne ťažko postihnutí, osoby v hmotnej núdzi, marginalizovaná rómska komunita, dlhodobozamestnaní, mnohohodetné rodiny s nezaopatrenými deťmi, osoby bez domova, deti vracajúce sa z detských domovov, občania vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody. V roku 2013 mesto Krupina evidovalo približne 802 príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity, približne 1000 zdravotne ťažko postihnutých osôb, 25 mnohohodetných rodín s nezaopatrenými deťmi, 3 deti vracajúce sa z detského domova, 5 občanov vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody, 705 žiadostí osôb v hmotnej núdzi – pre spoločne posudzované osoby. Ďalej na území mesta bolo v roku 2013 evidovaných 47 osôb s trvalou adresou „Mesto Krupina“, pričom väčšina z nich má uvedený prechodný pobyt na podnájme priamo v meste alebo mimo neho, prípadne sa zdržiava v zahraničí, čiže reálny počet osôb, ktoré bez vlastného alebo aj vlastným pričinením prišli o strechu nad hlavou, bol 20 osôb.

## Bývanie

Nájomné byty vo vlastníctve Mesta Krupina spravuje obchodná spoločnosť Mestský bytový podnik s.r.o.. K jeho hlavným činnostiam patrí aj prenájom nebytových priestorov v mestských budovách pre prevádzkovanie obchodu, služieb, poradenstva a iných podnikateľských služieb. Spoločnosť spravuje 402 bytových jednotiek v bytových domoch, z čoho mestské nájomné byty predstavujú až 34 % (v roku 2014 to bolo 136 bytov). Ostatné byty spravuje Mestský bytový podnik, s.r.o. pre Spoločenstvo vlastníkov bytov a na základe zmluvy o výkone správy.

Byty nižšieho štandardu pre sociálne znevýhodnených vo vlastníctve mesta sa nachádzajú v sociálnej ubytovni (8 bytov) v lokalite Červená hora. Mesto Krupina má vo vlastníctve 10 bytových domov, ktoré boli postavené s využitím dotácie z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania. Aktuálne prebieha proces prevodu vlastníckych práv k ďalšiemu bytovému domu, v ktorom sa nachádza 16 bytových jednotiek.

**Tab. 28 Bytové domy vo vlastníctve mesta**

| Lokalita              | Počet bytových domov | Počet bytových jednotiek |
|-----------------------|----------------------|--------------------------|
| Sídlisko Majerský rad | 1                    | 44                       |
| Šoltésovej ulica      | 1                    | 4                        |
| Hviezdoslavova ulica  | 1                    | 8                        |
| Špitzerova ulica      | 7                    | 80                       |
| <b>Spolu</b>          | <b>10</b>            | <b>136</b>               |

## Služby

Krupina je okresným mestom a tým aj administratívnym centrom, v ktorom sídlia viaceré inštitúcie zabezpečujúce výkon:

- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen- pracovisko Krupina,
- Daňový úrad Banská Bystrica- pracovisko Krupina,
- Okresný úrad Krupina- odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Zvolen, odbor živnostenského podnikania- pracovisko Krupina,
- Správa katastra Krupina.

Nachádzajú sa tu dva kostoly, pošta, notársky úrad, sobášna sieň, dva domy smútku, dva cintoríny, tržnica, predajne, stravovacie a ubytovacie zariadenia, dve čerpacie stanice, servis vozidiel a ďalšie služby pre občanov mesta ako aj okolitých obcí.

Budova Mestského úradu sa nachádza priamo v centre mesta, takže je obyvateľom mesta dobre prístupná, aj keď by do budúcnosti bolo vhodné riešiť debarierizáciu budovy. Mestský úrad poskytuje občanom mesta komplexné služby na jednom mieste. Mestský úrad je prístupný obyvateľom mesta počas stránkových hodín, ktoré sú každý pracovný deň.

Mesto Krupina je vlastníkom viacerých objektov občianskej vybavenosti, ako sú administratívna budova MsÚ, Dom služieb, budova verejného WC, budova Mestskej tržnice, budovy starého a nového domu smútku, sociálna ubytovňa Červená Hora, budova Kina Kultúra a stavba letného kina, budova Múzea A. Sládkoviča, budova Mestskej knižnice, budova nemocnice, štadión, cintoríny, budovy škôl. Samospráva zabezpečuje občianske obrady, údržbu cintorínov a realizuje tiež pravidelné čistenie a údržbu verejných priestranstiev v mestevrátane parkovísk.

## **Bezpečnosť a poriadok**

V meste Krupina pôsobia viaceré inštitúcie, ktoré zabezpečujú bezpečnosť. Sú to najmä: Mestská polícia, ktorá sídli v budove MsÚ a Obvodné oddelenie Policajného zboru SR, ktoré sídli na Kalinčiakovej ulici. Mestská polícia zabezpečuje dodržiavanie verejného poriadku v meste a aktívne pôsobí v oblasti prevencie negatívnych spoločenských javov a dopravnej bezpečnosti aj prostredníctvom prednášok v školách a v centre voľného času. Príslušníci Mestskej polície každé ráno v pracovných dňoch vykonávajú dozor na priechodoch pre chodcov pri areáli škôl.

K bezpečnosti prispieva aj kamerový systém, ktorý sa od roku 2008 postupne rozširuje do všetkých exponovaných lokalít mesta. Prvá kamera bola zakúpená z vlastných zdrojov a počas svojej prevádzky prispela k riešeniu niekoľkých prečinov. V ďalšom roku bol Ministerstvom vnútra SR podporený projekt a kamerový systém sa rozšíril o 4 statické a 4 otočné kamery. V roku 2013 boli vďaka dotácii z MV SR dobudované ďalšie 2 kamery. V roku 2015 boli Mestu Krupina schválené financie na ďalšie rozšírenie kamerového systému o 3 kamery. Kamerový systém v meste je veľmi užitočný, pretože počas svojej prevádzky pomohol pri vypátraní a stotožnení viacerých páchatel'ov. Vo veľkej miere prispel k zvýšeniu bezpečnosti občanov a návštevníkov mesta. V súčasnosti mesto disponuje jedenástimi kamerami a ďalšie tri sú vo výstavbe.

V meste sa tiež nachádza Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru. Dobrovoľný hasičský zbor je tiež aktívny pri ochrane bezpečia a majetku obyvateľov mesta.

Mesto Krupina má 1 sklad civilnej ochrany, ktorý sa nachádza v suteréne Základnej školy J. C. Hronského na Školskej ulici. Každý druhý piatok v mesiaci dochádza k preskúšaniu sirén. Významným prvkom, ktorý prispieva k bezpečnosti obyvateľov mesta, je aj zrekonštruovaný mestský rozhlas, ktorý je k dispozícii v prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie. Mesto je po rekonštrukcii vybavené bezdrôtovým mestským rozhlasom, ktorého výhodou je možnosť selektívneho vysielania. To znamená, že vysielaná informácia je šírená celoplošne do všetkých zón mesta, alebo len do konkrétnej zóny.

## **Zdravotníctvo**

V meste Krupina sú zabezpečené služby v oblasti zdravotnej starostlivosti nielen na ambulantnej úrovni, ale tiež tu pôsobí Nemocnica Zvolen, a.s. Krupinská nemocnica sa od 1.12.2010 stala pracoviskom akciovej spoločnosti Nemocnica Zvolen, a.s. V nemocnici je poskytovaná zdravotná starostlivosť v nasledujúcich ambulanciách:

- interná ambulancia,
- chirurgická ambulancia,
- ortopedická ambulancia,
- geriatrická ambulancia,
- rádiológia.

V rámci svojho pôsobenia v meste má Nemocnica Zvolen záujem pokračovať v prevádzkovaní oddelenia dlhodobochorých, interného oddelenia, Domova sociálnych služieb a ambulantných a vyšetrovacích prevádzok nemocnice. Okrem ambulantných pracovísk v Nemocnici pôsobia aj dve oddelenia. Interné oddelenie disponuje 27 lôžkami, z čoho 4 lôžka sú so zvýšeným dohľadom a 2 lôžka sú nadštandardného typu. Mesačne nemocnica na tomto oddelení hospitalizuje viac ako 150 pacientov. Okrem tohto oddelenia sa v Nemocnici nachádza aj oddelenie pre dlhodobochorých. Oddelenie dlhodobochorých sa riadi koncepciou odboru geriatra, poskytuje zdravotnú

starostlivosť pacientom s komplikáciami viacerých chronických chorôb dospelého veku, ktorých základné diagnózy sú známe a stav nevyžaduje intenzívne vyšetovanie, ale vyžaduje liečbu, rehabilitáciu, ošetrovanie a nácvik bežných denných činností. Na oddelení sa nachádza 22 lôžok.

Pohotovostná lekárska služba v meste zriadená nie je. V nevyhnutných prípadoch je potrebné sa obrátiť na Pohotovostnú lekársku službu vo Zvolene. V meste sa však nachádza stanica Rýchlej zdravotníckej pomoci, ktorá sídli na Kuzmányho ulici a zabezpečuje rýchlu zdravotnícku pomoc pre obyvateľov Krupiny ako aj pre obyvateľov ostatných obcí Krupinského okresu.

Pri nemocnici sídli aj laboratórium, ktoré patrí pod neštátne zdravotnícke zariadenie Nemocenská BB, s.r.o.. Zariadenie biochémie Krupina sídli na ul. 29. augusta a je prevádzkované v dennej smene. Na pracovisku Krupina sa nachádza úsek prijímania a spracovania materiálu, hematologický úsek a biochemický úsek.

V meste majú svoje sídlo aj dve prevádzky zaoberajúce sa zubnou technikou. Jedna so sídlom na Prostrednej ulici a jedna má svoje sídlo na ulici E.M.Šoltésovej.

V meste Krupina sa nachádzajú tri lekárne, ktoré zabezpečujú lekárenské služby pre obyvateľov mesta nielen počas pracovného týždňa, ale prostredníctvom striedavého systému aj počas víkendov a sviatkov.

**Tab. 29 Ambulancie v meste Krupina**

| Ambulancie                                     | Počet |
|--|-------|
| Detské ambulancie                              | 3     |
| Praktickí lekári pre dospelých                 | 3     |
| Diabetologická ambulancia                      | 1     |
| Gynekologické ambulancie                       | 2     |
| Ambulancia klinickej imunológie a alergiológie | 1     |
| Kožná ambulancia                               | 1     |
| Krčná – ušná- nosová ambulancia                | 1     |
| Očná ambulancia                                | 1     |
| Psychiatrická ambulancia                       | 1     |
| Stomatologické ambulancie                      | 4     |
| Neurologická ambulancia                        | 1     |
| Logopedická ambulancia                         | 1     |
| Ortopedická ambulancia                         | 1     |
| Fyziatrisko- rehabilitačné centrum             | 1     |

## Životné prostredie

Územie katastra mesta Krupina sa z geologického hľadiska radí do dvoch hlavných oblastí - Štiavnické vrchy a Krupinská planina. Z hydrogeologického hľadiska patrí do povodia Krupinice, ktorá je jedným z najväčších prítokov Ipľa. Na toku Bebrava je situovaná vodná nádrž Krupina. Najjužnejšia časť katastra (dolina Krupinice) je v nadmorskej výške 300 m n.m. a radí sa do teplej mierne vlhkej klimatickej oblasti. Podstatná časť územia, ktorá sa však nachádza v rozpätí nadmorských výšok 300 až 500 m n.m., patrí do mierne teplej a mierne vlhkej oblasti. Charakterizuje ju počet letných dní v roku < 50, priemerná a severozápadná časť územia od nadmorských výšok 550 m n.m.a viac spadá do mierne teplej oblasti s klímou vlhkou.

Územie katastra Krupiny je oproti hlavnej klimatickej čiare vysunuté južným smerom. Celkovo prevažuje južný sklon terénu, charakter klímy tvorí prechod medzi panónskou a karpatskou klímou. Lesné komplexy tvoria súvislé plochy len v severozápadnej časti územia a zaberajú východné svahy Štiavnických vrchov. Členené sú poľnohospodárskymi usadlosťami laznického charakteru. Ostatné územie zaberá zväčša Krupinská planina, kde lesy tvoria rôzne veľké ostrovy a zoskupenia v obklopení prevažujúcich poľnohospodárskych pozemkov. Otvorenosť územia z juhu má za následok, že teplomilné druhy môžu bez zábran prenikať až po rozvodie Krupinice.

Kvalita vody v tokoch je závislá najmä od zaťaženia tokov vypúšťanými odpadovými vodami z mestskej kanalizácie. Väčšina splaškových a odpadových vôd sa voľne vypúšťa do nevyčistených, resp. nedostatočne čistených vodných recipientov. Vypúšťanie týchto odpadových vôd spôsobuje výrazné znečistenie tokov Krupinica a Bebrava, čo následne zhoršuje životné prostredie. V súčasnosti by mala byť táto situácia vyriešená prostredníctvom novobudovanej ČOV, na ktorú bude napojená väčšina obyvateľov mesta aj s rezervou pre ďalšiu výstavbu (IBV, KBV), aj pre dobudovanie priemyselnej zóny.

Ovzdušie mesta znečisťujú najmä exhaláty z priemyslu, energetiky, výstavby a vykurovania. Najvýraznejším zdrojom hluku, prašnosti a vibrácií v meste je doprava, nakoľko cestná doprava, vrátane kamiónovej medzinárodnej prepravy, prechádza samotným historickým centrom mesta.

Geologická stavba Slovenskej republiky je veľmi rôznorodá. Jej odrazom je rozdielne geochemické pozadie, ktoré uvoľňuje do ostaných zložiek životného prostredia, do pitnej vody a do potravinového reťazca rôznu skladbu chemických prvkov. Tie majú buď pozitívny, alebo negatívny vplyv na ľudské zdravie. Okres Krupina sa nachádza na horninovom prostredí neogénnych vulkanitov. Toto geologické prostredie bolo v doterajších výskumoch z hľadiska ľudského zdravia určené ako najnepriaznivejšie. Hlavná príčina tejto nepriaznivosti spočíva v tom, že geologické prostredie vulkanitov neemituje do potravinového reťazca a pitnej vody dostatočný obsah chemických prvkov potrebných pre ľudské zdravie. Jedná sa hlavne o deficitný obsah vápnika, horčíka, tvrdosti vody, selénu a zinku. Táto skutočnosť sa zrejme prejavila v tom, že zdravotný stav obyvateľstva okresu Krupina je jeden z najnepriaznivejších v rámci celého Slovenska. Vyznačuje sa najmä zvýšeným výskytom kardiovaskulárnych a onkologických ochorení. Mesto Krupina sa od roku 2013 zúčastňuje na projekte Life+ "Life for Krupina", ktorého cieľom je eliminovať negatívny vplyv vulkanického podložia na zdravie obyvateľov mesta Krupina a ostatných okolitých obcí prostredníctvom jednoduchých technologických opatrení. Tieto opatrenia zabezpečia zvýšenie obsahu vápnika, horčíka a ďalších prvkov vo vybraných zdrojoch pitných vôd. Tým sa zabezpečí dostatočné množstvo potrebných chemických prvkov pre ľudské zdravie.

### **Odstraňovanie a likvidácia tuhých a polotuhých odpadov**

Skládka tuhého komunálneho odpadu v meste Krupina sa nachádza v lokalite Biely kameň, v prevádzke bola od roku 1976. V roku 2012 došlo k jej zrekultivovaniu a uzavretiu, čím sa mesto zbavilo veľkej environmentálnej záťaže. Projekt bol financovaný z fondov Európskej únie cez operačný program Životné prostredie a z dotácií zo štátneho rozpočtu.

V súčasnosti sa odpady zhodnocujú alebo zneškodňujú na zariadeniach na nakladanie s odpadmi, ktoré prevádzkuje firma, s ktorou má mesto Krupina uzatvorenú zmluvu. Do roku 2017 túto činnosť zabezpečuje spoločnosť Marius Pedersen a.s. Trenčín, ktorá prevádzkuje aj Zberný dvor, kde môžu občania mesta bezplatne uložiť takmer všetky druhy odpadov.

V meste Krupina aktívne prebieha triedenie odpadu - hlavnými vytriedňovanými zložkami sú plasty, kov, papier, sklo. Pri bytových domoch sú umiestnené zberné kontajnery pre tieto zložky separovaného odpadu. V rámci individuálnej bytovej výstavby je separovanie riešené prostredníctvom vriec na plasty, ktoré sa zbierajú v intervale 1 x mesačne. Kov, papier a sklo obyvatelia rodinných domov môžu odovzdať v zbernom dvore. Medzi triedený odpad patrí aj drobný stavebný odpad, pneumatiky, textilie, žiarivky, akumulátory a batérie a iné vyradené elektrické a elektronické zariadenia.

Zber nebezpečného odpadu sa vykonáva 2 x za rok v zmysle zákona o odpadoch. Zber komunálneho odpadu prebieha na základe harmonogramov. V letnom harmonograme prebieha zber odpadu pre rodinné domy a bytové domy 1x za sedem dní a pre podnikateľov a organizácie 1x za štrnásť dní. V zimnom harmonograme prebieha zber komunálneho odpadu v rámci rodinných domov 1x za štrnásť dní a v rámci bytových domov a nemocnice 1x za sedem dní.

Množstvo komunálneho odpadu za rok od roku 2009 klesá (Tab. 30).

**Tab. 30 Priemerné množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu(KO) v meste v období rokov 2007-2014**

| Rok                          | 2007    | 2008   | 2009    | 2010    | 2011     | 2012    | 2013    | 2014    |
|------------------------------|---------|--------|---------|---------|----------|---------|---------|---------|
| Celkové množstvo KO v tonách | 2355,92 | 3400,3 | 2825,01 | 2581,67 | 2567,917 | 2230,93 | 2270,83 | 2323,42 |

Množstvo vytriedeného odpadu od roku 2007 rastie, okrem rokov 2010-2012, kedy nastal výrazný pokles (Tab. 31). Po roku 2012 vzrástol objem vytriedeného odpadu aj následkom zlepšenia informovanosti občanov v oblasti separácie odpadu a otvorením zberného dvora, kde môžu občania ukladať okrem iného aj biologicky rozložiteľný odpad. V roku 2013 sa rozšíril zber o použitý textil a kovy prostredníctvom špeciálnych kontajnerov.

**Tab. 31 Prehľad o množstve vytriedených zložiek na území mesta za obdobie 2007-2014**

| Rok                          | 2007   | 2008   | 2009   | 2010   | 2011    | 2012   | 2013    | 2014    |
|------------------------------|--------|--------|--------|--------|---------|--------|---------|---------|
| Vytriedené množstvo v tonách | 224,42 | 211,55 | 248,58 | 175,87 | 157,974 | 160,57 | 291,599 | 320,142 |

### Starostlivosť o verejnú zeleň

Mesto Krupina nemá vypracovaný dokument, ktorý spravuje plánovanie zelene v meste. Kosenie trávnych plôch v meste je zabezpečené mestom prostredníctvom pracovníkov malých obecných služieb. O výsadbu zelene v meste a o zeleň v centre mesta sa stará dodávateľská firma na základe zmluvného vzťahu. Zeleň v meste má prevažne nízkovzrastový charakter. Rozloha parkov a parčíkov v meste je 11,92 ha.

Najrozsiahlejším parkom je Park Andreja Sládkoviča, ktorý bol založený za hradbami mesta v roku 1938. K prírodným hodnotám parku patria stromy, sadené od jeho založenia. Dominujú najmä lipa malolistá, lipa striebriстая, ale nachádzajú sa tu aj platany javorolisté, lipa americká, jaseň štíhly, vŕba previslá, breza bradavičnatá a jedľa biela. Je situovaný v historickom centre mesta Krupina v bezprostrednej blízkosti rímskokatolíckeho kostola Narodenia Panny Mária z 13. storočia, nachádzajú sa tu zvyšky pôvodných mestských hradieb zo 16. storočia, ktoré sú súčasťou protitureckého opevnenia. K umelecko-historickým hodnotám parku možno zaradiť výnimočné diela – sochu A. Sládkoviča a pamätník obetiam I. a II. svetovej vojny. V súčasnosti park slúži najmä ako oddychová zóna pre miestnych obyvateľov, využívajú ho rodičia s deťmi, seniori, chodia sem deti z materských škôlok v rámci prechádzok, realizujú sa tu hodiny výtvarnej výchovy základných škôl, využívajú ho pacienti z príľahlej nemocnice ako aj klienti z Domova sociálnych služieb Nádej.

Ďalšia zeleň je situovaná najmä na námestiach a v rámci sídliskovej výstavby – Majerský rad, Malinovského ulica, Železničná ulica atď.

### Chránené územia

Chránená krajinná oblasť Krupinská planina sa rozprestiera na území okresov Krupina, Veľký Krtíš a Levice. Jedná sa o územie s najrozsiahlejšími pozostatkami sopečných tabúl v rámci neogénnych sopečných štruktúr Slovenska. Najvýraznejšie hodnoty sa sústreďujú predovšetkým v údoliach vodných tokov Litava a Krupinica. Okrem prírodných zdrojov zahŕňa aj charakteristický lazničky typ osídlenia. Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy sa rozprestiera v západnej časti katastrálneho územia mesta a zasahuje do susedných okresov Zvolen, Banská Štiavnica a Žiar nad Hronom.

Na území mesta sa nachádzajú maloplošné chránené oblasti:

- Národná prírodná rezervácia Mäsiarsky bok, ktorá sa nachádza severne od intravilánu mesta a zasahuje po severný okraj katastrálneho územia,
- Prírodná rezervácia Holý vrch na severnom okraji katastrálneho územia Krupiny,
- Prírodná pamiatka Krupinské bralce - Štangarigel (vyhlásená v roku 1975 pôvodne ako prírodný výtvor) južne od obce Žibritov,
- Prírodná pamiatka Sixova stráň severozápadne od intravilánu mesta Krupina.

Na území týchto chránených oblastí sa vyskytujú aj chránené stromy, a to brekyňa na Havrane a tisovec dvojradový.

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzaujímavejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. V katastrálnom území mesta Krupina sa nachádzajú dve územia európskeho významu, ktoré sú zahrnuté v programe NATURA 2000. Prvou lokalitou je Mäsiarsky bok s rozlohou 321,29 ha. Správcom tohto územia je CHKO Štiavnické vrchy. Ďalšou lokalitou, ktorá je súčasťou projektu NATURA 2000, je lokalita Skalka, ktorá sa rozprestiera v Štiavnických vrchoch a časť jej oblasti patrí do katastrálneho územia Mesta Krupina.

## Dopravná infraštruktúra

Mestom Krupina prechádza cestná sieť v rozsahu 113,7 km. Cesta prvej triedy prechádza centrom mesta a jej dĺžka je 11,9 km. Ostatné cesty zahŕňajú cesty II. triedy a cesty III. triedy. Do miestnych komunikácií patria aj chodníky v meste v celkovej dĺžke 20 km. Miestne komunikácie a chodníky sú v správe Mesta Krupina, ktoré vykonáva ich údržbu a opravy.

Mesto Krupina každoročne vyčleňuje vo svojom rozpočte finančné prostriedky na opravy a rekonštrukcie miestnych komunikácií. V poslednom období bolo zrekonštruovaných niekoľko komunikácií v extraviláne mesta – cesta na Starý Háj, Tanistravár, Dráhy atď. Na sídliskách Majerský rad, Malinovského boli vybudované nové parkovacie plochy, na ul. M. R. Štefánika bolo kompletne zrekonštruované parkovisko pred bytovým domom po rekonštrukčných prácach na teplovode.

Intenzita dopravy je silná vzhľadom na to, že priamo centrom mesta prechádza medzinárodná cesta E 77. Nakoľko sa jedná o cestu nadregionálneho významu (sieť paneurópskeho koridoru TEN-T), spájajúcu Varšavu s Budapešťou, je evidentný obrovský nárast automobilovej dopravy priamo cez centrum mesta Krupina. Najväčšou záťažou pre obyvateľov mesta je najmä tranzitujúca nákladná kamiónová doprava. Často dochádza k prehustovaniu dopravy v centre mesta, čo má za následok vznik dopravných zápch na križovatkách najmä v ranných a popoludňajších hodinách. Podľa údajov zo Slovenskej správy ciest je intravilán mesta Krupina vedený ako kritická nehodová lokalita. Podľa sčítania dopravy, ktorú každých 5 rokov vykonáva Slovenská správa ciest Banská Bystrica, prechádzalo cez mesto Krupina v meranom intervale 24 hodín v roku 2000 - 6437 vozidiel, v roku 2005 - 7593 vozidiel a v roku 2010 to už bolo 9576 vozidiel. Intenzity dopravy na tejto významnej ceste medzinárodného tranzitu stanovené odborným odhadom mali byť v roku 2015 cca 15000 vozidiel za 24 hodín. Riešením dopravnej situácie by bolo vybudovanie rýchlostnej cesty R3 Zvolen – Krupina – Šahy s obchvatom mesta Krupina. V súčasnosti však práce na príprave budovania tejto cesty úplne zastali a bola dokonca vylúčená aj z dokumentu „Moderné, bezpečné a kvalitné diaľnice a rýchlostné cesty“, vypracovaného v máji 2011.



Mestom Krupina prechádza železničná trať v dĺžke 10 kilometrov. V roku 2003 bola osobná vlaková doprava na úseku Zvolen- Šahy zrušená pre nízky počet cestujúcich. V súčasnosti je tak v prevádzke len nákladná železničná doprava. V roku 2014 bola podaná petícia zo strany občanov regiónu za znovuoživenie trate pre osobnú vlakovú dopravu. Petícia je stále na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v štádiu posudzovania. Nachádza sa tu nevyužitá železničná stanica a dve železničné zastávky.

Autobusová doprava je pre obyvateľov mesta Krupina prístupná po všetky pracovné dni a aj počas víkendov a štátnych sviatkov. Celkovo premáva cez mesto 166 spojov, z toho je 10 diaľkových liniek. V meste sa nachádza jedna autobusová stanica.

Mesto má vystavanú aj cyklotrasu Krupinský okruh, ktorej dĺžka je 27 kilometrov.

Mesto Krupina má vo vlastníctve parkovacie plochy s celkovou rozlohou 12 500 m<sup>2</sup>. Medzi parkoviská, ktoré patria do správy mesta Krupina, patrí parkovisko pred Mestským úradom, parkovisko na námestí SNP, parkovisko pred zariadením HONTstav a parkoviská na sídliskách Majerský rad a Malinovského. V meste sa okrem týchto parkovísk nachádzajú aj iné parkovacie oblasti, tie však patria súkromným prevádzkovateľom. Problém s parkovacou plochou je na sídlisku na Železničnej ulici, kde je nepomer medzi parkovacími miestami a dopytom po parkovaní zo strany obyvateľov sídliska.

## **Technická a informačná infraštruktúra**

Pitná voda je pre obyvateľov mesta Krupina zabezpečená prostredníctvom Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, ktorá je dodávaná prostredníctvom verejného vodovodu. Okrem tejto dodávky pitnej vody Mestský bytový podnik spravuje 5 vodných zdrojov v meste Krupina a to sú Kopanice, Nová hora, Stará hora, Ficber, Červená hora. Z týchto vodných zdrojov odoberá vodu približne 500 odberných miest z čoho väčšinou sa jedná o domácnosti.

Verejná kanalizácia v meste je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti okrem Špitzerovej ulice a ulice Ivana Krasku.

Doposiaľ mesto Krupina disponuje čističkou dopadových vôd, na ktorú je napojené len sídlisko Majerský rad a časť mesta za Krupinicou- presnejšie ľavý breh rieky Krupinica. Tento stav je nedostačujúci a dochádza k vypúšťaniu splaškov do rieky Krupinica. Pravý breh rieky Krupinica, ktorý nie je napojený na existujúcu ČOV, má teda stále charakter splaškovej kanalizácie. Vďaka tomuto javu dochádza k vysokému stupňu znečistenia a ekologického zaťaženia rieky Krupinica. V roku 2015 začala výstavba novej ČOV, ktorej kapacita pokryje až 9000 obyvateľov, pričom Krupina má 8000 obyvateľov. Nová ČOV je teda budovaná už s rezervou do budúcnosti. Projekt výstavby ČOV je financovaný z fondov Európskej únie a spolufinancovanie sa realizuje aj zo strany Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., ktorej akcionárom je aj Mesto Krupina. Po vybudovaní ČOV je však potrebné zabezpečiť ešte dobudovanie kanalizačných zberníc, ktoré budú napojené na novú ČOV.

Vykurovanie obydľí a budov v meste Krupina je z väčšej časti zabezpečené plynom. Dodávateľom plynu je Slovenský plynárenský priemysel, a.s. Verejné budovy a časť KBV je zásobovaných teplom prostredníctvom centrálného zdroja tepla. Jeho dodávku zabezpečuje firma STEFE THS, s.r.o. moderným dvojrúrovňovým spôsobom a následnými KOST (kompaktná odovzdávajúca stanica tepla) vo všetkých odberných miestach. V posledných rokoch prešla väčšina tepelných rozvodov kompletnou rekonštrukciou s modernými predizolovanými rúrami s cieľom zabrániť tepelným stratám na rozvodoch.

Vedenie elektrickej energie v meste a jeho okolí je vzdušné aj zemné.

V meste sú poskytované telekomunikačné služby – telefón, televízne a rozhlasové vysielanie, internet. Mesto je vybavené káblovou televíziou. Optické siete sú v meste inštalované firmou Telekom, Slovanet a Detronix. Verejná voľná wifi zóna je pre obyvateľov mesta a jeho návštevníkov dostupná pred Mestským úradom na Svätotrojičnom námestí.

## **Ex post hodnotenie PHSR 2007 - 2014**

Prehľad projektov financovaných zo zdrojov samosprávy a cudzích zdrojov v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Krupina 2007 - 2014 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 32 Prehľad realizovaných projektov v meste Krupina v rr. 2007-2014

| 1. ŠKOLSTVO A VZDELÁVANIE |  |             |          |                |               |  |  |
|---------------------------|--|-------------|----------|----------------|---------------|--|--|
| P.č.                      | Názov projektu   | Rok         | Rozpočet | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania   |  |
| 1.                        | Optimalizácia energetickej náročnosti prevádzky ZŠ Školská                           | 2010        | 605.116  | 30.256         | 574.860       | • NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet  |  |
| 2.                        | Optimalizácia energetickej náročnosti budov ZŠ E.M.Šoltésovej                        | 2011        | 873.938  | 75.313         | 798.625       | • NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet  |  |
| 3.                        | Rekonštrukcia strechy Základnej umeleckej školy                                      | 2008        | 25.881   | 13.268         | 12.614        | • Ministerstvo financií SR   |  |
| 4.                        | Rekonštrukcia WC na ZŠ E. M. Šoltésovej  | 2008        | 39.832   | 0              | 39.832        | • Krajský školský úrad   |  |
| 5.                        | Rekonštrukcia strechy ZŠ E.M.Šoltésovej  | 2007        | 31.833   | 5.278          | 26.555        | • Krajský školský úrad   |  |
| 6.                        | Rekonštrukcia stíech na Materskej škole Malinovského                                 | 2010        | 82.985   | 0              | 82.985        | • Vláda SR   |  |
| 7.                        | Optimalizácia energetickej náročnosti budov Materskej školy ul.Malinovského          | 2014 - 2015 | 571.690  | 28.584         | 543.106       | • NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet  |  |
| 8.                        | Rekonštrukcia budovy a zariadenia Materskej školy, ul. Malinovského –postupná obnova | 2011 - 2014 | 520.000  | 14.000         | 39.595        | • výmena časti okien, dverí, WC, vodoinštalácií<br>• vlastné zdroje + sponzoring |  |
| 9.                        | Rekonštrukcia budovy a zariadenia Materskej školy, ul. I. Krasku                     | 2013 - 2014 | 13.796   | 13.796         | 0             | • výmena okien a dverí, výmena svietidiel a zníženie stropov<br>• vlastné zdroje |  |
| 10.                       | Výmena okien a dverí na ZUŠ  | 2013        | 8.435    | 8.435          | 0             | • vlastné zdroje   |  |
| 11.                       | Výmena strešnej konštrukcie na technickej budove Domček - CVC                        | 2013        | 1.765,13 | 1.765,13       | 0             | • vlastné zdroje   |  |

| 2. KULTÚRA, ŠPORT A VOLNÝ ČAS    |   |           |           |                |               |   |
|----------------------------------|---|-----------|-----------|----------------|---------------|---|
| P.č.                             | Názov projektu  | Rok       | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania  |
| 1.                               | Výstavba multifunkčného ihriska medzi základnými školami          | 2009      | 116.179   | 76.346         | 43.153        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Úrad vlády SR</li> </ul>                     |
| 2.                               | Rekonštrukcia detského dopravného ihriska                         | 2012      | 5.447,62  | 561,62         | 4.886,00      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nadačný fond SSE v Nadácii Pontis</li> </ul> |
| 3.                               | Krupina – monografia mesta  | 2014      | 11.670    | 1.670          | 10.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo kultúry SR</li> </ul>           |
| 4.                               | Digitalizácia Kína Kultúra a Amfiteátra Viliama Polónyho          | 2014      | 94.449,60 | 62.449,60      | 32.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Audiovizuálny fond SR</li> </ul>             |
| 3. SOCIÁLNE VECI A ZDRAVOTNÍCTVO |   |           |           |                |               |   |
| P.č.                             | Názov projektu  | Rok       | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania  |
| 1.                               | Optimalizácia energetickej náročnosti prevádzky MNSP Krupina n.o. | 2007-2008 | 477.754   | 23.888         | 453.867       | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 2.                               | Terénna sociálna práca v meste Krupina                            | 2009-2011 | 32.314    | 1.628          | 30.927        | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 3.                               | Terénna sociálna práca v meste Krupina (pokračovanie projektu)    | 2011-2013 | 37.340    | 1.867          | 35.473        | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 4.                               | Terénna sociálna práca – Krupina (pokračovanie projektu)          | 2014-2015 | 45.809,50 | 2.290,47       | 43.519,03     | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 5.                               | Rekonštrukcia strechy na sociálnej ubytovni – Červená Hora        | 2012      | 14.010,26 | 1.010,26       | 13.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Úrad vlády SR</li> </ul>                     |
| 6.                               | Rekonštrukcia elektroinštalácií, chirurgickej ambulancie a RTG    | 2011      | 7.303     | 7.303          | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>                    |

| 4. DOPRAVA |  |                  |           |                |               |  |
|------------|--|------------------|-----------|----------------|---------------|--|
| P.č.       | Názov projektu   | Rok              | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzíe zdroje | Zdroj financovania   |
| 1.         | Rekonštrukcia dopravných komunikácií ul. Kalinčiakova – Bebrava – Liška Stará Hora                     | 2010             | 199.164   | 0              | 199.164       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mestské lesy, s.r.o. Krupina</li> </ul>   |
| 2.         | Rekonštrukcia lesných ciest (Hudcov Jarok – Bebrava)   | 2009             | 394.615   | 11.708         | 382.907       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mestské lesy s.r.o. Krupina</li> </ul>  |
| 3.         | Výbudovanie prístupovej komunikácie v Priemyselnej zóne Krupina-Juh ( až po územie plánovanej ČOV )    | 2008-2010        | 883.680   | 485.353        | 398.327       | <ul style="list-style-type: none"> <li>I. etapa – 485.353 (vlastné zdroje)</li> <li>II. etapa – 398.327 (Vláda SR)</li> </ul>  |
| 4.         | Rekonštrukcia – lesné cesty ( Liška – Havran, cca. 4,4 km )  | 2009             | 564.297   |                |               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mestské lesy s.r.o. Krupina</li> </ul>  |
| 5.         | Merače rýchlostí na hlavnej ceste  | 2012             | 6.147,40  | 747,40         | 5.400         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo vnútra SR</li> </ul>   |
| 6.         | Výstavba prístreškov na autobusovej stanici  | 2012             | 10.800    | 0              | 10.800        | <ul style="list-style-type: none"> <li>SAD Zvolen, a. s.</li> </ul>  |
| 7.         | Stabilizácia podlažia pod telesom cesty na ul. Koháňho rad   | 2011             | 15.000    | 15.000         | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>   |
| 8.         | Rekonštrukcia povrchov ciest súvislým asfaltovaním (Tanistravár – Hozník, Horné Kopanice, Biely Kameň) | 2011-2013 - 2014 | 0         | 89.250         | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mestské lesy, s.r.o. Krupina (Červená Hora, Kopanice, Tanistravár)</li> <li>vlastné zdroje (Biely Kameň, Tanistravár pokračovanie)</li> </ul> |
| 9.         | Rekonštrukcia lavičky pre peších   | 2013             | 18.196,02 | 18.196,02      | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>   |
| 10.        | Výstavba parkovacích plôch (Majerský rad, Malinvoského ul., M. R. Štefánika)                           | 2014             | 64.523    | 64.523         | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>   |
| 11.        | Výstavba parkovacej plochy na Majerskom rade   | 2014             | 11.090    | 0              | 11.090        | <ul style="list-style-type: none"> <li>sponzorng</li> </ul>  |
| 12.        | Rekonštrukcia chodníka na ul. Jesenského   | 2014             | 5.847     | 5.847          | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>   |

| 5. BYTOVÁ VÝSTAVBA    |  |             |           |                |               |   |
|-----------------------|--|-------------|-----------|----------------|---------------|---|
| P.č.                  | Názov projektu   | Rok         | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania  |
| 1.                    | Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – prestavba a nadstavba na 4 b.j., Farkašovský dom                            | 2009-2010   | 143.135   | 105.965        | 37.170        | <ul style="list-style-type: none"> <li>úver ŠFRB</li> <li>Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR</li> <li>vlastné zdroje</li> </ul> |
| 2.                    | Rekonštrukcia Centra voľného času - Domček   | 2009        | 82.985    | 0              | 82.985        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Vláda SR</li> </ul>  |
| 3.                    | Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – dokončenie výstavby 26 b.j.(10 + 8 + 8).+ technická vybavenosť              | 2009        | 1.186.849 | 861.083        | 325.765       | <ul style="list-style-type: none"> <li>úver ŠFRB</li> <li>Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR</li> <li>vlastné zdroje</li> </ul> |
| 4.                    | Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – Výstavba bytového domu na Špitzerovej ul. (22 b.j.+technická vybavenosť)    | 2013 - 2014 | 516.417   | 301.497        | 214.920       | <ul style="list-style-type: none"> <li>úver ŠFRB</li> <li>Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR</li> <li>vlastné zdroje</li> </ul> |
| 5.                    | Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – Prestavba bývalých jasí na Záhradnej ulici (16 b.j. + technická vybavenosť) | 2014-2015   | 714.760   | 417.550        | 297.210       | <ul style="list-style-type: none"> <li>úver ŠFRB</li> <li>Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR</li> <li>vlastné zdroje</li> </ul> |
| 6.                    | Príprava územia pre výstavbu IBV – lokalita Nad Klítipochom  | 2012-2014   | 124.600   | 31.600         | 93.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> <li>cudzíe zdroje</li> </ul>   |
| 6. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE |  |             |           |                |               |   |
| P.č.                  | Názov projektu   | Rok         | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania  |
| 1.                    | Revitalizácia krajiny  | 2011-2012   | 50.000    | 0              | 50.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Vláda SR</li> </ul>  |
| 2.                    | Sanácia havarijného zosuvu – I. etapa  | 2012        | 26.739,60 | 1.273,60       | 25.466,-      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Environmentálny fond</li> </ul>  |
| 3.                    | Výstavba vodovodu – Stará hora, I. etapa   | 2010        | 157.500   | 7.500          | 150.000       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Environmentálny fond</li> </ul>  |
| 4.                    | Výstavba vodovodu – Stará Hora, II. etapa  | 2011        | 160.900   | 10.900         | 150.000       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Environmentálny fond</li> </ul>  |
| 5.                    | Dobudovanie vodovodu – Starý Háj   | 2013        | 76.782,91 | 4.082,91       | 72.700        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Environmentálny fond</li> </ul>  |
| 6.                    | Výstavba vodovodu – Vlčok II. etapa  | 2014        | 64.736,85 | 3.236,85       | 61.500        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Environmentálny fond</li> </ul>  |
| 7.                    | Ukončenie stavby budovy – Vodojem Kukučka  | 2011        | 16.597    | 0              | 16.597        | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>  |
| 8.                    | Uzavretie a rekultivácia skládky odpadov TKO – Biely Kameň   | 2009-2012   | 496.612   | 145.181        | 351.431       | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet + MsPS, s.r.o.</li> </ul>                                  |
| 9.                    | Sanácia havarijného zosuvu pri budove MsÚ  | 2013        | 45.000    | 45.000         | 0             | <ul style="list-style-type: none"> <li>vlastné zdroje</li> </ul>  |

|     |   |             |          |          |           |   |
|-----|---|-------------|----------|----------|-----------|---|
| 10. | Eliminácia negatívneho vplyvu geologickej zložky ŽP na zdravotný stav obyvateľstva okresu Krupina | 2013 - 2017 | 417.750  | 6.603,50 | 411.146,5 | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + Ministerstvo životného prostredia</li> </ul> |
| 11. | „Aby voda zostala v krajine“  | 2014        | 2.888,24 | 433,24   | 2.455     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Nadácia Ekopolis</li> </ul>                                    |

#### 7. OSTATNÉ

| P.č. | Názov projektu   | Rok       | Rozpočet  | Vlastné zdroje | Cudzie zdroje | Zdroj financovania  |
|------|--|-----------|-----------|----------------|---------------|---|
| 1.   | Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja                        | 2006-2008 | 39.832    | 1.992          | 36.978        | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 2.   | Územno – plánovacia dokumentácia                               | 2007-2008 | 16.265    | 813            | 15.452        | <ul style="list-style-type: none"> <li>NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet</li> </ul> |
| 3.   | Zavedenie kamerového systému v širšom centre mesta – I. etapa  | 2009      | 25.254    | 5.354          | 19.900        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo vnútra SR</li> </ul>            |
| 4.   | Zavedenie kamerového systému v širšom centre mesta – II. etapa | 2013      | 5.657     | 1.657          | 4.000         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo vnútra SR</li> </ul>            |
| 5.   | Rekonštrukcia mestského rozhlasu                               | 2011      | 11.606,40 | 1.606,40       | 10.000        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo financií SR</li> </ul>          |
| 6.   | Nákup kolesového nakladača na sklad dreva                      | 2009      | 79.664    | 39.832         | 39.832        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mestské lesy s.r.o. Krupina</li> </ul>       |
| 7.   | Rekonštrukcia domu smútku                                      | 2014      | 15.354    | 7.354          | 8.000         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministerstvo financií SR</li> </ul>          |

## Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

### STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej. Sú to rôzne faktory, ktoré pôsobia na širšej ako mestskej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj mesta. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

**Tab. STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj mesta**

| SOCIÁLNO-KULTÚRNE  | TECHNOLOGICKÉ  | EKONOMICKÉ  | ENVIROMENTÁLNE   | POLITICKO-PRÁVNE  |
|--|--|---|--|---|
| Starnutie populácie  | Rýchly vývoj techniky a technológií  | Dopady ekonomickej krízy  | Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle                   | Európske štrukturálne fondy na roky 2014-2020   |
| Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do väčších miest a do zahraničia | Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku | Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 % | Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia | Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR   |
| Rýchle životné tempo, viac stresu  | Deti a mládež častejšie trávia voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi, prípadne pobytom v prírode                | Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa  | Narastá environmentálne povedomie občanov  | Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov   |
| Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov                       | Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu   | Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor  |  | Nárast štátnej byrokracie   |
| Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách                      | Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu  | Počet návštevníkov Slovenska je nižší ako je jeho potenciál   |  | Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov) |
|  | Nárast využívania sociálnych sietí   |   |  | Štátna sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny  |
|  | Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi  |   |  |   |

Zdroj: Vlastné spracovanie

### Analýza konkurencie

Konkurenciu mesta Krupina môžeme skúmať z hľadiska občanov alebo návštevníkov. Kým mesto z pohľadu občanov má v porovnateľných mestách podobnej veľkosti a podobného významu dobré podmienky, z hľadiska návštevníkov nie je príliš známou turistickou



destináciou napriek zaujímavej histórii, ktorá sa môže stať základom ponuky pre cestovný ruch. Bude však potrebné pripraviť atraktívnu ponuku a zefektívniť propagáciu smerom k vybraným cieľovým skupinám.

- **Konkurencia z hľadiska občanov:**

Mesto Krupina je okresným mestom, čomu zodpovedajú aj služby poskytované pre celú spádovú oblasť 36 samospráv. Nachádzajú sa tu inštitúcie okresného významu, zodpovedá tomu aj občianska vybavenosť a služby poskytované obyvateľstvu. Mesto Krupina realizuje projekty a aktivity, ktoré sú zamerané na zlepšovanie podmienok na život obyvateľov v rôznych oblastiach. Napriek tomu počet obyvateľov v posledných rokoch mierne klesá, čo je ale trendom aj v okolitých mestách.

Mesto Krupina sa snaží byť otvorené pre občanov, čomu zodpovedá aj miera informovanosti obyvateľom o dianí v meste prostredníctvom rôznych informačných kanálov – informačné noviny MsÚ, stránka mesta, sociálne siete a pod. Reaguje na podnety od občanov pri plánovaní svojich aktivít v oblasti výstavby vodovodou po okolitých lazoch, oprave miestnych komunikácií, výstavbe nájomných bytov a pod. Konkurenčnou výhodou z pohľadu občana je aj existencia kultúrnych zariadení – Múzeum A. Sládkoviča, Kino Kultúra (2D), Amfiteáter Viliama Polónyiho (jeden z mála funkčích amfiteátra na Slovensku), knižnica a pod..

- **Konkurencia z hľadiska návštevníkov:**

Mesto Krupina zaujímavé najmä koncentráciou množstva kultúrno – historických pamiatok a prírodných zaujímavostí na malom území. V neposlednom rade je to aj bohatá história mesta, ktoré je druhým najstarším mestom na Slovensku. Mesto Krupina je členom Mikroregiónu Krupinská planina a Verejno – súkromného partnerstva Hontiansko – Dobronivské, ktoré spoločne riešia skvalitňovanie infraštruktúry cestovného ruchu ako napr. budovanie cyklotrás, náučných a turistických chodníkov.

Konkurenčné územia – mestá s historickými pamiatkami a historickým príbehom - majú výhodu najmä v technickom stave pamiatok – väčšina je zrekonštruovaná a aj dostupnejšia, alebo v lepšej propagácii. Tieto mestá sú známejšie v povedomí návštevníkov ako Krupina. Sú to najmä stredoslovenské mestá: Banská Štiavnica a Kremnica.

- **Konkurencia z hľadiska investorov:**

Za konkurenčné výhody z hľadiska vonkajších investorov považujeme:

- hlavný dopravný ťah sever – juh,
- blízkosť letiska Budapešť,
- hlavný tranzitný koridor pre nákladnú kamiónovú dopravu,
- existencia priemyselnej zóny s vybudovanou infraštruktúrou,
- veľká spádová oblasť s pomerne vysokým počtom voľnej pracovnej sily v okolitých obciach,
- dobrá spolupráca Mesta Krupina s potencionálnymi investormi.

## **Konkurenčná výhoda BBSK**

Konkurenčná výhoda Banskobystrického samosprávneho kraja, do ktorého patrí aj mesto Krupina, je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, strojárského priemyslu, spracovania surovín, obnoviteľných zdrojov energie a cestovného ruchu s dôrazom na agroturistiku, kúpeľníctvo a zimné športy.

## **Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia**

Súčasný stav územia hodnotili štyri pracovné skupiny pre jednotlivé oblasti – ľudské zdroje, ekonomický rozvoj, sociálna oblasť, životné prostredie a infraštruktúra. Na začiatku si každá pracovná skupina definovala vízie pre oblasti svojho záujmu. Na základe vizíí – teda predstáv o tom, čo chceme dosiahnuť o 10 rokov – členovia pracovných skupín posudzovali súčasný stav územia pomocou metódy analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

### **Vízie**

Pracovné skupiny a riadiaci tím formulovali a odsúhlasili vízie pre mesto Krupina pre jednotlivé oblasti, ktoré charakterizuje želaný stav, ktorý chceme v našom meste dlhodobo dosiahnuť. Vízie sú formulované na najbližších 10 rokov.

#### **Vízia pre ekonomiku v meste**

Chceme, aby o 10 rokov bol v Krupine funkčný pracovný trh s dostatkom pracovných príležitostí, dobré zázemie pre súčasných i potenciálnych zamestnávateľov a zamestnancov.

#### **Vízia v oblasti vzdelávania**

O 10 rokov bude v Krupine zachovaná súčasná štruktúra vzdelávania v jednotlivých úrovniach od predprimárneho až po vyššie sekundárne vzdelanie a kvalita vzdelávania bude na vyššej úrovni.

#### **Vízia v oblasti voľného času, kultúry a športu**

O 10 rokov bude v Krupine zachované centrum voľného času a spolupráca medzi kultúrnymi, spoločenskými, športovými inštitúciami a samosprávou bude prispievať k vyššej atraktívnosti programov a aktivít v meste pre všetky vekové kategórie. Bude oceňovaná snaha a talent. V oblasti športu budú vytvorené dobré podmienky na pohybové aktivity. Verejnosť bude o všetkom dostatočne informovaná.

#### **Vízia pre mládež**

O 10 rokov v Krupine budeme mládež brať ako rovnocenných partnerov, budeme prihliadať na ich názory a mladí ľudia sa budú aktívne podieľať na dianí v meste.

#### **Vízia pre sociálne služby, zdravotníctvo a bývanie**

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov bola:

- komplexná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť so zameraním na všetky cieľové skupiny,
- zabezpečené bývanie pre sociálne slabšie rodiny, pre mladých ľudí a mladé rodiny,
- komunitný život,
- spolupráca medzi samosprávou a inštitúciami v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ďalších inštitúcií a podnikateľských subjektov.

#### **Vízia pre cestovný ruch v meste**

Chceme, aby Krupina bola o 10 rokov centrom cestovného ruchu v Hontě s atraktívnou ponukou, ktorá bude v súlade so zachovaním životného prostredia.

#### **Vízia pre modernú samosprávu**

Chceme, aby samospráva mesta Krupina bola o 10 rokov efektívna, hospodárna, transparentná, ústretová, s ponukou elektronických služieb a s aktívnymi občanmi.

#### **Vízia pre životné prostredie**

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov bola minimálne taká úroveň životného prostredia ako v súčasnosti s vhodným zastúpením zelene. Krajina bude revitalizovaná, s optimálnym

využívaním prírodných zdrojov, s minimom emisií. Zlepšením triedenia zložiek komunálneho odpadu znížime jeho množstvo.

### Vízia pre dopravu

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov boli kvalitné cesty a pokojné centrum mesta bez kamiónovej dopravy.

### Vízia pre technickú infraštruktúru

Chceme, aby sa v Krupine o 10 rokov primerane využívali obnoviteľné zdroje energií a technická infraštruktúra bola dostatočná aj pre rozvoj mesta.

### Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT) je základný nástroj strategického plánovania. Používa sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, ktoré sa týkajú danej oblasti. Zahŕňa monitorovanie súčasného stavu interného aj externého prostredia. Analýza SWOT odpovedá na otázku: „Kde sa teraz nachádzame?“ Umožňuje urobiť prehľad východiskovej situácie pred formulovaním stratégie. Je to metóda založená na skúsenostiach odborníkov. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – čo je v súčasnosti v území pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na budúci vývoj územia.

Analýza SWOT je vypracovaná za 4 oblasti:

- rozvoj ľudských zdrojov – vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas,
- sociálna oblasť - sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a občianska vybavenosť
- rozvoj ekonomiky – cestovný ruch, zamestnanosť, podnikanie, investície, marketing, služby, moderná samospráva
- životné prostredie a infraštruktúra – dopravná a technická infraštruktúra a životné prostredie.

Na tieto oblasti boli zamerané aj 4 pracovné skupiny. Jedným z výstupov ich stretnutí boli aj analýzy SWOT. Ide teda o čo najobjektívnejšie posúdenie súčasnej situácie v jednotlivých oblastiach v meste Krupina, na ktorom sa zhodli členovia pracovných skupín – zástupcovia verejného aj súkromného sektora, následne na to aj členovia riadiaceho tímu – vedúci odborov Mestského úradu Krupina a vedenie mesta. Analýza SWOT bola v prvom polroku 2015 zverejnená na webovom sídle mesta Krupina.

Ku každej analýze SWOT boli následne formulované disparity a prekážky budúceho rozvoja mesta a tiež faktory jeho rozvoja.

Tab. 33 Analýza SWOT pre rozvoj ľudských zdrojov

| Analýza SWOT<br>Rozvoj ľudských zdrojov – vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas   |  |
|--|--|
| SILNÉ STRÁNKY  | SLABÉ STRÁNKY  |
| <p><b>Ľudia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aktívni dôchodcovia (3 kluby)</li> <li>• Ľudský potenciál – aktívni ľudia</li> <li>• Kvalifikovaní pedagógovia</li> <li>• Športové a umelecké talenty</li> <li>• Existencia mládežníckeho parlamentu</li> </ul> | <p><b>Ľudia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner</li> <li>• Nezáujem ľudí o veci verejné</li> <li>• Odliv mládeže</li> <li>• „Radšej pokritizujeme ako pochválime“</li> <li>• Vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú (riziko vyhorenia)</li> <li>• Mládež hľadá ľahšie cesty, nie je ochotná prekonávať prekážky</li> <li>• Mládež nie je motivovaná k aktivite</li> </ul> |

|  |   |
|--|---|
| <b>Vzdelávanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zrekonštruované budovy škôl</li> <li>Existencia športových tried na ZŠ</li> </ul>  | <b>Vzdelávanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nedostatok zariadení pre predprimárne vzdelávanie</li> <li>Chýbajú jasle</li> <li>Deti neakceptujú učiteľa ako autoritu (sú iné ako od nich očakávame)</li> </ul>   |
| <b>Kultúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Amfiteáter V. Polónyiho</li> <li>Múzeum A. Sládkoviča</li> <li>Slávni rodáci</li> <li>Aktívne divadelníctvo, spevácky zbor</li> <li>Kultúrno – historické pamiatky (Vartovka,...)</li> </ul>   | <b>Kultúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Chýbajúce priestory (kultúrny dom)</li> <li>Slabá návštevnosť niektorých podujatí</li> <li>Nevyhovujúci stavebno – technický stav kultúrno – historických pamiatok a budov</li> <li>Neprístupnosť podzemných chodieb verejnosti</li> <li>Úzko špecializovaní a navzájom separovaní pracovníci oddelenia kultúry</li> <li>Nedokončená budova pri Okresnom úrade v majetku Mesta</li> </ul> |
| <b>Šport</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vybudovaný školský areál (športoviská)</li> <li>Existencia multifunkčných ihrísk</li> </ul>  | <b>Šport</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Chýbajúce priestory (športová hala, plaváreň, atletická dráha, telocvične sú preplnené, jedna je v havarijnom stave)</li> <li>Nevyužitie priestory futbalového štadiónu</li> </ul>  |
| <b>Voľný čas</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Dostatok voľnočasových aktivít pre deti</li> <li>Fungujúce centrum voľného času</li> <li>Existencia jedného z mála dopravných ihrísk</li> <li>Vodná nádrž Bebrava</li> </ul>   | <b>Voľný čas</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Chýba priestor na aktivity pre mládež</li> </ul>  |
|  | <b>Samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozhodovanie na MsÚ „o nás bez nás“</li> </ul>   |
| <b>Iné</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>História, dlhodobé základy pre kultúru, šport a vzdelávanie</li> <li>Prírodné podmienky, okolie</li> <li>Existencia podnikateľského sektora</li> </ul>   | <b>Iné</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nedostatok finančných zdrojov na podporu kultúry</li> <li>Slabá informovanosť</li> <li>Slabá komunikácia, spolupráca</li> <li>Nejednotnosť vo vízií</li> <li>Zlá sociálna situácia</li> <li>Slabá ponuka pracovných príležitostí</li> <li>Existencia problémových, nebezpečných miest stretávania sa rizikových skupín (Štramploch, železničná stanica)</li> </ul>                            |
| <b>PRÍLEŽITOSTI</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Čerpanie finančných prostriedkov z EÚ</li> <li>Schválenie Stratégie pre mládež 2014 – 2020 na národnej úrovni</li> <li>IUVENTA – Štátny inštitút mládeže čoraz viac presadzujúci sa v regiónoch</li> <li>Záujem časti obyvateľstva o zdravý životný štýl</li> </ul> | <b>OHROZENIA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zmena financovania centier voľného času</li> <li>Nedostatok finančných prostriedkov zo štátu</li> <li>Nezáujem médií o pozitívne správy</li> <li>Rýchle životné tempo obyvateľstva – veľa stresu a menej pohybových aktivít</li> <li>Užívanie drog a alkoholu u mládeže – veková hranica sa znižuje</li> </ul>  |

### Disparity a prekážky rozvoja – oblasť ľudských zdrojov

- Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner a nie je motivovaná k aktivite, čo ochudobňuje možnosti rozvoja mesta o zaujímavé prínosy, inšpirácie, nápady.
- Na jednej strane je vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú, na druhej strane nezáujem ľudí o veci verejné. Aktívni by mali dostávať systematickú podporu zo strany mesta, zároveň bude potrebné vychovať a motivovať ďalších lídrov a dobrovoľníkov.
- Nevyhovujúci stavebno – technický stav kultúrno – historických pamiatok a budov a

neprístupnosť podzemných chodieb verejnosti obmedzuje ponuku pre cestovný ruch.

- Chýbajúce priestory (kultúrny dom a priestor na aktivity pre mládež) brzdí rozvoj kultúry a komunitného života.
- Chýbajúce priestory (športová hala, plaváreň, atletická dráha, telocvičňa) obmedzujú rozvoj niektorých druhov športov.

### Faktory rozvoja – oblasť ľudských zdrojov

- Aktívni ľudia, 3 kluby dôchodcov, divadelníci, spevácky zbor, športovci – v prípade podpory zo strany vedenia mesta budú znamenať aj naďalej prínos do rozvoja mesta, pretože ľudský potenciál je najlepšou investíciou.
- Múzeum A. Sládkoviča, kultúrno – historické pamiatky (Vartovka,...), niektoré podujatia sú dobrým východiskom pre tvorbu ponuky pre cestovný ruch.

Tab. 34 Analýza SWOT pre sociálnu oblasť

| Analýza SWOT<br>Sociálna oblasť - sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a občianska vybavenosť  |  |
|---|--|
| SILNÉ STRÁNKY   | SLABÉ STRÁNKY  |
| <b>Odborný potenciál, ľudia, inštitúcie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Odbornosť personálu v sociálnych službách</li> </ul>   | <b>Odborný potenciál, ľudia, inštitúcie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Časté personálne zmeny v sociálno – zdravotnej starostlivosti na MsÚ (chýba kontinuita)</li> <li>• Nízka motivácia ľudí k aktivite</li> </ul>   |
|   | <b>Samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Poslanci zabúdajú na svoje poslanie pomáhať mestu,</li> <li>• Poslanci nerobia odpočet svojich programov</li> <li>• Poslanci chodia málo na komisie</li> <li>• Mesto nepodporuje opatrovateľskú službu vo väčšom rozsahu</li> </ul>   |
| <b>Sociálne služby</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pre časť cieľových skupín sú poskytované sociálne služby (seniori, ZŤP)</li> <li>• Existujú zariadenia sociálnych služieb</li> </ul>            | <b>Sociálne služby</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny</li> <li>• Odborný personál v sociálnej oblasti nie je chránený</li> <li>• Chýba sieťovanie, náväznosť zariadení</li> <li>• Zariadenie sociálnych služieb nemajú dostatok finančných prostriedkov na supervíziu nad rámec zákona</li> </ul> |
| <b>Sociálnoprávna ochrana detí</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spolupráca medzi inštitúciami v sociálno – právnej ochrane detí</li> </ul>  | <b>Sociálnoprávna ochrana detí</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nedostatočná prevencia sociálno – patologických javov</li> </ul>   |
| <b>Starostlivosť o zdravie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Existujúce oddelenie pre dlhodobo chorých</li> <li>• Zrekonštruovaná budova nemocnice v majetku mesta</li> </ul>                        | <b>Starostlivosť o zdravie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýba lekárska služba prvej pomoci</li> <li>• Nedostatočné služby domáceho ošetrovania (ADOS)</li> <li>• Nedostatočná sieť ambulancií – kvalita aj kvantita</li> </ul>   |
| <b>Bývanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dostatok nájomných bytov</li> </ul>   | <b>Bývanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nedostatok bytov nižšieho štandardu.</li> </ul>  |
| <b>Iné</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Existencia Centra voľného času</li> <li>• Organizujeme „Deň dobrovoľníctva“</li> <li>• Organizujeme „Týždeň mozgu“ (tréningy sústredenia a pod.)</li> </ul> | <b>Iné</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýbajú peniaze/zdroje, viacdrojové financovanie</li> <li>• Neefektívne využívanie finančných zdrojov</li> <li>• Zníženie miery tolerancie</li> <li>• Chýba monitoring a propagácia MVO,</li> </ul>  |

| PRÍLEŽITOSTI  | OHROZENIA  |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ (TSP)</li> <li>Možnosť čerpania finančných prostriedkov zo ŠR (menšie obecné služby)</li> <li>Aktívne opatrenia trhu práce, ktoré sa môžu využiť aj v sociálnych zariadeniach</li> <li>Dobré skúsenosti z iných miest</li> <li>Úspešní rodáci v zahraničí</li> <li>Možnosti stavať nájomné byty za podpory ŠFRB a dotácie MDV a RR SR</li> <li>Dostupnosť moderných informačných technológií</li> <li>Sociálne siete sú využívané aj na tvorbu komunit s rovnakými záujmami</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Neprehľadnosť kompetencií (štát ↔ samospráva)</li> <li>Meniaca sa legislatíva</li> <li>Zneužívanie sociálneho systému</li> <li>Nepodporujúce rozhodnutia VÚC voči externým zdrojom z EÚ a zdrojom štátu</li> <li>Klesajúci počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva</li> <li>Migrácia obyvateľstva</li> <li>Nezamestnanosť</li> <li>Nárast chudoby</li> <li>Finančná negramotnosť niektorých skupín obyvateľstva, na základe ktorej sa dostávajú do finančných problémov</li> <li>Zvyšujúci sa počet sociálne vylúčených skupín obyvateľstva</li> <li>Tolerancia spoločnosti k užívaniu alkoholu, tabaku a návykových látok</li> </ul> |

### Disparity a prekážky rozvoja – sociálna oblasť

- Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny, ktoré tak bez pomoci zostávajú na okraji spoločnosti, sociálne vylúčení, s veľmi nízkou kvalitou života.
- Časté personálne zmeny v sociálno – zdravotnej starostlivosti na MsÚ spôsobujú, že chýba kontinuita, odbornosť a komplexnosť v oblasti poskytovania služieb, ktoré Mestu legislatívne prináležia.
- Chýba monitoring a propagácia mimovládnych organizácií a dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, ktorí sú a môžu byť jednými z kľúčových hráčov v poskytovaní sociálnych služieb.
- Organizovanie podujatia „Deň dobrovoľníctva“ je dobrým východiskom na celoročnú prácu s dobrovoľníkmi.

### Faktory rozvoja – sociálna oblasť

- Odbornosť personálu v sociálnych službách môže byť využitá pri rozvoji ďalších sociálnych služieb v meste pre ďalšie cieľové skupiny.
- Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ na rozvoj sociálnych služieb.

Tab. 35 Analýza SWOT pre rozvoj ekonomiky

| Analýza SWOT<br>Rozvoj ekonomiky – cestovný ruch, zamestnanosť, podnikanie, investície, marketing, služby, moderná samospráva                              |  |
|--|--|
| SILNÉ STRÁNKY  | SLABÉ STRÁNKY  |
|  | <b>Ľudia v meste</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nechuť, nezáujem presadiť sa</li> <li>Nedostatočné podmienky pre mladých ľudí, ktorí sa chcú v meste usadiť</li> </ul> |
| <b>Vzdelávanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kvalitné základné školstvo a mimoškolská činnosť, centrum voľného času</li> </ul>                | <b>Vzdelávanie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Školy nevychováajú kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce</li> <li>Nezáujem o odborné vzdelávanie</li> </ul>          |
| <b>Moderná samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mesto využíva viaceré formy informovanosti občanov (KATV, internet, tlačoviny)</li> </ul> | <b>Moderná samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Slabá informovanosť (nedostatok informácií alebo nezáujem o ne?)</li> </ul>                                       |

|   |  |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dobré pokrytie internetom (optické káble)</li> <li>• Pozícia okresného mesta a existencia Spoločnej obecnej úradovne na MsÚ</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Používané formy propagácie smerom k občanom nemajú očakávaný účinok</li> </ul>  |
| <p><b>Podmienky na cestovný ruch a oddych a služby cestovného ruchu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ráz krajiny, lazy = špecifikum</li> <li>• Pamiatky v meste – rôznorodosť</li> <li>• História – Krupina je jedno z najstarších kráľovských miest na Slovensku</li> <li>• Kultúra, ponuka kultúrnych a športových podujatí (napr. Dni mesta)</li> </ul>  | <p><b>Podmienky na cestovný ruch a služby cestovného ruchu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu (pamiatky sú v zlom stave, cesty a chodníky tiež)</li> <li>• Centrum mesta je ničené tým, že ním prechádza dopravná tepna</li> <li>• Ubytovacie kapacity nie sú vyťažené, ale pri veľkých podujatiach chýbajú</li> <li>• Podnikatelia v oblasti CR medzi sebou nespolupracujú</li> <li>• Kultúrne inštitúcie a pamiatky sú cez víkend zatvorené (múzeum, kostol, podzemné chodby,...)</li> <li>• Sami nevieme, aké hodnoty a pamiatky tu máme (veľa Krupinčanov sa neboli pozrieť na pamiatky)</li> <li>• Nedostatočná personálna a priestorová kapacita Informačnej kancelárie</li> </ul>  |
| <p><b>Ekonomika, podnikanie, investície</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zastúpené silné podnikateľské subjekty</li> <li>• Voľná plocha v priemyselnej zóne</li> </ul>  | <p><b>Ekonomika, podnikanie, investície</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýba obchvat mesta</li> <li>• Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily</li> <li>• Slabý záujem o rekvalifikáciu – ľudia nechcú chodiť do Zvolena a Detvy</li> <li>• Nedostatok financií v samospráve</li> <li>• Nízka kúpyschopnosť občanov</li> <li>• Firmy zamestnávajú menej zamestnancov oproti minulosti</li> <li>• Samospráva nepozná očakávania podnikateľov</li> <li>• Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania</li> <li>• Chýbajú pracovné príležitosti pre stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelanú pracovnú silu</li> <li>• Nízke priemerné platy v meste</li> <li>• Mesto nerobí aktívny marketing k získaniu investorov</li> <li>• Aktívne sa nevyužíva potenciál partnerských miest</li> <li>• Podnikatelia v meste nemajú vlastné združenie</li> </ul> |
| <p><b>PRÍLEŽITOSTI</b></p>  | <p><b>OHROZENIA</b></p>  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Programy pre spoluprácu z EÚ – Európa pre občanov a iné</li> <li>• Možnosť využitia nových operačných programov plánovacieho obdobia 2014-2020</li> <li>• Existencia inštitúcií na podporu podnikania v rámci BBSK – SOPK, RRA, SARIO</li> <li>• Možnosti spolupráce s inými mestami v oblasti cestovného ruchu - oblastné organizácie cestovného ruchu, Združenie historických miest</li> <li>• Mesto je sídlom Verejno – súkromného partnerstva Hontiansko – Dobronivské a Mikroregiónu Krupinská planina</li> <li>• Spolupráca s kúpeľným mestom Dudince</li> <li>• Blízkosť letiska Sliač</li> <li>• Zlepšuje sa prístup k informáciám – nové možnosti komunikácie medzi inštitúciami a občanmi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zrušenie stredných škôl</li> <li>• Zníženie prísunu podielových daní pre samosprávu</li> <li>• Prípadné obmedzenie samosprávnych funkcií z rozhodnutia štátu</li> <li>• Ekonomická kríza po roku 2008</li> <li>• Bariéry podnikania zo strany štátu</li> <li>• Podnikateľské prostredie v SR sa zhoršuje</li> <li>• Cestovné kancelárie v SR sa orientujú najmä na pobyty v zahraničí a menej na pobyty na Slovensku</li> <li>• Výdavky na dovolenky a iné oddychové aktivity ľudia pri poklese svojho príjmu vynechávajú zo svojho rozpočtu</li> </ul>   |

## Disparity a prekážky rozvoja pre rozvoj ekonomiky v meste

- Nezájem o odborné vzdelávanie okrem iného spôsobuje, že školy nevychováajú kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce, z čoho potom vyplýva nezamestnanosť na jednej strane a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily na strane druhej.
- Používané formy propagácie smerom k občanom nemajú očakávaný účinok, aj keď informovanosť by mala byť dostatočná, nezájem obyvateľov pretrváva.
- Neatraktívna ponuka pre cestovný ruch napriek dobrému potenciálu, pamiatky a infraštruktúra cestovného ruchu sú v zlom stave, nedostatočná personálna a priestorová kapacita Informačnej kancelárie, Podnikatelia v oblasti CR medzi sebou nespolupracujú, nedostatočný marketing spôsobujú nižší prílev turistov a nevyťaženosť ubytovacích kapacít počas roka.
- Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania, nerobí aktívny marketing na získavanie investorov, aktívne nevyužíva potenciál partnerských miest – to všetko obmedzuje ďalší rozvoj podnikania v meste.

## Faktory rozvoja pre rozvoj ekonomiky v meste

- Mesto využíva viaceré formy informovanosti občanov (KATV, internet, tlačoviny), čo je dobré východisko pre ešte lepšie informovanie o potrebných témach smerom k obyvateľom mesta.
- Zastúpené silné podnikateľské subjekty a voľná plocha v priemyselnej zóne môžu pritiahnúť záujem ďalších podnikateľov.
- Krupina ako jedno z najstarších kráľovských miest na Slovensku môže využiť svoj príbeh na vytvorenie atraktívnej ponuky pre cestovný ruch a podklad pre marketing mesta ako turistickej destinácie.

Tab. 36 Analýza SWOT pre životné prostredie a infraštruktúru

| Analýza SWOT<br>Životné prostredie a infraštruktúra – dopravná a technická infraštruktúra a životné prostredie  |   |
|---|---|
| SILNÉ STRÁNKY   | SLABÉ STRÁNKY   |
| <b>Poloha a dostupnosť</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Geografická poloha – na hlavnej trase</li> <li>• Rozsiahla zeleň, Národná prírodná rezervácia</li> <li>• Laznícke osídlenie</li> </ul>  | <b>Poloha a dostupnosť</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cesta I. triedy, ktorá nevyhovuje parametrom zaťaženia (zaťaženie kamiónovou dopravou)</li> <li>• Chýba obchvat mesta</li> </ul>  |
| <b>Prírodný potenciál, životné prostredie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nízke znečistenie ovzdušia</li> <li>• Dobrá úroveň likvidácie priemyselných odpadových vôd</li> <li>• Nízke zaťaženie poľnohospodárstvom (živočišnou výrobou – veľkochovy)</li> <li>• Čisté malé toky</li> <li>• Vodná nádrž Bebrava – čistá voda</li> </ul> | <b>Prírodný potenciál, životné prostredie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Problémová likvidácia odpadových vôd</li> <li>• Málo postihovaní ľudia, ktorí robia čierne skládky</li> <li>• Výsadba líniovej zelene v priemyselnej zóne</li> <li>• Chýbajú oddychové zóny – budovanie mestskej zelene na sídliskách</li> <li>• Chýbajú protipovodňové opatrenia na malých tokoch, prípadne sú navrhnuté neodborne</li> <li>• Chýba rekreačná zóna na Bebrave</li> <li>• Na lazoch sa povoľuje výstavba IBV bez obrábania pôdy (nedostatočná starostlivosť o krajinu v lazničkom osídlení, zahusťovanie výstavbou)</li> </ul> |
| <b>Doprava a dopravná infraštruktúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vybudovaná cestná sieť (kvantitatívne)</li> <li>• Existencia nákladnej železničnej dopravy</li> </ul>   | <b>Doprava a dopravná infraštruktúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Veľká sieť miestnych komunikácií (problémová údržba – zimná, letná)</li> <li>• Cesty na lazoch v zlom stave</li> </ul>  |
| <b>Technická infraštruktúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zásobovanie pitnou vodou (vodovody aj na lazoch)</li> </ul>  | <b>Technická infraštruktúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýbajú rozvody pitnej vody na lazoch</li> <li>• Chýba celomestská ČOV</li> <li>• Cesty a chodníky sú v zlom technickom stave</li> </ul>   |
| <b>Odpadové hospodárstvo</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Triedený zber odpadu</li> <li>• Existencia zberného dvora v meste</li> </ul>  | <b>Odpadové hospodárstvo</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chýba skládka komunálneho odpadu a kompostáreň</li> </ul>   |



|  |   |
|--|---|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Produkcia veľké množstvo komunálneho odpadu na počet obyvateľov</li> <li>• Nedôsledné triedenie KO</li> </ul>  |
| <b>Samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dobrá spolupráca mesta so štátnymi orgánmi</li> </ul>   | <b>Samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zastaralá územno – plánovacia dokumentácia (ÚPD)</li> <li>• ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákonom (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd)</li> <li>• Chýba dokument o starostlivosti o dreviny</li> <li>• Starý miestny územný systém ekologickej stability</li> <li>• Chýbajú komplexne pripravené lokality pre IBV</li> </ul>  |
|  | <b>Informačná infraštruktúra</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mestský rozhlas nepokrýva celý intravilán</li> <li>• Nedostatok informácií, chýba propagácia (ľudia nepoznajú vplyv netriedeného odpadu na ŽP)</li> </ul>   |
|  | <b>Iné</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nedostatok finančných zdrojov</li> <li>• Nedoriešené vlastnícke práva k pozemkom</li> </ul>   |
| <b>PRÍLEŽITOSTI</b>  | <b>OHROZENIA</b>  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Podpora využitia obnoviteľných zdrojov z externých zdrojov (EÚ, ŠR, iné zdroje)</li> <li>• Existencia dokumentu k výstavbe R3</li> <li>• Trendy k ekologickému poľnohospodárstvu, predaj z dvora, pestovanie a konzumácia biopotravín, drobnocvov</li> <li>• Obnovenie osobnej železničnej dopravy (ekologickejšia, ekonomicky výhodnejšia)</li> <li>• Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ</li> <li>• Národná koncepcia informatizácie verejnej správy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Legislatíva (predaj z dvora, dane a odvody, normatívne obmedzenia v ekologickom poľnohospodárstve sú prísne)</li> <li>• Nedostatok finančných zdrojov na investície (ekonomická kríza)</li> <li>• Zlá úverová politika – vysoké úroky, neprimerané podmienky, vysoké záruky,</li> <li>• Zrušenie osobnej vlakovej dopravy</li> <li>• Nie je podpora na výstavbu nízko energetických budov</li> <li>• Periférne lokalizovaná železničná stanica</li> <li>• Dlhé čakanie na riešenia – byrokratické prietahy</li> <li>• Nárast automobilovej dopravy</li> <li>• Klimatické zmeny – extrémny počasia (prívalové dažde, extrémne suchá) negatívne vplyvajú na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov</li> <li>• Pokles biodiverzity vplyvom ľudskej činnosti</li> <li>• Civilizačné ochorenia</li> <li>• Šírenie invázných druhov rastlín</li> </ul> |

### Disparity a prekážky rozvoja – oblasť životného prostredia a infraštruktúry

- Cesta I. triedy nevyhovuje parametrom zaťaženia, je zaťažená hlavne kamiónovou dopravou a čoraz vyšším počtom áut všeobecne, prechádza cez mesto. Ohrozuje bezpečnosť, zhoršuje kvalitu ovzdušia.
- Neadekvátne podmienky pre odpadové hospodárstvo - chýba skládka komunálneho odpadu, kompostáreň a technické zabezpečenie na triedenie komunálneho odpadu. To spôsobuje nedôsledné triedenie komunálneho odpadu a produkciu veľkého množstva komunálneho odpadu.
- Zastaralé alebo chýbajúce dokumenty riadenia mesta –zastaralá územno – plánovacia dokumentácia (ÚPD), ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákon (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd), chýba dokument o starostlivosti o dreviny, zastaralý miestny územný systém ekologickej stability obmedzujú rozvojové iniciatívy.
- Chýbajú protipovodňové opatrenia na malých tokoch, prípadne sú navrhnuté neodborne – zvýšenie ohrozenie v prípade povodní.

### Faktory rozvoja – oblasť životného prostredia a infraštruktúry

- Vodná nádrž Bebrava s čistou vodou a okolím – sa môže rozvinúť na obľúbené miesto oddychu pre obyvateľov i návštevníkov.

- Poľnohospodári môžu nadviazať na čisté prostredie a na trendy k ekologickému poľnohospodárstvu, predaj z dvora, pestovanie a konzumácia biopotravín, drobnochov.

Disparity a faktory rozvoja Banskobystrického kraja sú uvedené v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR na roky 2020/30. Pretože sa do veľkej miery týkajú aj mesta Krupina, uvádzame ich v nasledujúcom texte.

### Hlavné disparity BBSK:

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve, vrátane vytvárania partnerstiev a klastrov so spracovateľským priemyslom, chýbajúci spracovateľský priemysel nadväzujúci na poľnohospodársku produkciu,
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry,
- nevyužitý potenciál rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva, pestovania ovocia, vrátane drobného ovocia, nedostatočne obhospodarované podhorské oblasti kraja,
- nedostatočná inovačná základňa pre ťažiskové odvetvia kraja, inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje podpriemernú produktivitu práce a zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby,
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nedostatok PZI v kraji, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou,
- nízky objem finalizácie výroby a prevládajúca závislosť priemyselnej produkcie od odberateľských firiem mimo kraja z dôvodu prevládajúcej výroby subdodávok s nízkou pridanou hodnotou,
- nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily pre ťažiskové odvetvia priemyslu, nevhodná štruktúra učebných odborov pre potreby praxe,
- nedostatočný záujem malých firiem o spoluprácu so strednými školami pri plánovaní a príprave učebných odborov,
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou,
- neexistujúca sieť poradenských a inovačných centier na podporu podnikateľského prostredia,
- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP,
- nevyužitý prírodný a kultúrno - historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu;
- nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu,
- nedostatočná sieť cykloturistických trás v napojení na celoslovenskú sieť cyklotrás,
- značné ekologické zaťaženie krajiny, nedostatočná pozornosť venovaná ekologizácii rozvoja poľnohospodárstva a lesníctva,
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV,
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie,
- nevyhovujúca cestná infraštruktúra od R1 smerom na východ kraja, nízka dopravná dostupnosť územia,
- neexistencia integrovaného dopravného systému,
- nepostačujúca dopravná a technická infraštruktúra k strediskám cestovného ruchu a k turistickým atrakciám,
- nepriaznivá veková štruktúra obyvateľov, vysoký podiel rómskeho etnika najmä v južných okresoch,
- významné vnútroregionálne rozdiely vo vzdelanostnej úrovni obyvateľov,
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovej počte nezamestnaných,
- nárast počtu obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, a to predovšetkým v južných okresoch,
- závažné demografické problémy v niektorých oblastiach kraja spôsobené odchodom mladých a vzdelaných ľudí za prácou, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady, odliv obyvateľstva z vidieka,
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja,

- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod.

Zdroj: *Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.*

### Hlavné faktory rozvoja BBSK:

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny,
- potenciál vzniku spracovateľského potravinárskeho priemyslu, prípadne iných spracovateľských odvetví, ktoré na vstupe využívajú výstupy lokálnej poľnohospodárskej výroby,
- zlepšenie obhospodarovania podhorských oblastí,
- podpora vytvárania partnerstiev a odbytových organizácií pre malých farmárov vrátane cezhraničnej spolupráce,
- lesné hospodárstvo a potenciál v spracovaní dreva na výrobky s vyššou pridanou hodnotou,
- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva,
- obnova keramického a sklárskeho priemyslu, - budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia a tradičné odvetvia – hutníctvo ľahkých kovov a strojárstvo a lesníctvo a drevospracujúci priemysel,
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných surovín,
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít,
- využitie kultúrno-historického potenciálu a prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu,
- vytvorenie oblastných organizácií cestovného ruchu, podpora verejno-súkromných partnerstiev,
- využitie regionálnych produktov a tradičných receptov, - budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia,
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom,
- možnosti využitia kombinovanej dopravy; výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov,
- zvýšenie kvality a dostupnosti dopravnej infraštruktúry,
- podpora zelených investícií, - dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia,
- využitie letiska Sliač, ktoré sa využíva aj na nepravidelnú civilnú dopravu,
- vytvorenie regionálneho systému celoživotného vzdelávania, spolupráca zástupcov zamestnávateľov a zástupcov sektoru školstva pri tvorbe obsahovej štruktúry stredoškolského a vysokoškolského štúdia.

Zdroj: *Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.*

### Hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

Pri strategickom plánovaní je potrebné vziať do úvahy aj riziká, pochádzajúce z vonkajšieho alebo vnútorného prostredia, posúdiť ich pravdepodobnosť a možné dôsledky. Riziká, ktoré môžu nastať pri realizácii PHSR mesta Krupina, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke. Negatívny vplyv na realizáciu PHSR so strednou pravdepodobnosťou výskytu majú sociálne a ekonomické riziká. Individuálne a ekologické riziká považujeme za málo pravdepodobné vzhľadom na realizáciu PHSR.

Tab.37 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

| Druh rizika  | Zdroj rizika                                       | Objekt rizika      | Nežiaduce dôsledky | Pravde-podobnosť |
|--------------|--|--------------------|--------------------|------------------|
| Individuálne | Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR | Realizácia PHSR    | Stagnácia          | Nízka            |
|              |  | Nedostatočný vplyv | Nepriaznivé        |                  |

|                   |   |   |  |         |
|-------------------|---|---|--|---------|
| <b>Ekologické</b> | Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky   | príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy | podmienky na život, poškodenie majetku | Nízka   |
| <b>Sociálne</b>   | Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby | Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti                   | Nárast sociálno-patologických javov    | Stredná |
| <b>Ekonomické</b> | Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku   | Realizácií ozvojových projektov                                   | Stagnácia                              | Stredná |

*Zdroj: Vlastné spracovanie*

## Časť 2 – Strategická časť

Strategická časť obsahuje strategický plán rozvoja mesta pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik. Určuje priority a ciele rozvoja mesta v záujme dosiahnutia vyváženého rozvoja územia.

### Strategický plán

Strategický plán je rozdelený na 4 priority:

- Priorita 1 – Práca pre všetkých,
- Priorita 2 – Aktívni a spokojní občania,
- Priorita 3 – Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb,
- Priorita 4 -Čisté a bezpečné životné prostredie.

Každá priorita má určené ciele, ktoré počas realizácie PHSR plánujeme dosiahnuť. Sú výsledkom spoločného plánovania predstaviteľov verejného a súkromného sektora, ktorí sa stretávali v štyroch pracovných skupinách a riadiaceho výboru, ktorého členmi boli primátor, prednosta a vedúci odborných útvarov mesta. Priority a ciele pre rozvoj mesta sú rozpísané v nasledujúcej tabuľke (Tab.38).

**Tab.38 Priority a ciele pre rozvoj mesta Krupina na roky 2016 - 2020**

| Priority  | Ciele  |
|---|--|
| Priorita 1<br>Práca pre všetkých                          | Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste                  |
|   | Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch             |
| Priorita 2<br>Aktívni a spokojní občania                  | Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta                                |
|   | Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve                                 |
|   | Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania                        |
| Priorita 3<br>Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb | Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste  |
|   | Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami                     |
|   | Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny                 |
| Priorita 4<br>Čisté a bezpečné životné prostredie         | Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste                               |
|   | Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd                         |
|   | Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu |
|   | Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách  |
|   | Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov   |

Dosiahnutie plánovaných cieľov bude potrebné merať a vyhodnocovať. Preto boli pre každý cieľ formulované:

- garant cieľa,
- merateľné ukazovatele,
- informačný zdroj ukazovateľa,
- merná jednotka ukazovateľa,
- východiskový stav v roku 2015,
- cieľový stav v roku 2020.

Charakteristiky cieľov boli taktiež navrhnuté a odsúhlasené pracovnými skupinami a riadiacim výborom. Sú uvedené v tabuľkách 39 – 42.

Tab.39 Charakteristiky cieľov– Priorita 1 Práca pre všetkých

| <b>PRIORITA 1 PRÁCA PRE VŠETKÝCH</b>   |  |  |   |
|--|--|--|---|
| <b>Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste</b>   |  |  |   |
| Merateľný ukazovateľ:  |  |  |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Počet podnikateľských subjektov v meste</li> <li>Počet investorov v meste</li> <li>Počet prenocovaní za rok</li> <li>Počet návštevníkov kultúrnych podujatí organizovaných Mestom Krupina za rok</li> </ol>   |  |  |   |
| Garant cieľa:  |  |  |   |
| <b>Prednosta MsÚ</b>   |  |  |   |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:  | Východiskový stav r. 2015:   | Cieľový stav r. 2020:   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Štatistický úrad</li> <li>Vlastná databáza</li> <li>Vlastný prieskum</li> <li>Vlastná databáza</li> </ol>   | <ol style="list-style-type: none"> <li>počet</li> <li>počet</li> <li>počet</li> <li>počet</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>400</li> <li>3</li> <li>2500</li> <li>9000</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>udržať stav</li> <li>4</li> <li>nárast o 20%</li> <li>nárast o 20%</li> </ol>            |
| <b>Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch</b>  |  |  |   |
| Merateľný ukazovateľ:  |  |  |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Počet absolventov technických odborov zo stredných škôl v meste</li> <li>Počet nezamestnaných v technických odboroch</li> <li>Počet rekvalifikovaných nezamestnaných v technických odboroch</li> <li>Zriadené duálne vzdelávanie v školách v meste</li> </ol> |  |  |   |
| Garant monitoringu:  |  |  |   |
| <b>Komisia rozvoja mesta</b>   |  |  |   |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:  | Východiskový stav r. 2015:   | Cieľový stav r. 2020:   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>stredné školy, BBSK</li> <li>,3. ÚPSVaR</li> <li>stredné školy, BBSK</li> </ol>   | <ol style="list-style-type: none"> <li>1.,2.,3. počet</li> <li>áno/nie</li> </ol>                    | <ol style="list-style-type: none"> <li>46</li> <li>261</li> <li>15</li> <li>áno</li> </ol>   | <ol style="list-style-type: none"> <li>nárast o 10%</li> <li>pokles o 10%</li> <li>nárast o 10%</li> <li>udržať stav</li> </ol> |

Tab.40 Charakteristiky cieľov– Priorita 2 Aktívni a spokojní občania

| <b>PRIORITA 2 AKTÍVNI A SPOKOJNÍ OBČANIA</b>   |   |   |   |
|--|---|---|---|
| <b>Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta</b>   |   |   |   |
| Merateľný ukazovateľ:  |   |   |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Počet registrovaných občianskych združení a neziskových organizácií</li> <li>Počet aktívnych občanov, občianskych združení, neziskových organizácií, iniciatív v rozvoji mesta (pri realizácii aktivít PHSR, pri organizácií podujatí apod.)</li> </ol> |   |   |   |
| Garant cieľa:  |   |   |   |
| <b>Oddelenie kultúry – Informačné centrum</b>  |   |   |   |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:                             | Východiskový stav r. 2015:  | Cieľový stav r. 2020:   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>www.ives.sk - počet registrovaných občianskych združení a neziskových organizácií</li> <li>vlastná databáza aktívnych subjektov</li> </ol>  | <ol style="list-style-type: none"> <li>počet</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>48 registrovaných občianskych združení, 1 nezisková organizácia</li> <li>45</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>50 občianskych združení, 2 neziskové organizácie</li> <li>nárast o 10 %</li> </ol> |
| <b>Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve</b>  |   |   |   |
| Merateľný ukazovateľ:  |   |   |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>Spokojnosť s informovanosťou o dianí v meste</li> <li>Hodnotenie otvorenosti, ústretovosti voči občanom, dôveryhodnosti a rešpektovania potrieb občanov zo</li> </ol>   |   |   |   |

Garant monitoringu:

**Oddelenie kultúry – Informačné centrum**

|  |  |  |   |
|--|--|--|---|
| <p><u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u><br/>1.,2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi</p> | <p><u>Merná jednotka ukazovateľa:</u><br/>1. % spokojnosti<br/>2. priemerná známka</p> | <p><u>Východiskový stav r. 2015:</u><br/>1. 8,5% nadpriemerná spokojnosť, 63,8% priemerná spokojnosť, 13,4% podpriemerná spokojnosť<br/>2. Otvorenosť, ústretovosť voči občanom 2,77, rešpektovanie potrieb občanov 3,17, dôveryhodnosť 3,19</p> | <p><u>Cieľový stav r. 2020:</u><br/>1. 10 % nadpriemerná spokojnosť, 70 % priemerná spokojnosť, 10% podpriemerná spokojnosť<br/>2. Otvorenosť, ústretovosť voči občanom 2,0, rešpektovanie potrieb občanov 2,5, dôveryhodnosť 2,4</p> |
|--|--|--|---|

**Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry, vzdelávania**

Merateľný ukazovateľ:

1. Dobudovaná infraštruktúra športu, kultúry, vzdelávania
2. Spokojnosť občanov s oblasťou športu, kultúry a vzdelávania v meste

Garant monitoringu:

**Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja**

|   |   |   |  |
|---|---|---|--|
| <p><u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u><br/>1. Kolaudácie a iné záznamy<br/>2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi</p> | <p><u>Merná jednotka ukazovateľa:</u><br/>1. áno/čiastočne/nie<br/>2. spokojnosť v % , priemerná známka</p> | <p><u>Východiskový stav r. 2015:</u><br/>1. nie<br/>2. možnosti trávenia voľného času v oblasti kultúry: spokojnosť 51,3%, nespokojnosť 35,5%, možnosti trávenia voľného času v oblasti športu: spokojnosť 52%, nespokojnosť 24,7%, úroveň vzdelávania detí a mládeže - priemerná známka 2,29, možnosti trávenia voľného času detí - priemerná známka 2,55, možnosti trávenia voľného času mládeže - priemerná známka 3,33, možnosti trávenia voľného času dospelých - priemerná známka 3,36.</p> | <p><u>Cieľový stav r. 2020:</u><br/>1. áno<br/>2. možnosti trávenia voľného času v oblasti kultúry: spokojnosť 60%, nespokojnosť 30%, možnosti trávenia voľného času v oblasti športu: spokojnosť 60 %, nespokojnosť 20 %, úroveň vzdelávania detí a mládeže - priemerná známka 1,9, možnosti trávenia voľného času detí - priemerná známka 2,0, možnosti trávenia voľného času mládeže - priemerná známka 2,9, možnosti trávenia voľného času dospelých - priemerná známka 2,9.</p> |
|---|---|---|--|

Tab.41 Charakteristiky cieľov– Priorita 3 Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb

| <b>PRIORITA 3 DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB</b>  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| <b>Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste</b>   |  |  |  |
| <p>Merateľný ukazovateľ:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Počet zdravotníckych zariadení v meste.</li> <li>Spokojnosť so zdravotníckymi službami v meste</li> </ol> <p>Garant monitoringu:<br/><b>Mestský úrad</b></p>   |  |  |  |
| <p>Informačný zdroj ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Štatistický úrad, BBSK</li> <li>Dotazníkový prieskum medzi občanmi</li> </ol>  | <p>Merná jednotka ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>počet</li> <li>priemerná známka</li> </ol>         | <p>Východiskový stav r. 2015:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>29</li> <li>Úroveň služieb zdravotníctva hodnotená občanmi priemernou známkou 4,02.</li> </ol>                            | <p>Cieľový stav r. 2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>udržať stav</li> <li>priemerná známka 3</li> </ol> |
| <b>Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami</b>  |  |  |  |
| <p>Merateľný ukazovateľ:</p> <p>Počet bytov pre občanov s nižšími príjmami</p> <p>Garant monitoringu:<br/><b>Oddelenie výstavby, ŽP a regionálneho rozvoja</b></p>   |  |  |  |
| <p>Informačný zdroj ukazovateľa:</p> <p>Vlastná databáza</p>   | <p>Merná jednotka ukazovateľa:</p> <p>počet</p>  | <p>Východiskový stav r. 2015:</p> <p>7</p>   | <p>Cieľový stav r. 2020:</p> <p>Bude upresnený po realizácii aktivity 3.2.1.1</p>                                      |
| Opatrenie, aktivita  | Termín (rok)   | Zodpovedný/ Partneri   | Financovanie   |
| <b>Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny</b>  |  |  |  |
| <p>Merateľný ukazovateľ:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Sociálne služby poskytované pre všetky identifikované cieľovej skupiny</li> <li>Spokojnosť s poskytovaním sociálnych služieb v meste</li> </ol> <p>Garant monitoringu:<br/><b>Referent sociálneho zabezpečenia</b></p> |  |  |  |
| <p>Informačný zdroj ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Vlastná databáza</li> <li>Dotazníkový prieskum medzi občanmi</li> </ol>  | <p>Merná jednotka ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>áno/čiastočne</li> <li>priemerná známka</li> </ol> | <p>Východiskový stav r. 2015:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>čiastočne</li> <li>hodnotenie úrovne poskytovania sociálnych služieb v meste v r. 2014 - priemerná známka 3,02</li> </ol> | <p>Cieľový stav r. 2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>udržať stav</li> <li>2,8</li> </ol>                |

Tab.42 Charakteristiky cieľov– Priorita 4 Čisté a bezpečné životné prostredie

| <b>PRIORITA 4 ČISTÉ A BEZPEČNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</b>  |   |   |  |
|--|---|---|--|
| <b>Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste</b>  |   |   |  |
| <p>Merateľný ukazovateľ:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Spokojnosť občanov s údržbou verejnej zelene</li> <li>Nové plochy na výsadbu zelene</li> <li>Hodnotenie kvality služieb dodávateľa</li> <li>Spokojnosť mesta s dodávateľom</li> </ol> <p>Garant monitoringu:<br/><b>Odd. výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja</b></p> |   |   |  |
| <p>Informačný zdroj ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Dotazníkový prieskum medzi občanmi</li> <li>Záznamy MsÚ</li> <li>Dokument "Hodnotenie kvality"</li> </ol>  | <p>Merná jednotka ukazovateľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>priemerná známka</li> <li>množstvo vysadenej zelene v ks alebo m<sup>2</sup></li> <li>kritériá kvality v %</li> </ol> | <p>Východiskový stav r. 2015:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2,47</li> <li>0</li> <li>0</li> <li>0</li> </ol> | <p>Cieľový stav r. 2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2,0</li> <li>+ 5%</li> <li>100 %</li> <li>2</li> </ol> |



|  |                                    |                            |                       |
|--|------------------------------------|----------------------------|-----------------------|
| 6. Dotazník v MsÚ  | 6. priemerné hodnotenie známku 1-5 |                            |                       |
| <b>Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd</b>    |                                    |                            |                       |
| Merateľný ukazovateľ:  |                                    |                            |                       |
| 1. Dobudovaná infraštruktúra na likvidáciu odpadových vôd                |                                    |                            |                       |
| 2. Napojenosť obyvateľov   |                                    |                            |                       |
| Garant monitoringu:  |                                    |                            |                       |
| <b>Odd. výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja, STLPS</b> |                                    |                            |                       |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:        | Východiskový stav r. 2015: | Cieľový stav r. 2020: |
| 1. Vlastná databáza  | 1. áno/čiastočne/nie               | 1. nie                     | 1. áno                |
| 2. Záznamy   | 2. počet m                         | 2. 5 610                   | 2. 8010               |
| <b>Cieľ 4.3 Znížiť množstvo a zneškodňovanie zložiek odpadu</b>          |                                    |                            |                       |
| Merateľný ukazovateľ:  |                                    |                            |                       |
| 1. Množstvo tuhého komunálneho odpadu/obyv.                              |                                    |                            |                       |
| 2. Cena zneškodňovania tuhého komunálneho odpadu v €/rok                 |                                    |                            |                       |
| 3. Zvýšenie počtu občanov triediacich odpad                              |                                    |                            |                       |
| Garant monitoringu:  |                                    |                            |                       |
| <b>Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja</b>   |                                    |                            |                       |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:        | Východiskový stav r. 2015: | Cieľový stav r. 2020: |
| 1. Vlastné informácie  | 1. kg/obyv.                        | 1. 302,6 kg                | 1. 290 kg             |
| 2. Rozpočet mesta  | 2. eur                             | 2. 286.321 €               | 2. 206.000 €          |
| 3. Prieskum  | 3. podiel obyv. v %                | 3. 40 %                    | 3. 50 %               |
| <b>Cieľ 4.4 Zlepšiť dopravnú infraštruktúru v meste</b>                  |                                    |                            |                       |
| Merateľný ukazovateľ:  |                                    |                            |                       |
| 1. Počet zrekonštruovaných chodníkov v km                                |                                    |                            |                       |
| 2. Počet zrekonštruovaných miestnych komunikácií v km                    |                                    |                            |                       |
| 3. Počet novovybudovaných parkovacích plôch                              |                                    |                            |                       |
| 4. Počet automobilov prechádzajúcich po ceste 1. triedy                  |                                    |                            |                       |
| Garant monitoringu:  |                                    |                            |                       |
| <b>Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja</b>   |                                    |                            |                       |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:        | Východiskový stav r. 2015: | Cieľový stav r. 2020: |
| 1. Vlastné meranie   | 1. počet                           | 1. 0                       | 1. zvýšenie o 10%     |
| 2. Vlastné meranie   | 2. počet                           | 2. 0                       | 2. zvýšenie o 2 km    |
| 3. Vlastné meranie   | 3. počet                           | 3. 0                       | 3. zvýšenie o 50 ks   |
| 4. Slovenská správa ciest  | 4. počet                           | 4. 9576 (r.2010)           | 4. zvýšenie o 10%     |
| <b>Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov</b>                          |                                    |                            |                       |
| Merateľný ukazovateľ:  |                                    |                            |                       |
| 1. Počet lokálnych záplav/rok  |                                    |                            |                       |
| 2. Výška škody na majetku mesta  |                                    |                            |                       |
| Garant monitoringu:  |                                    |                            |                       |
| <b>Referát krízového riadenia</b>  |                                    |                            |                       |
| Informačný zdroj ukazovateľa:  | Merná jednotka ukazovateľa:        | Východiskový stav r. 2015: | Cieľový stav r. 2020: |
| 1. Vlastné zisťovanie  | 1. počet                           | 1. 0                       | 1. 0                  |
| 2. Vlastné zisťovanie  | 2. €                               | 2. 0                       | 2. 0                  |

## Súlad cieľov Programu rozvoja mesta s cieľmi Programu rozvoja kraja

Tab. 43 Súlad Programu rozvoja mesta Krupina s Programom rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja roky 2015 - 2023

| Ciele mesta Krupina  | Prioritné oblasti BBSK                              |  |  |   |
|--|---|--|--|---|
|  | 1 - Zdravé a adaptabilné prostredie - zelený región | 2- Lepšia kvalita života – služby pre ľudí | 3 – Konkurencieschopná ekonomika – udržateľné a konkurencieschopné miestne ekonomiky | 4 - Partnerstvá (horizontálna priorita) |
| Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste                  |   |  | x  |   |
| Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch             |   | x  |  |   |
| Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta                                |   |  |  | x                                       |
| Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve                                 |   |  |  | x                                       |
| Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania                        |   | x  |  |   |
| Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste  |   | x  |  |   |
| Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami                     |   | x  |  |   |
| Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny                 |   | x  |  |   |
| Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste                               | x   |  |  |   |
| Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd                         | x   |  |  |   |
| Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu | x   |  |  |   |
| Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách  | x   |  |  |   |
| Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov   | x   |  |  |   |

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja mesta Krupina a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023

## Súlad cieľov Programu rozvoja mesta Krupina s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 20/30

Tab. 43 Súlad Programu rozvoja mesta Krupina s Národnou stratégiou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

| Ciele mesta Krupina  | Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30                              |   |  |
|--|--|---|--|
|  | Inteligentný rast:<br>vytvorenie<br>hospodárstva<br>založeného na<br>znanostiach a<br>inovácii | Udržateľný rast:<br>podporovanie<br>ekologickejšieho<br>a konkurencie-<br>schopnejšieho<br>hospodárstva, ktoré<br>efektívnejšie využíva<br>zdroje | Inkluzívny rast:<br>podporovanie<br>hospodárstva s<br>vysokou mierou<br>zamestnanosti, ktoré<br>zabezpečí<br>hospodársku, sociálnu<br>a územnú súdržnosť |
| Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste                  | x  |   | x  |
| Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch             |  |   | x  |
| Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta                                | x  |   |  |
| Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve                                 | x  |   |  |
| Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania                        |  | x   | x  |
| Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste  |  |   |  |
| Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami                     |  |   | x  |
| Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny                 |  |   | x  |
| Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste                               |  | x   |  |
| Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd                         |  | x   |  |
| Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu |  | x   |  |
| Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách  |  | x   |  |
| Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov   |  | x   |  |

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

## **Očakávané vplyvy Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v Banskobystrickom kraji:**

- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie využitia domácich zdrojov,
- lepšia kvalita životného prostredia,
- modernizovaná dopravná infraštruktúra a zvýšená kvalita ciest II. a III. triedy,
- zlepšenie dopravnej dostupnosti verejnou osobnou dopravou,
- zvýšenie výkonnosti v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ťažobného priemyslu,
- rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti kraja.

*Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.*

## Časť 3 - Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam priorít, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta Krupina. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie priorít na úroveň opatrení a aktivít. Programová štruktúra mesta je rozčlenená na 7 programov. Všetky súčasti tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovných skupín a riadiaceho výboru pre tvorbu PHSR.

Tab. 44 Priorita práca pre všetkých – opatrenia a aktivity

| <b>PRIORITA 1 PRÁCA PRE VŠETKÝCH<br/>počet podnikateľov</b>   |                     |  |                        |
|---|---------------------|--|------------------------|
| <b>Cieľ 1.1 Zvýšiť, investorov a návštevníkov v meste</b>   |                     |  |                        |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>  | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/<br/>Partneri</b>  | <b>Financovanie</b>    |
| <b>Opatrenie 1.1.1 Realizovať marketing územia navonok pre cieľové skupiny investorov a návštevníkov</b>  |                     |  |                        |
| <b>Aktivita 1.1.1.1</b> Vytvoriť ponuku investičných príležitostí   | 2016                | oddelenie správy majetku<br><br>SARIO, vedenie mesta,<br>komisia rozvoja mesta         | 3.000 €/rok            |
| <b>Aktivita 1.1.1.2</b> Zvýšiť personálnu kapacitu a kapacitu IC na propagáciu mesta navonok  | 2016                | oddelenie kultúry,<br>MsZ  | 10.000 €/rok           |
| <b>Aktivita 1.1.1.3</b> Vytvoriť aspoň jeden regionálny produkt cestovného ruchu za rok   | 2016                | oddelenie kultúry<br><br>partneri  | 500 €/rok              |
| <b>Aktivita 1.1.1.4</b> Využívať vhodné propagačné nástroje pre cieľové skupiny návštevníkov a investorov   | 2016-2023           | oddelenie kultúry<br><br>subjekty cestovného ruchu v meste a okolí                     | 8000 €/rok             |
| <b>Aktivita 1.1.1.5</b> Informačné centrum presunúť na viditeľné miesto   | 2016                | oddelenie kultúry<br>MsBP<br>Komisia rozvoja mesta                                     |                        |
| <b>Opatrenie 1.1.2 Vytvárať platformy na spoluprácu mesta s partnermi</b>   |                     |  |                        |
| <b>Aktivita 1.1.2.1</b> Realizovať pravidelné pracovné stretnutia mesta s podnikateľmi 2x ročne (prezentácia zámerov mesta, dosiahnutých výsledkov, spätná väzba) | 2016-2023           | primátor   | 0                      |
| <b>Aktivita 1.1.2.2</b> Vytvoriť plán spolupráce s regionálnymi združeniami a partnerskými mestami pre rozvoj ekonomiky   | 2016                | vedenie mesta,<br>Komisia rozvoja mesta  | 0                      |
| <b>Aktivita 1.1.2.3</b> Vytvoriť plán spolupráce s krajskými a štátnymi inštitúciami pre rozvoj ekonomiky v meste   | 2016                | vedenie mesta,<br>Komisia rozvoja mesta<br>Združenie podnikateľov                      | 1000 €/rok             |
| <b>Opatrenie 1.1.3 Podporovať podnikanie v meste v rôznych ekonomických sektoroch</b>   |                     |  |                        |
| <b>Aktivita 1.1.3.1</b> Rekonštruovať a udržiavať pamiatky  | 2016-2023           | oddelenie výstavby,<br>životného prostredia a ŽP,<br>oddelenie projektového manažmentu | vonkajšie zdroje       |
| <b>Aktivita 1.1.3.2</b> Rozširovať mestské vlastníctvo pozemkov v priemyselnej zóne   | 2016-2023           | oddelenie správy majetku mesta   | podľa potreby a záujmu |
| <b>Aktivita 1.1.3.3</b> Vytvoriť systém podpory samostatne hospodáriacich roľníkov (predaj z dvora, predajňa na tržnici, farmárske trhy ai.)                      | 2016-2023           | Komisia rozvoja mesta  | 1000 €/rok             |
| <b>Aktivita 1.1.3.4</b> Menovať koordinátora  | 2016-2023           | primátor   | 15000 €/rok            |

|   |                     |  |                     |
|---|---------------------|--|---------------------|
| rozvojových aktivít v meste a regióne   |                     | Komisa rozvoja mesta   |                     |
| <b>Aktivita 1.1.3.5</b> Zrekonštruovať a zatepliť Dom služieb   | 2016-2023           | oddelenie výstavby, životného prostredia a ŽP<br>oddelenie projektového manažmentu | vonkajšie zdroje    |
| <b>Aktivita 1.1.3.6</b> Podpora verejného zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených osôb na trhu práce   | 2016-2023           | primátor<br>mestské obchodné spoločnosti<br>ÚPSVaR                                 | vonkajšie zdroje    |
| <b>Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch</b>   |                     |  |                     |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>  | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>  | <b>Financovanie</b> |
| <b>Opatrenie 1.2.1</b>  |                     |  |                     |
| <b>Aktivita 1.2.1.1</b> Podporovať duálne vzdelávanie   | 2016 - 2023         | podnikateľské subjekty v meste<br>BBSK<br>školy                                    | 0                   |
| <b>Aktivita 1.2.1.2</b> Zvýšiť záujem detí a rodičov o štúdium technických odborov  | 2016-2023           | podnikateľské subjekty v meste<br>BBSK<br>školy                                    | 0                   |
| <b>Aktivita 1.2.1.3</b> Podporovať záujem pracovnej sily o rekvalifikáciu (realizácia kurzov v Krupine, podpora cestovania na kurzy do iného mesta, orientácia rekvalifikácií na odbory, o ktoré je záujem, informovanosť podnikateľov) | 2016-2023           | primátor,<br>SOŠOaS,<br>ÚPSVaR,<br>podnikateľské subjekty                          | 0                   |

Tab. 45Aktívni a spokojní občania – opatrenia a aktivity

|  |                     |  |  |
|--|---------------------|--|--|
| <b>PRIORITA 2 AKTÍVNI A SPOKOJNÍ OBČANIA</b>   |                     |  |  |
| <b>Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta</b>   |                     |  |  |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>  | <b>Financovanie</b>                                      |
| <b>Opatrenie 2.1.1 Vytvárať možnosti pre aktívnych občanov v meste</b>   |                     |  |  |
| <b>Aktivita 2.1.1.1</b> Sprístupniť rokovania komisií MsZ verejnosti   | 2016                | MsZ  | 0  |
| <b>Aktivita 2.1.1.2</b> Spolupracovať s občanmi na tvorbe rozhodnutí v meste (participatívne plánovanie verejných priestorov, napr. in-line dráha)                             | 2016-2023           | komisie MsZ  | 1.000 €/rok na odbornú pomoc                             |
| <b>Aktivita 2.1.1.3</b> Podporiť rozvoj nových občianskych lídrov (podpora občianskych iniciatív, spolkov, klubov - rozšírené zasadnutia Komisií MsZ, raňajky s primátorom...) | 2016-2023           | komisie MsZ, kancelária primátora, MsZ, prednosta MsÚ                        | 500 €/rok  |
| <b>Aktivita 2.1.1.4</b> Podporiť činnosť Mládežníckeho parlamentu a rozvoj mládežníckych lídrov (vzdelávanie, koučovanie...)   | 2016-2023           | CVČ Domček   | 2.000 €/rok  |
| <b>Aktivita 2.1.1.5</b> Podporiť rozvoj dobrovoľníctva   | 2016-2023           | CVČ Domček   | 500 €/rok<br>vonkajšie a vlastné zdroje                  |
| <b>Aktivita 2.1.1.6</b> Podporiť celoživotné vzdelávanie zamestnancov MsÚ a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Krupina   | 2016-2023           | CVČ Domček (seniori, mládež), ÚPSVaR (nezamestnaní), Vidiecky parlament, MsÚ | MsÚ – 2.800 €/rok<br>+ celomestský projekt celoživotného |

|  |                     |  |   |
|--|---------------------|--|---|
|  |                     |  | vzdelávania na základe identifikácie potrieb 50 000 € |
| <b>Ciel' 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve</b>   |                     |  |   |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>  | <b>Financovanie</b>                                   |
| <b>Opatrenie 2.2.1 Vytvoriť platformu na komunikáciu a spoluprácu v samospráve</b>   |                     |  |   |
| <b>Aktivita 2.2.1.1</b> Aspoň 2 x ročne zorganizovať zasadnutie rozšírenej Komisie MsZ pre školstvo, mládež, kultúru a šport o verejnosť, s pozvaním zástupcov zainteresovaných subjektov (zistenie problémov, prezentácia projektov, monitorovanie výsledkov) | 2016-2023           | komisia MsZ pre školstvo, mládež, kultúru a šport                              | 0   |
| <b>Aktivita 2.2.1.2</b> Aktívne propagovať zasadnutia komisií MsZ a MsZ a on-line prenos MsZ   | 2016-2023           | predsedovia a tajomníci komisií MsZ, prednosta MsÚ, hovorca MsÚ, správca siete | 0   |
| <b>Aktivita 2.2.1.3</b> Organizovať verejné stretnutia k aktuálnym problémom v meste   | 2016-2023           | prednosta MsÚ  | 0   |
| <b>Ciel' 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry, vzdelávania</b>   |                     |  |   |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>  | <b>Financovanie</b>                                   |
| <b>Opatrenie 2.3.1 Dobudovať priestory materských škôl a Centra voľného času</b>   |                     |  |   |
| <b>Aktivita 2.3.1.1</b> Zrekonštruovať a rozšíriť kapacity Materskej školy na ul. Malinovského a ul. I. Krasku   | 2016-2023           | oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu                  | EŠIF  |
| <b>Aktivita 2.3.1.2</b> Prestrešiť časti budovy v prístavbe CVČ Domček   | 2016-2018           | CVČ  | vlastné zdroje  |
| <b>Opatrenie 2.3.2 Dobudovať priestory na pohyb a šport</b>  |                     |  |   |
| <b>Aktivita 2.3.2.1</b> Vytvoriť priestory pre rozvoj atletiky - atletickú dráhu   | 2016-2023           | oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu                  | 150.000 € vonkajšie a vlastné zdroje                  |
| <b>Aktivita 2.3.2.2</b> Výstavba športovej haly pri ZŠ E. M. Šoltésovej  | 2016-2016           | oddelenie výstavby, ŽP a RR  | vonkajšie a vlastné zdroje                            |
| <b>Aktivita 2.3.2.3</b> Vybudovať cyklochodníky  | 2017                | oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu                  | EŠIF  |
| <b>Aktivita 2.3.2.4</b> Dobudovať detské ihriská   | 2016-2023           | oddelenie výstavby, ŽP a RR  | vonkajšie a vlastné zdroje                            |
| <b>Aktivita 2.3.2.5</b> Vybudovanie športového ihriska pre dospelých a seniorov (outdoor fitness)  | 2016-2023           | oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu                  | 2.000€  |
| <b>Aktivita 2.3.2.6</b> Vybudovať priestory pre Školu v prírode v lokalite Šváb (dobudovanie ubytovacích kapacít, využitie pozemkov)   | 2016-2017           | Mestské lesy Krupina, s.r.o.   | vonkajšie zdroje                                      |
| <b>Opatrenie 2.3.3 Dobudovať priestory na kultúrne podujatia</b>   |                     |  |   |
| <b>Aktivita 2.3.3.1</b> Dokončiť a využívať budovu pri okresnom úrade na kultúrne a spoločenské podujatia  | 2018-2023           | Mesto Krupina  | vonkajšie zdroje                                      |
| <b>Aktivita 2.3.3.2</b> Energetická optimalizácia budovy Kina Kultúra  | 2016-2023           | oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu                  | 280.000 € EŠIF  |
| <b>Aktivita 2.3.3.3</b> Revitalizácia Parku A. Sládkoviča  | 2016-2023           | Mesto Krupina  | vonkajšie zdroje                                      |
| <b>Aktivita 2.3.3.4</b> Riešiť prepojenie areálu amfiteátra s kinom  | 2016                | Mesto Krupina  | 0   |
| <b>Aktivita 2.3.3.5</b> Rekonštrukcia Múzea A. Sládkoviča  | 2016-2023           | oddelenie projektového manažmentu  | 560.000 € EŠIF  |

|   |           |  |  |
|---|-----------|--|--|
| <b>Aktivita 2.3.3.6</b> Rekonštrukcia Husitskej bašty a zriadenie a prevádzkovanie cirkevného múzea | 2020-2023 | Rímskokatolícka cirkev   | vonkajšie a vlastné zdroje             |
| <b>Aktivita 2.3.3.7</b> Rekonštrukcia tenisových kurtov   | 2016-2023 | KTK Krupina<br>Mesto Krupina                                     | vonkajšie zdroje                       |
| <b>Aktivita 2.3.3.8</b> Vybudovanie technického zázemia Amfiteátra Viliama Polónyho                 | 2016-2016 | oddelenie výstavby, ŽP a RR<br>oddelenie projektového manažmentu | 19.000 €<br>vonkajšie a vlastné zdroje |

**Tab. 46 Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb – opatrenia a aktivity**

| <b>PRIORITA 3 DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB</b>  |                     |   |  |
|--|---------------------|---|--|
| <b>Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste</b>   |                     |   |  |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>   | <b>Financovanie</b>                        |
| <b>Opatrenie 3.1.1 Skvalitniť a rozšíriť služby domáceho ošetrovania v meste</b>   |                     |   |  |
| <b>Aktivita 3.1.1.1</b> Skvalitniť služby Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti  | 2016                | komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky<br>MsZ<br>ADOS, Spoločná obecná úradovňa, BBSK, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou | 0  |
| <b>Opatrenie 3.1.2 Sprístupniť lekársku službu prvej pomoci v meste</b>  |                     |   |  |
| <b>Aktivita 3.1.2.1</b> Zriadiť lekársku službu prvej pomoci v meste   | 2016                | komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky  | 0  |
| <b>Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami</b>  |                     |   |  |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>   | <b>Financovanie</b>                        |
| <b>Opatrenie 3.2.1 Vybudovať byty nižšieho štandardu</b>   |                     |   |  |
| <b>Aktivita 3.2.1.1</b> Zistiť dopyt a ponuku bytov nižšieho štandardu za určených podmienok   | 2016-2018           | MsÚ<br><br>UPSVaR, TSP, referent sociálneho zabezpečenia, Mestský bytový podnik s.r.o., OZ Zdravé komunity, n.o.                              | 0  |
| <b>Aktivita 3.2.1.3</b> Identifikovať vhodný pozemok na výstavbu bytov nižšieho štandardu v intraviláne mesta  | 2017                | odd. výstavby, ŽP a RR  | 0  |
| <b>Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny</b>  |                     |   |  |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>   | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>   | <b>Financovanie</b>                        |
| <b>Opatrenie 3.3.1 Rozšíriť ponuku sociálnych služieb v meste podľa potrieb cieľových skupín</b>   |                     |   |  |
| <b>Aktivita 3.3.1.1</b> Identifikovať cieľové skupiny a ich potreby  | 2016                | referent sociálneho zabezpečenia a terénni sociálni pracovníci MsÚ  | 0  |
| <b>Aktivita 3.3.1.2</b> Preveriť možnosti/prínosy zriadenia nízkoprahového komunitného centra, kde by boli poskytované služby zo zákona aj služby pre verejnosť (práčovňa, poskytovanie stravy...) | 2016                | MsÚ, referent sociálneho zabezpečenia, komisia sociálno – zdravotná MsZ<br><br>OZ Zdravé komunity, n.o., cirkvi                               | 0  |
| <b>Aktivita 3.3.1.3</b> Rozšíriť terénnu sociálnu prácu na pomoc znevýhodneným občanom na trvalú službu  | 2016-2023           | MsZ   | 19.350 €/rok<br>vonkajšie a vlastné zdroje |
| <b>Opatrenie 3.3.2 Zlepšiť inštitucionálne podmienky na poskytovanie služieb v meste</b>   |                     |   |  |



|  |           |  |  |
|--|-----------|--|--|
| <b>Aktivita 3.3.2.1</b> Odborne posilniť personálne kapacity na úseku sociálneho zabezpečenia MsÚ                                  | 2016-2023 | primátor   | 12.650 €/rok                             |
| <b>Aktivita 3.3.2.2</b> Vytvoriť plán na využívanie viaczdrojového financovania pre sociálne služby                                | 2016      | referent sociálneho zabezpečenia, oddelenie projektového manažmentu                  | 0  |
| <b>Aktivita 3.3.2.3</b> Spracovať Komunitný plán sociálnych služieb  | 2016      | referent sociálneho zabezpečenia, TSP, UPSVaR a ostatní partneri v sociálnej oblasti | 0  |
| <b>Opatrenie 3.3.3 Realizovať komunikáciu a sieťovanie zariadení v meste s cieľom zabezpečenia dopĺňania poskytovaných služieb</b> |           |  |  |
| <b>Aktivita 3.3.3.1</b> Realizovať pravidelné stretávanie 2 x ročne zainteresovaných subjektov v sociálnej oblasti                 | 2016-2023 | komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky MsZ                                   | 0  |
| <b>Opatrenie 3.3.4 Zvýšiť odbornú pripravenosť o legislatívnych zmenách a trendoch v sociálnej oblasti</b>                         |           |  |  |
| <b>Aktivita 3.3.4.1</b> Realizovať školenia a workshopy v sociálnej oblasti aj na Mestskom úrade v Krupine                         | 2016-2023 | komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky MsZ<br>sociálne zariadenia            | 1000 €/rok<br>vonkajšie a vlastné zdroje |
| <b>Opatrenie 3.3.5 Skvalitnenie podmienok a priestorov pre aktivity seniorov</b>   |           |  |  |
| <b>Aktivita 3.3.5.1</b> Rekonštrukcia priestorov Klubu dôchodcov (Bočkayho námestie)   | 2016-2017 | MsZ  | 11.000 €                                 |

Tab. 47 Čisté a bezpečné životné prostredie – opatrenia a aktivity

|   |                     |  |                      |
|---|---------------------|--|----------------------|
| <b>PRIORITA 4 ČISTÉ A BEZPEČNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</b>   |                     |  |                      |
| <b>Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste</b>   |                     |  |                      |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>  | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>                            | <b>Financovanie</b>  |
| <b>Opatrenie 4.1.1 Vytvoriť koncepčné dokumenty</b>   |                     |  |                      |
| <b>Aktivita 4.1.1.1</b> Vytvoriť dokument o starostlivosti o zeleň intraviláne mesta na pozemkoch v majetku Mesta Krupina | 2016-2017           | odd. výstavby, ŽP a RR<br>TU ZV                        | 15.000 €             |
| <b>Aktivita 4.1.1.2</b> Vypracovať miestny územný systém ekologickej stability  | 2016-2023           | ŠOP, SAŽP  | 0 € z rozpočtu mesta |
| <b>Aktivita 4.1.1.3</b> Pripraviť nový územný plán mesta  | 2016-2023           | odd. výstavby, ŽP a RR                                 | 50.000 €             |
| <b>Opatrenie 4.1.2 Realizovať výsadbu novej zelene a oddychových zón</b>  |                     |  |                      |
| <b>Aktivita 4.1.2.1</b> Vytvoriť zelené oddychové zóny na sídliskách (vrátane ihrísk a mobiliáru)                         | 2016-2023           | odd. výstavby, ŽP a RR<br>Brother                      | vonkajšie zdroje     |
| <b>Aktivita 4.1.2.2</b> Zabezpečiť výsadbu líniovej zelene v priemyselnej zóne  | 201 -2023           | odd. výstavby, ŽP a RR<br>Brother                      | vonkajšie zdroje     |
| <b>Aktivita 4.1.2.3</b> Revitalizácia Svätotrojčného námestia   | 2016-2023           | odd. výstavby, ŽP a RR<br>odd. projektového manažmentu | vonkajšie zdroje     |
| <b>Aktivita 4.1.2.4</b> Výstavba dreveného prístreška na Vartovke   | 2016-2018           | odd. výstavby, ŽP a RR<br>odd. projektového manažmentu | vonkajšie zdroje     |
| <b>Aktivita 4.1.2.5</b> Obnova sadu na Papulke so zachovaním genofondu hontianskych a krupinských odrôd                   | 2016                | Mestské lesy, s.r.o.                                   | vonkajšie zdroje     |
| <b>Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd</b>   |                     |  |                      |
| <b>Opatrenie, aktivita</b>  | <b>Termín (rok)</b> | <b>Zodpovedný/ Partneri</b>                            | <b>Financovanie</b>  |

| <b>Opatrenie 4.2.1 Dobudovanie kanalizačnej siete a vybudovanie ČOV</b>  |              |  |                                   |
|--|--------------|--|-----------------------------------|
| <b>Aktivita 4.2.1.1</b> Dobudovať a modernizovať kanalizačnú sieť postupne podľa plánu údržby a rekonštrukcií miestnych komunikácií  | 2016-2023    | Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť<br>Mesto Krupina               | EŠIF                              |
| <b>Aktivita 4.2.1.2</b> Vybudovať celomestskú ČOV  | 2016         | STVPS, a.s.  | EŠIF                              |
| <b>Cieľ 4.3 Znížiť množstvo a zneškodňovanie zložiek odpadu</b>  |              |  |                                   |
| Opatrenie, aktivita  | Termín (rok) | Zodpovedný/ Partneri   | Financovanie                      |
| <b>Opatrenie 4.3.1 Vytvoriť lepšie podmienky na triedený zber TKO v IBV a KBV</b>  |              |  |                                   |
| <b>Aktivita 4.3.1.1</b> Zvýšiť počet zberných nádob na triedený zber (plast, sklo) v počte 10 miest x 2 nádoby   | 2016-2023    | odd. výstavby, ŽP a RR a zmluvná firma   | 300 € /rok                        |
| <b>Aktivita 4.3.1.2</b> Zabezpečenie informovanosti občanov o význame triedenia odpadu   | 2016-2023    | Brother Industries<br>Mesto Krupina, projektový manažér,<br>Kluby dôchodcov, školy | vonkajšie zdroje                  |
| <b>Aktivita 4.3.1.3</b> Vybudovanie zberného dvora pre obyvateľov mesta a okolitých obcí vrátane technológie a techniky  | 2016-2023    | odd. výstavby, ŽP a RR<br>odd. projektového manažmentu                             | EŠIF                              |
| <b>Cieľ 4.4 Zlepšiť dopravnú infraštruktúru v meste</b>  |              |  |                                   |
| Opatrenie, aktivita  | Termín (rok) | Zodpovedný/ Partneri   | Financovanie                      |
| <b>Opatrenie 4.4.1 Údržba komunikácií</b>  |              |  |                                   |
| <b>Aktivita 4.4.1.1</b> Realizovať pravidelné monitorovacie stretnutia s SSC k riešeniam aktuálnych problémov na komunikácii I 66 (neprehľadnosť dopravného značenia, neskoré kosenie, nedostatočné maľovanie priechodov pre chodcov, neporiadok na odpočívadlách) | priebežne    | Mesto Krupina<br><br>SSC   | 0                                 |
| <b>Aktivita 4.4.1.2</b> Do rozpočtu mesta zahrnúť viac finančných prostriedkov na zimnú a letnú údržbu miestnych komunikácií   | priebežne    | MsZ  | 100.000 €/rok                     |
| <b>Aktivita 4.4.1.3</b> Rekonštruovať povrchy asfaltových komunikácií v intraviláne mesta aj na lazoch (Červená hora, Široké lúky, Starý Háj, Stará Hora, Kuzmányho, cesty z kociek atď)   | priebežne    | MsZ<br>Partner: MsL  | 150.000 €/rok<br>+ externé zdroje |
| <b>Aktivita 4.4.1.4</b> Oprava chodníkov v meste (ul. 29. augusta, Majerský rad, Malinovského, Kuzmányho...)   | Priebežne    | MsZ  | 60.000 €/rok                      |
| <b>Opatrenie 4.4.2 Budovanie nových komunikácií</b>  |              |  |                                   |
| <b>Aktivita 4.4.2.1</b> Podporovať vybudovanie obchvatu mesta  | 2016-2023    | primátor<br><br>R-ZMOS<br>MVDaRR   | 0                                 |
| <b>Aktivita 4.4.2.2</b> Dobudovanie komunikácie na strážnu vežu Vartovka   | 2016-2018    | MsÚ<br>MsL   | 14.100 €                          |
| <b>Aktivita 4.4.2.3</b> Vybudovanie nových parkovacích miest - ul. Malinovského, Železničná  | 2016-2018    | MsÚ  | 20.000/rok                        |
| <b>Aktivita 4.4.2.4</b> Vybudovanie nového chodníka cez Starý cintorín   | 2016-2018    | MsÚ  | 42.820 €                          |
| <b>Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov</b>  |              |  |                                   |
| Opatrenie, aktivita  | Termín (rok) | Zodpovedný/ Partneri   | Financovanie                      |

**Opatrenie 4.5.1 Realizovať odborné protipovodňové opatrenia**

|  |           |   |             |
|--|-----------|---|-------------|
| <b>Aktivita 4.5.1.1</b> Monitorovanie existujúcich protipovodňových opatrení a ich údržba, zabezpečenie priechodnosti priepustov | priebežne | Mesto Krupina<br>správcovia vodných tokov | 1.000 €/rok |
|--|-----------|---|-------------|

## Časť 4 – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja mesta Krupina. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

### Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je Mesto zastúpené primátorom a najvyšším orgánom mesta – Mestským zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri mesta, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja mesta bude vykonávať Mestský úrad prostredníctvom odborného útvaru zodpovedného za rozvoj mesta.

Medzi hlavné úlohy Mesta bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

PHSR má byť živým dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

### Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje s garantmi, ktorí sú zodpovední za realizáciu cieľov. Garanti pravidelne komunikujú so subjektmi, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania mesta – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít s zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie,
- odborná verejnosť a inštitúcie – informovať, konzultovať v podobe stretnutí v pracovných skupinách a verejného pripomienkovania a zapájať ich do realizácie aktivít, prezentovať výsledky procesu realizácie PHSR, získavať informácie, inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž mesta.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle mesta, ako aj webových stránkach organizácií a spoločností, ktoré sa podieľali na jeho tvorbe alebo sa budú podieľať na jeho realizácii a tiež prostredníctvom lokálnych médií.

Interná komunikácia bude prebiehať v rámci aktualizácie dokumentu pri monitorovaní a vyhodnocovaní výsledkov realizovaných aktivít. Do komunikácie budú zapojení zamestnanci Mestského úradu, ktorí budú pripravovať podklady pre monitorovanie a hodnotenie. Do procesu komunikácie budú zapojení aj poslanci MsZ, ktorí budú priebežne schvaľovať aktualizácie dokumentu a výsledky PHSR.

### Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja mesta. Mestský úrad bude postupovať podľa plánu

monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 48). Úlohou koordinátora bude poslať 1x ročne podkladové materiály všetkým členom monitorovacieho výboru a tiež podať správu o plnení na MsZ 1x ročne, vrátane vyhodnotenia merateľných ukazovateľov.

**Tab. 48 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR mesta na roky 2016-2023**

| Aktivita                                     | Termín  |
|--|---|
| Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne   | 1.1. – 28.2.,<br>k 31.12. predchádzajúceho roka |
| Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR | v roku 2019                                     |
| Hodnotenie po ukončení PHSR                  | v roku 2024                                     |
| Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR    | podľa potreby                                   |

Výstupom procesov budú monitorovacia správa a hodnotiaca správa vrátane záverov a odporúčaní na ďalšie obdobie, s ktorou budú oboznámení poslanci MsZ a verejnosť.

Monitorovacie a hodnotiace správy bude vyhotovovať odborný útvar MsÚ zodpovedný za rozvoj mesta. Správy budú prerokované v riadiacich štruktúrach MsÚ a v komisiách MsZ.

Po schválení PHSR v MsZ bude vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude zložený z členov riadiaceho tímu. Monitorovací výbor sa bude stretávať raz ročne začiatkom roka, v prípade potreby aj viackrát.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2024, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2019) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Podklady do hodnotenia PHSR koordinátorovi PHSR poskytnú zodpovední garanti (poverení zamestnanci MsÚ) za jednotlivé ciele a aktivity PHSR. Tie aktivity, ktoré budú realizované v partnerstve alebo priamo partnermi a inými organizáciami, budú garanti zo strany Mesta monitorovať získavaním údajov od realizátora implementovanej aktivity. Do hodnotenia PHSR budú aktívne zapojené aj pracovné skupiny tvorené verejnými a súkromnými inštitúciami v meste a poslancami MsZ.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie mesta a bude podkladom pre aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Mesto Krupina je podľa § 12 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení povinné každoročne do 31. mája zaslať vyššiemu územnému celku správu o plnení programu rozvoja mesta. Podľa pokynov BBSK pre rok 2015 monitorované projekty majú spĺňať nasledovné kritériá:

1. projekt predstavuje 10 % bežných výdavkov z rozpočtu obce,
2. projekt predstavuje kapitálový výdavok obce financovaný z rozpočtu,
3. projekt predstavuje spracovaný ucelený strategický dokument (PD, štúdia, koncepcia, stratégia),
4. projekt financovaný z externých zdrojov (EŠIF...),
5. projekt financovaný zo súkromných zdrojov slúžiaci minimálne 10 % obyvateľom obce,
6. projekt schválený zastupiteľstvom (VZN, uznesenia o spolupráci s obcami, súkromným sektorom...),
7. projekt, ktorý spĺňa parameter výberu, avšak nebol realizovaný z dôvodu možnosti obce (nedostatok finančných zdrojov, nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy, vysoký stupeň ochrany prírody, neúspešnosti projektu v grantovej / dotačnej schéme...).

*Zdroj: Program rozvoja mesta Zvolen na roky 2014-2020 s výhľadom do roku 2025.*

## Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja mesta.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení a aktivít za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet mesta, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

### Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2020 budú možnosti financovania Programu rozvoja mesta tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu mesta, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov. Pre jednotlivé oblasti ide o nasledovné narodné externé finančné zdroje:

- vzdelávanie – dotácie rezortu školstva, Operačný program Ľudské zdroje, Integrovaný regionálny operačný program a jeho súčasť Regionálna integrovaná stratégia BBSK, Operačný program Kvalita životného prostredia,
- kultúra, šport, voľný čas, mládež – dotácie rezortu kultúry; verejnoprávne fondy – napr. Fond umenia a Audiovizuálny fond, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Efektívna verejná správa, Programy pre mládež Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- sociálne služby a zdravotníctvo – dotácie rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, dotácie rezortu zdravotníctva pre CIZS, Integrovaný regionálny operačný program a jeho súčasť Regionálna integrovaná stratégia BBSK, Operačný program Ľudské zdroje, Operačný program Efektívna verejná správa,
- Bývanie a služby občanom – dotácie rezortu vnútra pre oblasť bezpečnosti, dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Program rozvoja bývania, ŠFRB, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Ľudské zdroje, Operačný program Efektívna verejná správa,
- cestovný ruch a ekonomický rozvoj – dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, dotácie rezortu hospodárstva; Operačný program Výskum a inovácie, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK, CENTRAL EUROPE, medzinárodnej spolupráce a Dunajskej stratégie,
- dopravná a technická infraštruktúra – dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, dotácie rezortu hospodárstva, dotácie rezortu životného prostredia, Operačný program Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný

- program, Operačný program Výskum a inovácie, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK,
- životné prostredie – dotácie rezortu životného prostredia, Envirofond, Operačný program Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný program, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK, CENTRAL EUROPE, medzinárodnej spolupráce a Dunajskej stratégie,
  - samospráva – dotácie viacerých rezortov, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK a Dunajskej stratégie, horizontálne programy EU napr. Európa pre občanov, Horizont 2020 a finančné nástroje EŠIF SR.

## Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR (Tab. 49). Obsahuje len finančné prostriedky na tie aktivity, ktoré boli k obdobiu spracovania PHSR ocenené. Aktivity, ktoré neboli zahrnuté do indikatívneho rozpočtu, sú vymenované pod tabuľkou. Jedná sa väčšinou o vonkajšie zdroje, ktorých výška bude doplňovaná dodatočne, v rámci aktualizácie PHSR.

**Tab. 49 Indikatívny rozpočet Programu rozvoja mesta v €**

| Priorita | Rok    |        |        |        |        |        |        |        |              | Spolu     |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------------|-----------|
|          | 2016   | 2017   | 2018   | 2019   | 2020   | 2021   | 2022   | 2023   | 2016-2023    |           |
| 1        | 30500  | 24000  | 24000  | 24000  | 24000  | 24000  | 24000  | 24000  | 0*           | 198 500   |
| 2        | 6800   | 6800   | 6800   | 6800   | 6800   | 6800   | 6800   | 6800   | 1,061 mil.** | 1 115 400 |
| 3        | 33010  | 33010  | 33010  | 33010  | 33010  | 33010  | 33010  | 33010  | 11000        | 275 080   |
| 4        | 311300 | 311300 | 311300 | 311300 | 311300 | 311300 | 311300 | 311300 | 121920***    | 2 612 320 |

Pozn: \* - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, väčšinou plánované z vonkajších zdrojov: Informačné centrum presunúť na viditeľné miesto, Rekonštruovať a udržiavať pamiatky, Rozširovať mestské vlastníctvo pozemkov v priemyselnej zóne, Zrekonštruovať a zatepliť Dom služieb, Podpora verejného zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených osôb na trhu práce,

\*\* - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, väčšinou plánované z vonkajších zdrojov: Zrekonštruovať a rozšíriť kapacity Materskej školy na ul. Malinovského a ul. I. Krasku, Prestrešiť časti budovy v prístavbe CVČ Domček, Výstavba športovej haly pri ZŠ E. M. Šoltésovej, Vybudovať cyklochodníky, Dobudovať detské ihriská, Vybudovať priestory pre Školu v prírode v lokalite Šváb (dobudovanie ubytovacích kapacít, využitie pozemkov), Dokončiť a využívať budovu pri okresnom úrade na kultúrnej a spoločenskej podujatia, Revitalizácia Parku A. Sládkoviča, Rekonštrukcia Husitskej bašy a zriadenie a prevádzkovanie cirkevného múzea, Rekonštrukcia tenisových kurtov,

\*\*\* - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, plánované z vonkajších zdrojov: Vytvoriť zelené oddychové zóny na sídliskách (vrátane ihrísk a mobiliáru), Zabezpečiť výsadbu líniovej zelene v priemyselnej zóne, Revitalizácia Svätotrojického námestia, Výstavba dreveného prístreška na Vartovke, Obnova sadu na Papulke so zachovaním gnofonu hontianskych a krupinských odrôd, Dobudovať a modernizovať kanalizačnú sieť postupne podľa plánu údržby a rekonštrukcií miestnych komunikácií, Vybudovať celomestskú ČOV, Zabezpečenie informovanosti občanov o význame triedenia odpadu, Vybudovanie zberného dvora pre obyvateľov mesta a okolitých obcí vrátane technológie a techniky, Rekonštruovať povrchy asfaltových komunikácií v intraviláne mesta aj na lazoch (Červená hora, Široké lúky, Starý Háj, Stará Hora, Kuzmányho, cesty z kociek atď).

## Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja mesta. Tabuľka v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

**Tab. 50 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja mesta – intervenčná matica (v €)**

| Priorita 1         | Celkové náklady      | Verejné zdroje |          |          |                |                      | Súkromné zdroje |
|--------------------|----------------------|----------------|----------|----------|----------------|----------------------|-----------------|
|                    |                      | EÚ             | Štát     | VÚC      | Mesto          | Spolu                |                 |
| Opatrenie 1.1.1    | 77 500               | 0              | 0        | 0        | 77 500         | 77 500               | 0               |
| Opatrenie 1.1.2    | 1 000                | 0              | 0        | 0        | 1 000          | 1 000                | 0               |
| Opatrenie 1.1.3    | 128 000 + x          | x              | x        | x        | 128 000        | 128 000 + x          | 0               |
| Opatrenie 1.2.1    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| <b>Spolu</b>       | <b>206 500 + x</b>   | <b>x</b>       | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>206 500</b> | <b>206 500 + x</b>   | <b>0</b>        |
| Prioritná oblasť 2 | Celkové náklady      | Verejné zdroje |          |          |                |                      | Súkromné zdroje |
|                    |                      | EÚ             | Štát     | VÚC      | Mesto          | Spolu                |                 |
| Opatrenie 2.1.1    | 84 800               | 0              | 0        | 0        | 82 800         | 82 800               | 2 000           |
| Opatrenie 2.2.1    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| Opatrenie 2.3.1    | x                    | x              | 0        | 0        | x              | x                    | 0               |
| Opatrenie 2.3.2    | 152 000 + x          | 0              | 0        | 0        | 100 000        | 102 000 + x          | 50 000          |
| Opatrenie 2.3.3    | 859 000 + x          | 850 000        | x        | x        | x              | 850 000 + x          | 9 000           |
| <b>Spolu</b>       | <b>1 095 800 + x</b> | <b>850 000</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>182 800</b> | <b>1 034 800 + x</b> | <b>61 000</b>   |
| Prioritná oblasť 3 | Celkové náklady      | Verejné zdroje |          |          |                |                      | Súkromné zdroje |
|                    |                      | EÚ             | Štát     | VÚC      | Mesto          | Spolu                |                 |
| Opatrenie 3.1.1    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| Opatrenie 3.1.2    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| Opatrenie 3.2.1    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| Opatrenie 3.3.1    | 154 800              | 150 000        | 0        | 0        | 4 800          | 154 800              | 0               |
| Opatrenie 3.3.2    | 101 200              | 0              | 0        | 0        | 101 200        | 101 200              | 0               |
| Opatrenie 3.3.3    | 0                    | 0              | 0        | 0        | 0              | 0                    | 0               |
| Opatrenie 3.3.4    | 8 000                | 5 000          | 0        | 0        | 1 000          | 6 000                | 2 000           |
| Opatrenie 3.3.5    | 11 000               | 0              | 0        | 0        | 11 000         | 11 000               | 0               |
| <b>Spolu</b>       | <b>275 000</b>       | <b>155 000</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>107 200</b> | <b>273 000</b>       | <b>2 000</b>    |
| Prioritná oblasť 4 | Celkové náklady      | Verejné zdroje |          |          |                |                      | Súkromné zdroje |
|                    |                      | EÚ             | Štát     | VÚC      | Mesto          | Spolu                |                 |
| Opatrenie 4.1.1    | 65 000 + x           | 0              | x        | x        | 65 000         | 65 000 + x           | 0               |
| Opatrenie 4.1.2    | x                    | x              | x        | x        | x              | x                    | x               |
| Opatrenie 4.2.1.   | x                    | x              | 0        | 0        | x              | x                    | 0               |



|                 |                      |          |          |          |                      |                      |          |
|-----------------|----------------------|----------|----------|----------|----------------------|----------------------|----------|
| Opatrenie 4.3.1 | 2 400 + x            | x        | x        | x        | 2 400                | 2 400 + x            | x        |
| Opatrenie 4.4.1 | 1 198 850 + x        | x        | x        | x        | 1 198 850            | 1 198 850 + x        | x        |
| Opatrenie 4.4.2 | 216 920 + x          | 0        | 0        | 0        | 216 920              | 216 920              | x        |
| Opatrenie 4.5.1 | 8 000 + x            | 0        | 0        | 0        | 8 000                | 8 000                | x        |
| <b>Spolu</b>    | <b>1 491 170 + x</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>1 491 170 + x</b> | <b>1 491 170 + x</b> | <b>x</b> |

*Pozn: x znamená nevyčíslené náklady*

# PRÍLOHY

## Príloha č. 1 - Zoznam spracovateľov

Na spracovaní Programu rozvoja mesta sa podieľalo vyše 80 predstaviteľov verejného a súkromného sektora v 4 pracovných skupinách a v koordinačnom tíme.

**Tab. 51 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do aktualizácie PHSR**

| Oblasť   | Členovia  |
|--|---|
| <b>Gestor</b>  | Ing. Radoslav VAZAN, primátor mesta   |
| <b>Koordinátor</b>   | Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka   |
| <b>Metodička, facilitátorka</b>  | Ing. Magdaléna BERNÁTOVÁ, PhD., M. B. Consulting, Banská Bystrica   |
| <b>Koordinačný tím</b>   | 1. Ing. Radoslav VAZAN, primátor mesta<br>2. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ<br>3. Ing. Jaroslava URAMOVIČ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR<br>4. Ing. Marta MURÍNOVÁ, vedúca ekonomického odd.<br>5. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka<br>6. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum<br>7. Ing. Adriána ŽABKOVÁ, vedúca organizačného odd. a odd. školstva<br>8. Ing. Štefan REPKO, Krajská rozvojová agentúra BB  |
| <b>Pracovná skupina č. 1<br/>Rozvoj ľudských zdrojov- vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas</b> | 1. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum<br>2. Mgr. Maroš SKOPAL, MFK Strojár<br>3. Mgr. Marián POKORNÝ, TJ ŠK<br>4. Peter ČULÍK, MO Slovenský zväz rybárov<br>5. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament<br>6. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina<br>7. Bc. Ľuboš JOMBÍK, FS Hont<br>8. Mgr. Július GÁLIK, poslanec MsZ<br>9. Martin SPODNIAK, FS Hont<br>10. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka<br>11. Mgr. Michal STRELEC, TJ ŠK Krupina<br>12. Mgr. Ján SLOSIARIK, Gymnázium a Obchodná akadémia<br>13. Mgr. Anna BORBULIAKOVÁ, SOŠ obchodu a služieb<br>14. Mgr. Monika JALŠOVSKÁ, Základná umelecká škola<br>15. Mgr. Ingrid MACHOVIČOVÁ, Materská škola<br>16. Mgr. Ľubica DUTKIEVIČOVÁ, Domček - CVČ<br>17. Ing. Adriána ŽABKOVÁ, vedúca organizačného odd. a odd. školstva<br>18. PhDr. Miroslav LUKÁČ, Múzeum A. Sládkoviča<br>19. Janka HAŠKOVÁ, CVČ Domček<br>20. Mgr. Oľga LÁSLOVÁ, ZŠ E.M.Šoltésovej<br>21. Mgr. Marián PRAMUKA, Špeciálna základná škola<br>22. Mgr. Marián HECL, ZŠ J. C. Hronského |
| <b>Pracovná skupina č. 2<br/>Sociálna oblasť</b>   | 1. Bc. Andrea ĎURAJKOVÁ, DSS „Nádej“<br>2. Mgr. Anna KORČOKOVÁ, DD a DSS Krupina<br>3. MUDr. Ján MELICH, Nemocnica Zvolen, prevádzka Krupina<br>4. Mgr. Anna SUROVCOVÁ, Centrum sociálnych služieb Krupina<br>5. PhDr. ZUBÁKOVÁ, PhD., COR Centrum Krupina<br>6. Mgr. Slavomíra VIŠTIAKOVÁ, UPSVaR<br>7. Mgr. Mária ŠULCOVÁ, vedúca Spoločnej obecnej úradovne<br>8. Anna KRIŽANOVÁ, Jednota dôchodcov<br>9. Ing. Jaroslava URAMOVIČ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR<br>10. Ing. Martin KRIŽAN, MsÚ Krupina<br>11. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka<br>12. Eva MITTEROVÁ, Klub dôchodcov učiteľov<br>13. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament<br>14. Marián BALOG, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity<br>15. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina<br>16. PaedDr. Dagmar ŠÁLIOVÁ, referent sociálneho zabezpečenia<br>17. Mgr. Viktor FERTŠEK, MVO Yang   |

|   |   |
|---|---|
|   | <p>18. Mgr. Marián HECL, ZŠ J. C. Hronského<br/> 19. Mgr. Peter VICIAN, terénny sociálny pracovník<br/> 20. Marián BALOG, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity<br/> 21. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina<br/> 22. Mgr. Monika ŠIMKOVÁ, terénny sociálny pracovník<br/> 23. Dáša OLÁHOVÁ, Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín – asistent osvetu zdravia<br/> 24. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina</p>   |
| <b>Pracovná skupina č. 3<br/>Rozvoj ekonomiky</b>                       | <p>1. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina<br/> 2. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament<br/> 3. Ing. Norbert RÉTSÁN, Brother Industries, s.r.o.<br/> 4. Ing. Ján UNGVARSKÝ, COOP Jednota, s.d.<br/> 5. Ing. Štefan REPKO, Krajská rozvojová agentúra BB<br/> 6. Ing. Janka TÓTHOVÁ, UPSVAR<br/> 7. Ing. Marta MURÍNOVÁ, vedúca ekonomického odd.<br/> 8. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka<br/> 9. Adrián ŠPÁNIK, správca PC siete, referát krízového riadenia<br/> 10. Mgr. Zuzana KOHÚTOVÁ, správa daní a poplatkov MsÚ<br/> 11. Ing. Mária BEHANOVSKÁ, Vidiecky parlament na Slovensku<br/> 12. Mgr. Leonard LENDVORSKÝ, poslanec MsZ<br/> 13. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum<br/> 14. Ing. Katarína REPKOVÁ, vedúca odd. správy majetku mesta<br/> 15. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina<br/> 16. Bc. Žaneta MALINIÁKOVÁ, vedúca odd. správy majetku mesta<br/> 17. Marián DADO, poslanec MsZ<br/> 18. Ing. Jozef KRILEK, PhD, poslanec MsZ<br/> 19. Mgr. Viktor FERTŠEK, Mestský podnik služieb s.r.o.<br/> 20. Ing. Jaroslava URAMOVIČ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR</p> |
| <b>Pracovná skupina č. 4<br/>Životné prostredie,<br/>infraštruktúra</b> | <p>1. Mgr. Viktor FERTŠEK, Mestský podnik služieb, s.r.o.<br/> 2. Ing. Lenka PLEVOVÁ, Spoločná obecná úradovňa<br/> 3. Ing. Martin KRIŽAN, MsÚ Krupina<br/> 4. Ing. Ján DURDÍK, Okresný úrad Krupina, odbor ŽP<br/> 5. Ing. Miroslava KRIŠTOFIKOVÁ, Okresný úrad Krupina, odbor ŽP<br/> 6. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament<br/> 7. Pavla MARKOVÁ, Marius Pedersen, a.s.<br/> 8. Ing. Jaroslava URAMOVIČ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR<br/> 9. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka<br/> 10. Ing. Beáta MIKUŠOVÁ, architektka mesta Krupina<br/> 11. Marián STANKOVIČ, VEOLIA, a.s.<br/> 12. Ing. Marta MITTEROVÁ, Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s.<br/> 13. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina<br/> 14. Ing. Lucia BOYLE, BROTHER Industries, s.r.o.<br/> 15. Ing. Jozef CAPULIAK, Národné lesnícke centrum Zvolen<br/> 16. Ing. Jozef KRILEK, PhD., poslanec MsZ<br/> 17. Adrián ŠPÁNIK, správca PC siete a referát krízového riadenia</p>  |

## Príloha č. 2–Problémové analýzy

Problémové analýzy sú výsledkom práce pracovných skupín pre tvorbu PHSR. V prvej fáze procesu spracovania problémových analýz boli identifikované najväčšie problémy v meste Krupina. Pre každý problém bola vytvorená problémová analýza, v ktorej boli pomenované príčiny a následky každého problému.

Problémové analýzy sú priamym východiskom na spracovanie stromov cieľov do strategickej časti PHSR. Stromy cieľov sú uvedené v ďalšej prílohe.

Problémové analýzy sú rozčlenené do štyroch oblastí podľa štyroch pracovných skupín pre tvorbu PHSR, ktoré ich spracovali:

- ekonomický rozvoj,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- sociálny rozvoj,
- životné prostredie a infraštruktúra.

### Oblasť: ekonomický rozvoj

| NÁSLEDKY  |   |  |
|---|---|--|
|   | Nedostatok pracovných príležitostí                  |  |
| Mesto nerobí marketing svojho územia navonok              |   |  |
| PRÍČINY   |   |  |
| Mesto nerobí aktívny marketing na priťahovanie investorov | Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania | Mesto aktívne nevyužíva potenciál partnerských miest na rozvoj ekonomiky |

| NÁSLEDKY   |  |   |
|--|--|---|
|  | Samospráva nepozná očakávania podnikateľov                         |   |
| PROBLÉM  |  |   |
| Absencia partnerskej spolupráce mesta a podnikateľov |  |   |
| PRÍČINY  |  |   |
| Podnikatelia v meste nie sú združení                 | Podnikatelia v oblasti cestovného ruchu nespolupracujú medzi sebou | Nie je vytvorené oficiálne fórum podnikatelia + mesto |

| NÁSLEDKY   |  |   |
|--|--|---|
|  | Sami nevieme, aké hodnoty a pamiatky v meste máme                                | Nedostatočné využívanie nástrojov infomovania (propagačné materiály, web) občanmi |
| Nezáujem návštevníkov o mesto Krupina  | Mnohí Krupinčania sa sami neboli pozrieť na pamiatky, ktoré tu máme              | Používané formy propagácie nemajú očakávaný účinok                                |
| PROBLÉM  |  |   |
| <b>Slabá informovanosť</b>   |  |   |
| PRÍČINY  |  |   |
| Nedostatočná personálna kapacita a priestory IC na propagáciu mesta                        | Nemáme dosť atraktívne a ucelené produkty cestovného ruchu (regionálne produkty) | Nezáujem o dianie v meste   |
| Nezáujem starostov a ďalších zainteresovaných realizovať spoločný produkt cestovného ruchu | Nerobíme aktívny marketing mimo SR (spolupráca so SACR, BBSK, FB)                |   |
| Chýba hlavný koordinátor aktivít v regióne   |  |   |

| NÁSLEDKY   |   |  |
|--|---|--|
|  | Nedostatočne atraktívna ponuka pre cestovný ruch - Krupina a okolie   |  |
| PROBLÉM  |   |  |
| <b>Medzery v infraštruktúre pre cestovný ruch</b>                              |   |  |
| PRÍČINY  |   |  |
| Kultúrne pamiatky a inštitúcie sú cez víkend zatvorené                         | Infraštruktúra pre rozvoj CR (pamiatky, cesty, chodníky) v zlom stave | Pri veľkých podujatiach chýbajú ubytovacie kapacity                      |
| Nedostatok zamestnancov, ktorí by sa venovali cielene rozvoju cestovného ruchu | Pamiatky a chodníky nie sú pravidelne udržiavané                      | Ubytovacie kapacity sú počas roka vyťažené pracovníkmi stavebných firiem |
|  |   | Ubytovacie kapacity nie sú vyťažené v rámci CR                           |

| NÁSLEDKY   |   |  |  |
|--|---|--|--|
| Slabá ponuka pracovných príležitostí                   | Nízka kúpyschopnosť občanov                     | Nedostatočné podmienky na život pre mladých ľudí, ktorí sa chcú usadiť v meste | Chýbajú pracovné príležitosti pre SŠ a VŠ vzdelanú pracovnú silu                               |
| PROBLÉM  |   |  |  |
| Nesúlad medzi dopytom a ponukou na trhu práce          |   |  |  |
| PRÍČINY  |   |  |  |
| Firmy zamestnávajú menej zamestnancov oproti minulosti | Nízka priemerná mzda v meste                    | Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily                                       | Školy nevychováajú kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce v meste                           |
|  | Vysoká nezamestnanosť tlačí dole priemernú mzdu | Je problém nájsť kvalifikovanú pracovnú silu                                   | Nie je záujem o odborné vzdelávanie technického smeru  |
|  |   | Kvalifikovaná pracovná sila odchádza za lepšími platobnými podmienkami         | Nezáujem o rekvalifikačné kurzy, nezamestnaní nechcú chodiť do ZV a DT na rekvalifikačné kurzy |

## Oblasť: ľudské zdroje

| NÁSLEDKY   |                                     |  |
|--|-------------------------------------|--|
| Odliv mládeže  | Chýbajú noví lídri                  |  |
| Mládež nie je motivovaná k aktivite  | Chýba občiansky aktivizmus          |  |
| Málo spoločenských aktivít pre mládež nad 15 rokov a dospelých (mimo športu) | Apatia                              |  |
| PROBLÉM  |                                     |  |
| <b>Vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú</b>                                   |                                     |  |
| PRÍČINY  |                                     |  |
| Chýba klubový priestor pre mládež  | Nezáujem ľudí o veci verejné        | Veľký záujem detí o aktivity a málo lídrov |
| Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner                             | Radšej pokritizujeme ako pochválime |  |
| Chýba pracovník s mládežou   |                                     |  |
| Mládež hľadá ľahšie cesty (nie je ochotná prekonať prekážky)                 |                                     |  |

| NÁSLEDKY   |  |   |
|--|--|---|
| Rozhodovanie v mestskej samospráve "o nás bez nás"   | Občania nie sú vždy spokojní s rozhodnutiami samosprávy    | Nedôvera občanov k samospráve   |
| PROBLÉM  |  |   |
| <b>Chýba spätná väzba od občanov k samospráve</b>  |  |   |
| PRÍČINY  |  |   |
| Samospráva sa nepýta občanov na názor  | Poslanci nie sú zodpovední za konkrétny obvod alebo oblasť | Slabá informovanosť občanov   |
| Chýbajú lídri = ľudia, ktorí dokážu pre mesto robiť aktivity dobrovoľne, z vlastnej iniciatívy |  | Zasadnutia MsZ nie sú zverejňované (živé vysielanie, záznam)                              |
|  |  | Nie je vhodný priestor na zasadnutia MsZ, kde by mohla prísť aj verejnosť vo väčšom počte |

| NÁSLEDKY   |   |   |
|--|---|---|
| Slabá návštevnosť niektorých podujatí  |   |   |
| Slabá, nekoordinovaná informovanosť  | Ľudia nie sú motivovaní k spolupráci                      | Demotivácia k akčnosti a vlastnej iniciatíve                          |
| PROBLÉM  |   |   |
| <b>Nedostatočná komunikácia medzi inštitúciami (kultúrnymi, športovými, vzdelávacími, voľnočasovými)</b> |   |   |
| PRÍČINY  |   |   |
| Úzko špecializovaní a navzájom separovaní pracovníci v kultúre   | Komunikácia zlyháva na nedostatočne podaných informáciách | Ľudia (odborníci) nedostávajú dôveru organizovať podujatia samostatne |
|  | Nevieme o sebe, čo robíme a kto s kým má komunikovať      | Chýba morálne ocenenie - povzbudenie                                  |

| NÁSLEDKY   |  |   |   |
|--|--|---|---|
|  |  | Vznik sociálno - patologických javov  | Mladí odchádzajú za kultúrou mimo mesta                                       |
| Rodičia zostávajú doma s deťmi = nižší príjem rodiny                 | Nerovná sa športový potenciál všetkých detí, ktoré majú záujem | Vznik nebezpečných lokalít v meste, kde sa mládež stretáva (Štramploch, žel. stanica,...) | Nie je využitý potenciál mesta pre rozvoj cestovného ruchu                    |
| PROBLÉM  |  |   |   |
| <b>Nedostatočná infraštruktúra (kultúrna, športová, vzdelávacia)</b> |  |   |   |
| PRÍČINY  |  |   |   |
| Nedostatok zariadení pre predprimárne vzdelávanie                    | Nedostatočne využitý priestor areálu futbalového štadiónu      | Chýba priestor na aktivity pre mládež nad 15 rokov  | Chýbajú priestory pre kultúru   |
| Chýbajú jasle  | Chýbajú priestory pre rozvoj atletiky                          |   | Nedokončená budova pri okresnom úrade v majetku mesta                         |
|  |  |   | Nepriístupnosť podzemných chodieb   |
|  |  |   | Nevyhovujúci stavebno - technický stav kultúrno-historických pamiatok a budov |



## Oblasť: sociálny rozvoj

| NÁSLEDKY   |   |                                      |
|--|---|--------------------------------------|
| Bezdomovci   |   |                                      |
| Rozpad rodiny  |   |                                      |
| Narušené spolunažívanie                                  |   | Nižší rozpočet mesta                 |
| Znížená kvalita bývania                                  | Vznikne nesúlad so strategickými dokumentmi | Nárast neplatičov v nájomných bytoch |
| PROBLÉM  |   |                                      |
| <b>Nedostatok bytov nižšieho štandardu</b>               |   |                                      |
| PRÍČINY  |   |                                      |
| Chýba osveta pre širšiu verejnosť (byty nie len pre MRK) | Nie je identifikovaný vhodný pozemok        | Nedostatok finančných prostriedkov   |
| Chýba diskusia s občanmi                                 |   |                                      |

| NÁSLEDKY  |   |   |
|---|---|---|
|   | Neefektívne čerpanie finančných prostriedkov                      |   |
| Zvýšené náklady na sociálnu starostlivosť                                 | Zvyšovanie liečebných nákladov                                    |   |
| Polymorbidity s následnými úmrtiami                                       | Zvýšená chorobnosť  | Nutnosť cestovať za zdravotnou starostlivosťou mimo mesta |
| PROBLÉM   |   |   |
| <b>Nedostatočná zdravotná starostlivosť</b>                               |   |   |
| PRÍČINY   |   |   |
| Nedostatočné služby domáceho ošetrovania                                  | Nedostatočná sieť ambulancií v meste                              | Chýba lekárska služba prvej pomoci                        |
| Nedostatočný nákup zdravotnej starostlivosti ohľadom domáceho ošetrovania | Zdravotné poisťovne nezazmluvňujú nových poskytovateľov v regióne | Chýba detská pohotovosť                                   |

|                         |  |  |
|-------------------------|--|--|
| Chýbajú finančné zdroje | Štát neposkytuje dostatok finančných prostriedkov na nákup zdravotnej starostlivosti | Chýba detská psychológia a psychiatria |
|-------------------------|--|--|

| NÁSLEDKY  |  |  |
|---|--|--|
| Odborný personál v sociálnej oblasti nie je chránený                                  | Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny                         |  |
| Zariadenia sociálnych služieb nemajú dostatok financií na supervíziu nad rámec zákona | Nedostatočná opatrovateľská služba                                   | Nedostatočná prevencia sociálno-patologických javov                        |
| PROBLÉM   |  |  |
| <b>Nedostatočná sociálna starostlivosť</b>  |  |  |
| PRÍČINY   |  |  |
| Chýba sieťovanie - náväznosť zariadení (pracovné stretnutia zainteresovaných)         | Mesto nepodporuje opatrovateľskú službu vo väčšom rozsahu            | Znížená miera tolerancie   |
| Nedostatočná komunikácia medzi aktérmi v sociálnej oblasti                            | Mesto nemá zdravotno - sociálnu komisiu pri MsZ                      | Chýba monitoring a propagácia aktivít občianskych združení a dobrovoľníkov |
| Chýba osveta o zmenách v sociálnej oblasti (TSP, ZSP..)                               | Mesto nevykonáva všetky kompetencie, ktoré nariaďuje zákon 305 a 448 |  |

| NÁSLEDKY   |  |   |
|--|--|---|
|  | Chýba plán činnosti v sociálno - zdravotnej oblasti  |   |
| Chýba motivácia občanov k aktivite   | Dochádza k častým personálnym zmenám v oblasti sociálneho zabezpečenia na MsÚ (chýba kontinuita) | Spolupráca medzi jednotlivými subjektmi nie je na dostatočnej úrovni (sociálne zariadenia, Mesto Krupina, UPSVaR, RÚVZ) |
| PROBLÉM  |  |   |
| <b>Nedostatočný záujem samosprávy v Krupine o zdravotnú a sociálnu oblasť</b>        |  |   |
| PRÍČINY  |  |   |
| Poslanci zabúdajú na svoje poslanie pomáhať mestu                                    | Poslanci nerobia odpočet svojich programov   | Komisie pri MsZ nepracujú efektívne   |
| Poslanci nie sú rozdelení podľa obvodov (nemajú prerozdelenú zodpovednosť za obvody) |  |   |

| NÁSLEDKY                                 |                                       |
|--|---------------------------------------|
| Infraštruktúra služieb nie je dostatočná | Chýbajú niektoré služby               |
| PROBLÉM                                  |                                       |
| Chýbajú finančné zdroje                  |                                       |
| PRÍČINY                                  |                                       |
| Finančné zdroje sa nevyužívajú efektívne | Nevyužíva sa viacdrojové financovanie |

### Oblasť: životné prostredie a infraštruktúra

| NÁSLEDKY   |                                    |  |
|--|------------------------------------|--|
| Nevhodné druhové zloženie drevín v meste a ich umiestnenie |                                    |  |
| Nedostatočný prehľad o zeleni v meste                      | Chýbajú pozemky na výsadbu drevín  | Nie je vyriešená výsadba líniovej zelene v priemyselnej zóne |
| PROBLÉM  |                                    |  |
| Chýba dokument starostlivosti o dreviny                    |                                    |  |
| PRÍČINY  |                                    |  |
|  | Nedostatok finančných prostriedkov |  |

| NÁSLEDKY                                |   |                            |
|---|---|----------------------------|
| Ohrozený rozvoj mesta                   | Existencia veľkého množstva individuálnych žúmp |                            |
| Investičná výstavba v meste je ohrozená | Znehodnotenie podzemných vôd                    | Ohrozená ichtyofauna       |
| PROBLÉM                                 |   |                            |
| Problémová likvidácia odpadových vôd    |   |                            |
| PRÍČINY                                 |   |                            |
| Nedostatok finančných prostriedkov      | Chýba ČOV na likvidáciu odpadových vôd          | Zastaralá kanalizačná sieť |
|   |   | Chýba kanalizačná sieť     |

| NÁSLEDKY                                |   |   |
|---|---|---|
| Obyvateľstvo mesta je ohrozené          | Znehodnocuje sa poľnohospodárska pôda                         | Vznikajú hmotné škody na infraštruktúre |
| PROBLÉM                                 |   |   |
| <b>Chýbajú protipovodňové opatrenia</b> |   |   |
| PRÍČINY                                 |   |   |
| Nedostatok finančných prostriedkov      | Realizované protipovodňové opatrenia nie sú navrhnuté odborne |   |

| NÁSLEDKY   |                               |
|--|-------------------------------|
| Vysoké náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek KO |                               |
| PROBLÉM  |                               |
| <b>Chýba skládka KO a kompostáreň</b>                  |                               |
| PRÍČINY  |                               |
| Nedostatok finančných prostriedkov                     | Kompostáreň nie riešená v ÚPD |

| NÁSLEDKY   |   |
|--|---|
| Produkcia veľkého množstva KO na počet obyvateľov  |   |
| PROBLÉM  |   |
| <b>Nedôsledné triedenie KO</b>                     |   |
| PRÍČINY  |   |
| Málo postihovaní ľudia, ktorí robia čierne skládky | Obyvatelia v IBV a KBV nemajú vytvorené dostatočné podmienky na triedený zber |

| NÁSLEDKY  |   |   |
|---|---|---|
| Nedostatočná starostlivosť o krajinu v lazničkom osídlení                         | Existujúca ÚPN má množstvo doplnkov - riešia sa len malé zóny |   |
| Zahusťovanie lazov výstavbou  |   |   |
| Na lazoch sa povoľuje výstavba bez obrábania pôdy                                 |   |   |
| ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákonom (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd) | Chýbajú zelené oddychové zóny na sídliskách                   | Chýba rekreačná zóna na Bebrave         |
| PROBLÉM   |   |   |
| <b>Zastaralá územnoplánovacia dokumentácia</b>                                    |   |   |
| PRÍČINY   |   |   |
| Chýba miestny územný systém ekologickej stability                                 | Nedostatok finančných prostriedkov                            | Nedoriešené vlastnícke práva k pozemkom |

| NÁSLEDKY   |                               |
|--|-------------------------------|
| Cesty na lazoch sú v zlom stave                      | Sťažená letná aj zimná údržba |
| PROBLÉM  |                               |
| <b>Veľká sieť miestnych komunikácií v zlom stave</b> |                               |
| PRÍČINY  |                               |
| <b>Nedostatok finančných zdrojov</b>                 |                               |

| NÁSLEDKY  |                                   |
|---|-----------------------------------|
| Zvýšený hluk v centre mesta   | Dopravná tepna ničí centrum mesta |
| PROBLÉM   |                                   |
| <b>Chýba obchvat mesta</b>  |                                   |
| PRÍČINY   |                                   |
| <b>Cesta 1. triedy nevyhovuje parametrami zaťaženia kamiónovou dopravou</b> |                                   |

### **Priloha č. 3 – Stromy cieľov**

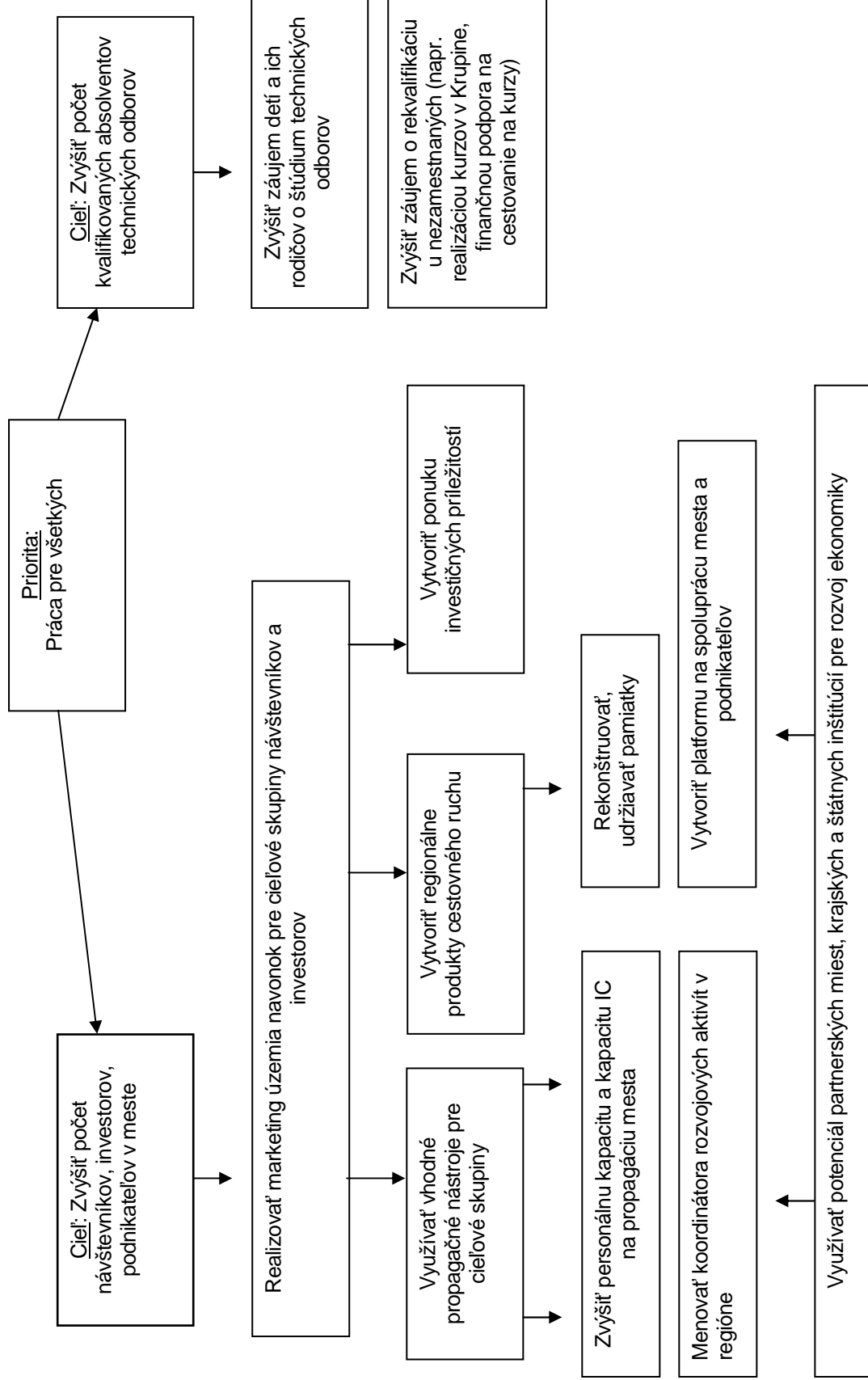
Stromy cieľov sú rámcom pre vytvorenie programovej časti PHSR. Východiskom pre ich tvorbu boli problémové analýzy, disparity a faktory rozvoja a Vyhodnotenie prieskumu medzi občanmi.

Stromy cieľov vyjadrujú súvislosti a hierarchiu medzi cieľmi a opatreniami, ktoré sú následne formulované v programovej časti PHSR.

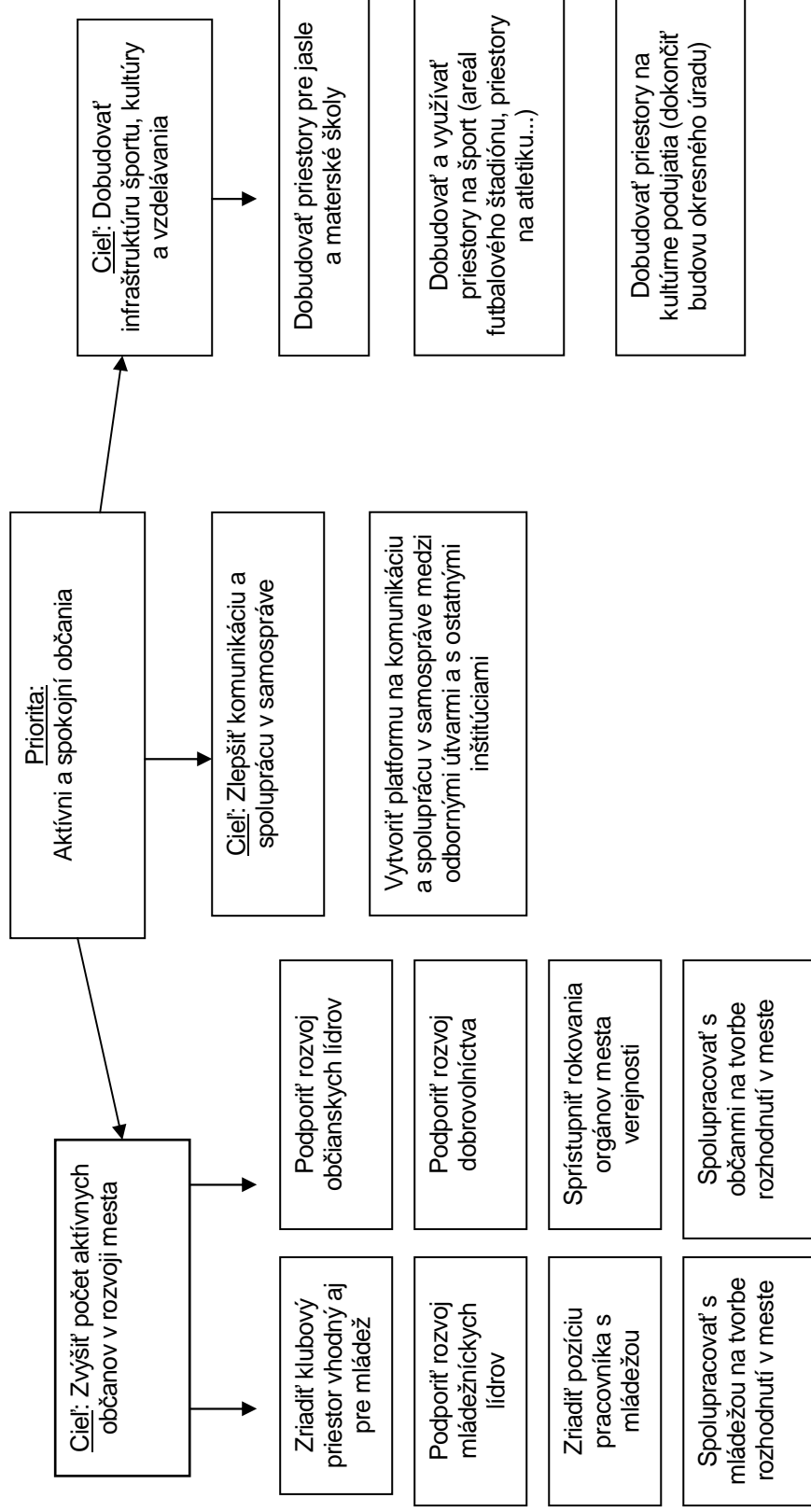
Stromy cieľov boli odsúhlasené pracovnými skupinami PHSR a sú rozčlenené do oblastí podľa oblasti pôsobenia pracovných skupín:

- ekonomický rozvoj,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- sociálny rozvoj,
- životné prostredie a technická infraštruktúra.

# Strom cieľov Ekonomický rozvoj

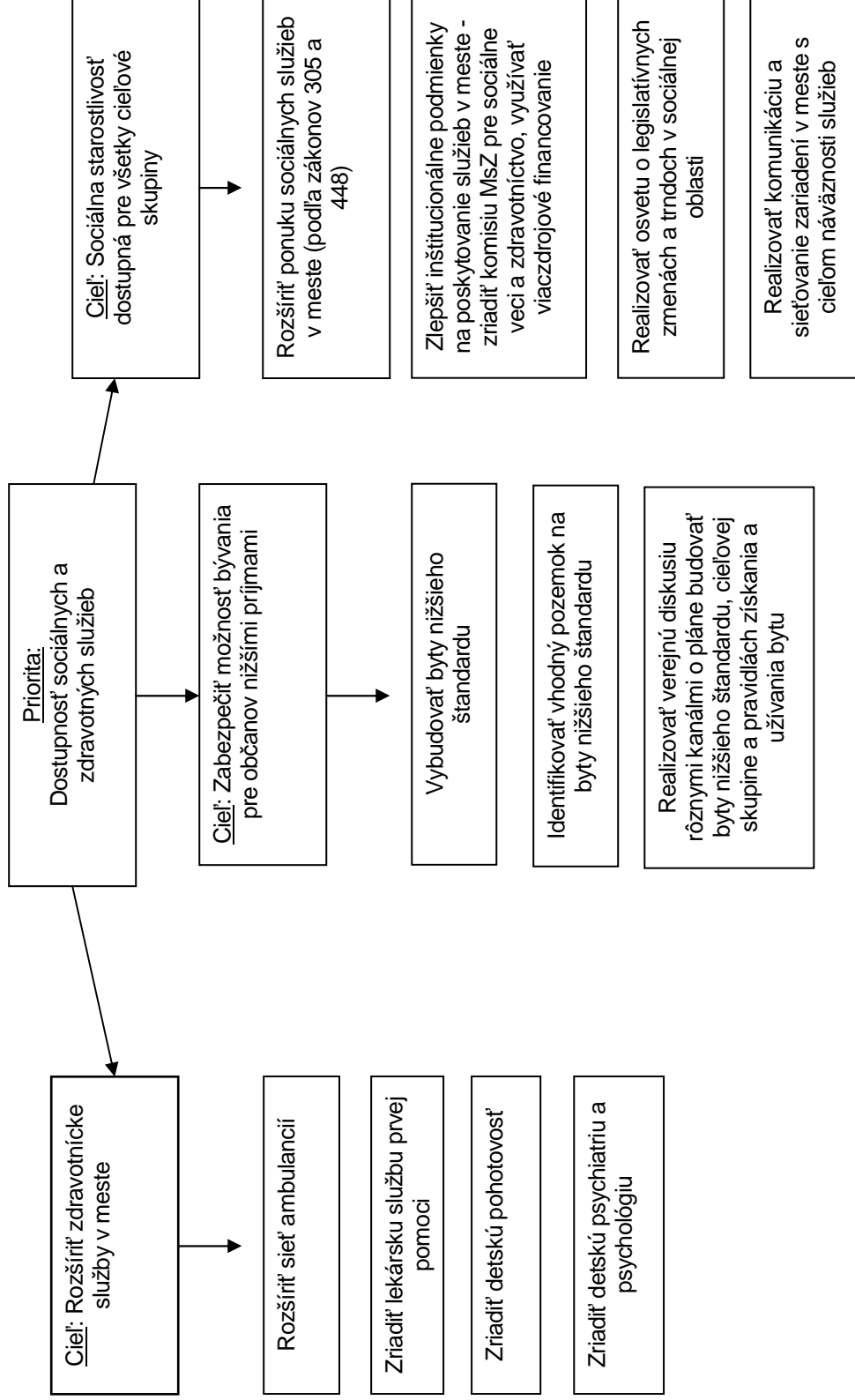


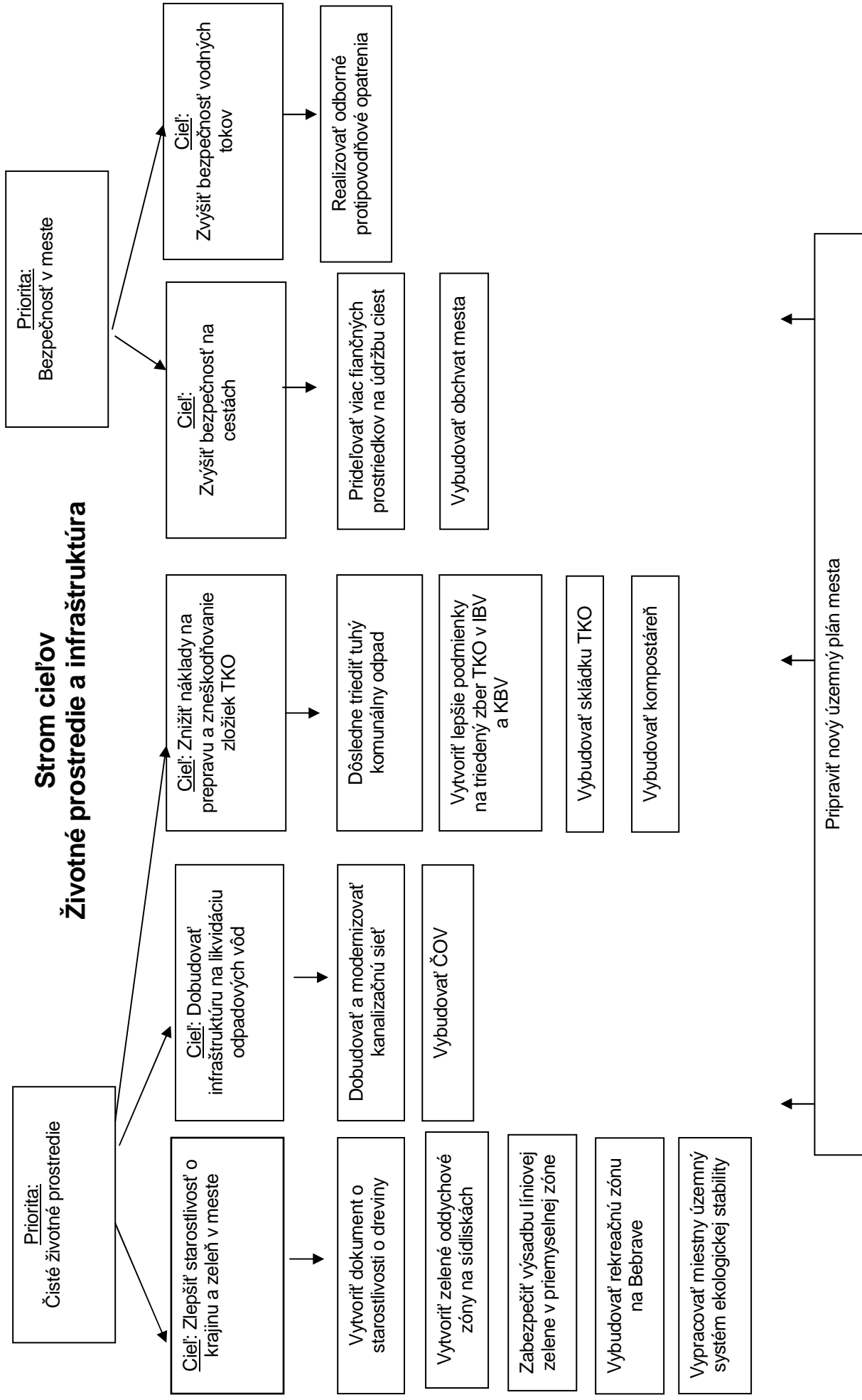
## Strom cieľov Ľudské zdroje





## Strom cieľov Sociálna oblasť a zdravotníctvo





## Príloha č. 4 – Použitie participatívnych metód pri tvorbe PHSR

| Metóda  | Informovanie verejnosti | Získavanie názorov verejnosti | Zohľadnenie názorov verejnosti |
|---|-------------------------|-------------------------------|--------------------------------|
| <b>Tlačené materiály</b>  |                         |                               |                                |
| Internetová stránka   | x                       |                               |                                |
| <b>Využitie existujúcich médií</b>  |                         |                               |                                |
| Článok v miestnych novinách   | x                       |                               |                                |
| <b>Rozhovory a prieskumy</b>  |                         |                               |                                |
| Dotazník pre obyvateľov mesta   | x                       | x                             | x                              |
| <b>Poradné skupiny</b>  |                         |                               |                                |
| 2 stretnutia riadiaceho tímu (vedenie mesta a vedúci odborných útvarov mestského úradu)   | x                       | x                             | x                              |
| 24 stretnutí pracovných skupín s členmi z verejného a súkromného sektora  | x                       | x                             | x                              |
| <b>Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu</b>   |                         |                               |                                |
| Využitie nezávislého moderátora/facilitátora pri všetkých stretnutiach riadiaceho tímu, pracovných skupín a verejných stretnutí | x                       | x                             | x                              |
| <b>Verejné pripomienkovanie</b>   |                         |                               |                                |
| Webstránka mesta  | x                       | x                             | x                              |

### Spracovatelia dokumentu:

Ing. Magdaléna Bernátová, PhD., M.B.Consulting, Banská Bystrica

Ing. Dajana Belláková, Mestský úrad Krupina

Mgr. Katarína Benediková, Mestský úrad Krupina

Členovia pracovných skupín a koordinačného tímu